

Долоо хоног тутмын хэвлэл
2015 оны 12 дугаар сарын 04
№45 /906/

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

**Монгол Улсын
хууль**

1949

**Монгол Улсын
хууль**

2031

**Монгол Улсын
хууль**

2036

**Монгол Улсын 2016 оны
төсвийн тухай**

**Нийгмийн даатгалын сангийн
2016 оны төсвийн тухай**

**Хүний хөгжил сангийн 2016
оны төсвийн тухай**

ГАРЧИГ
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

506.	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2016 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2017-2018 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	1947
507.	Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай	1949
508.	Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2022
509.	Төсвийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2022
510.	Орон сууц хувьчлах тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2023
511.	Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2023
512.	Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2024
513.	Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2024
514.	Сонгуулийн автоматжуулсан системийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2024
515.	Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2025
516.	Шүүгчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2025
517.	Цагдаагийн албаны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2026
518.	Статистикийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2026
519.	Дээд боловсролын санхүүжилт, суралцагчдын нийгмийн баталгааны тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2027
520.	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	2028

521.	Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		2028
522.	Агаарын тухай хуулийн зарим зүйл, хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай		2028
523.	Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		2029
524.	Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуульд нэмэлт оруулах тухай		2029
525.	Хувиргасан амьд организмын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		2030
526.	Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай		2030
527.	Авлигын эсрэг хуулийн зарим хэсэг хүчингүй болсонд тооцох тухай		2030
528.	Нийгмийн даатгалын сангийн 2016 оны төсвийн тухай		2031
529.	Хүний хөгжил сангийн 2016 оны төсвийн тухай		2036
530.	Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагын Үндсэн дүрэм, конвенцид орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг соёрхон батлах тухай		2038
531.	Ялтан шилжүүлэх тухай конвенцид нэгдэн орох тухай		2038
532.	Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		2039
МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ			
533.	Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2016 онд баримтлах үндсэн чиглэл батлах тухай	Дугаар 93	2040
534.	Гадаадын зээл тусламжийг зохицуулах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 96	2042
535.	Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 97	2042
536.	Эрчим хүчний тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 98	2043

537.	Аудитын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 99	2043
538.	“Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 100	2044
539.	Бүх шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай	Дугаар 101	2045
540.	“Төрийн өмчийг 2015-2016 онд хувьчлах, өөрчлөн байгуулах үндсэн чиглэл батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай	Дугаар 102	2046
541.	Хүний хөгжил сангаас Монгол Улсын иргэнд 2016 онд хүртээх хишиг, хувийн хэмжээг тогтоох тухай	Дугаар 103	2046

**МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН
ЦЭЦИЙН ТОГТООЛ**

542.	Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалт Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх маргааныг эцэслэн шийдвэрлэсэн тухай	Дугаар 09	2047
------	--	-----------	------

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар хот

**МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН
2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ХҮРЭЭНИЙ МЭДЭГДЭЛ,
2017-2018 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨӨЛЛИЙН ТУХАЙ
ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2016 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2017-2018 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/1 дүгээр зүйл:

“1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2016 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2017-2018 оны төсвийн төсөөллийн үзүүлэлтийг доор дурдсанаар баталсугай:

Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт		Төсвийн хүрээний мэдэгдэл	Төсвийн төсөөлөл	
		2016 он	2017 он	2018 он
1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бодит өсөлтийн хэмжээ /хувь/	4.1	4.6	8.9
2	Хэрэглээний үнийн индексийн түвшин	7.0	7.0	7.0
3	Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын хэмжээ /тэрбум төгрөг/	7013.9	7121.0	7263.5
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	25.4	22.9	20.3
4	Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ /тэрбум төгрөг/	7954.4	7121.0	7263.5
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	28.8	22.9	20.3
5	Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлтийн хэмжээ /тэрбум төгрөг/	701.1	-833.4	142.4
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	2.5	-2.7	0.4
6	Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл /тэрбум төгрөг/	-940.5	0.0	0.0
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	-3.4	0.0	0.0
7	Нэгдсэн төсвийн хөрөнгийн зардлын хэмжээ /тэрбум төгрөг/	1930.5	2056.7	2097.8
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	7.0	6.6	5.9
8	Засгийн газрын өрийн нийт хэмжээ, өнөөгийн үнэ цэнээр /тэрбум төгрөг/	15174.4	15560.1	14323.6
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	55.0	50.0	40.0

9	Нийгмийн халамжийн тухай хуульд заасны дагуу төсвөөс санхүүжүүлэх зардлын нийт хэмжээ /тэрбум төгрөг/	295.2	309.9	320.0
	-Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь	1.1	1.0	0.9

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2015 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**МОНГОЛ УЛСЫН 2016 ОНЫ
ТӨСВИЙН ТУХАЙ**

**НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ**

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын төсөвт 2016 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, зарцуулах төсвийн хэмжээ, орлого төвлөрүүлэх байгууллага, орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг, Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн санд төвлөрүүлэх орлого, Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан болон улсын төсвөөс Орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлэг, орон нутгийн төсвөөс улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлого, төсвийн ерөнхийлөн захирагчид төсөв зарцуулах эрх олгох, Төсвийн тогтворжуулалтын санд хуримтлуулах хөрөнгийн хэмжээ, төсвийн алдагдлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, мөнгөн гүйлгээтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай хууль
ТОГТООМЖ

2.1.Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай хууль тогтоомж нь Төсвийн тухай хууль¹, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль², энэ

¹ Төсвийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2012 оны 03 дугаарт нийтлэгдсэн.

² Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 30 дугаарт нийтлэгдсэн.

хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

**ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
МОНГОЛ УЛСЫН 2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ОРЛОГО,
ЗАРЛАГА БОЛОН ХӨРӨНГӨ, ӨРИЙН УДИРДЛАГА**

3 дугаар зүйл. Монгол Улсын төсөвт 2016 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Монгол Улсын Их Хурлын дарга Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих	1,875.7 1,875.7
2	Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн дарга Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10.0 10.0
3	Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,033.4 211.0 822.4
4	Монгол Улсын Ерөнхий сайд Бүх нийтийн үйлчилгээний үүргийн сан Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	6,551.3 3,100.0 3,451.3
5	Монгол Улсын Шадар сайд Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар Оюуны өмчийн газар Стандартчилал, хэмжил зүйн газар Аймаг, нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газар Хилийн мэргэжлийн хяналтын алба Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10,680.0 302.4 870.0 2,187.4 1,378.0 510.0 611.8 4,820.4
6	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	4,902.2 4,759.7 142.5

7	Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10,475.6 10,195.1 280.5
8	Гадаад хэргийн сайд Дипломат төлөөлөгчийн газрууд Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	7,400.0 5,000.0 40.0 2,360.0
9	Сангийн сайд Гааль, татварын ерөнхий газар үүнээс: Төсвийн тогтворжуулалтын сан Сангийн яам Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн эргэн төлөлт Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	4,240,327.0 3,440,136.7 8,451.9 351,268.0 210,912.0 234,661.2 3,349.0
10	Хууль зүйн сайд Бүртгэл, статистикийн ерөнхий газар Цагдаагийн ерөнхий газар Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн эргэн төлөлт Нийгмийн даатгалын сангаас улсын эмнэлэгт олгох санхүүжилтийн орлого Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	58,543.3 15,000.0 2,900.0 1,231.2 22,177.1 962.5 16,272.5
11	Батлан хамгаалахын сайд Нийгмийн даатгалын сангаас улсын эмнэлэгт олгох санхүүжилтийн орлого Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	48,679.1 5,085.8 43,593.4
12	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	46,371.4 41,716.8 4,654.6

13	Зам, тээврийн сайд Иргэний нисэхийн ерөнхий газар Монгол Улсын далайн захиргаа Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	141,068.9 137,945.1 150.0 2,011.0 962.8
14	Барилга, хот байгуулалтын сайд Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газар Барилга хот байгуулалтын яам Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих	4,590.8 1,855.0 1,000.0 1,735.8
15	Эрчим хүчний сайд Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих	8,711.1 8,711.1
16	Уул уурхайн сайд Ашигт малтмалын газар Газрын тосны газар Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	307,172.1 34,921.5 264,959.3 7,291.3
17	Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн эргэн төлөлт Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	60,617.8 24,000.0 21,177.0 15,440.7
18	Хөдөлмөрийн сайд Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээ, судалгаа мэдээллийн үндэсний төв Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	82,464.8 420.0 82,044.8
19	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд Нийгмийн даатгалын сангаас улсын эмнэлэгт олгох санхүүжилтийн орлого Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	37,221.5 368.0 35,429.5 1,424.0
20	Эрүүл мэнд, спортын сайд Нийгмийн даатгалын сангаас улсын эмнэлэгт олгох санхүүжилтийн орлого Гадаад тусламжийн орлогоос санхүүжих Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	193,908.9 168,322.0 1,563.7 24,023.1

21	Аж үйлдвэрийн сайд	73,020.3
	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн эргэн төлөлт	52,000.0
	Харьяалагдах төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	21,020.3

4 дүгээр зүйл. Монгол Улсын төсөвт 2016 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын хэмжээг 5,032,547.0 сая төгрөгөөр баталсугай.

5 дугаар зүйл. Монгол Улсын төсвөөс 2016 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчид доор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын дарга Урсгал зардал	4,763.7 4,763.7
2	Монгол Улсын Их Хурлын дарга Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	18,637.3 16,094.5 667.1 1,875.7
3	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дарга Урсгал зардал	809.2 809.2
4	Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч Урсгал зардал	3,396.2 3,396.2
5	Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн дарга Урсгал зардал	48,940.4 48,940.4
6	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын дарга Урсгал зардал	748.4 748.4
7	Улсын ерөнхий прокурор Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал	16,901.0 15,412.7 1,488.3
8	Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга Урсгал зардал	2,022.2 2,022.2
9	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал	9,641.8 9,166.8 475.0

10	Авлигатай тэмцэх газрын дарга Урсгал зардал	8,332.5 8,332.5
11	Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга Урсгал зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	2,755.8 2,544.8 211.0
12	Төрийн албаны зөвлөлийн дарга Урсгал зардал	518.2 518.2
13	Сонгуулийн ерөнхий хорооны дарга Урсгал зардал	25,209.3 25,209.3
14	Цагаатгах ажлыг удирдан зохион байгуулах улсын комиссын дарга Урсгал зардал	487.9 487.9
15	Монгол Улсын Ерөнхий сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	99,630.5 76,649.3 19,981.2 3,000.0
16	Монгол Улсын Шадар сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	110,179.9 90,720.1 12,848.0 6,611.8
17	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	27,288.5 14,754.5 3,830.2 8,703.8
18	Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	57,366.1 43,792.7 3,378.3 10,195.1
19	Гадаад хэргийн сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	72,763.9 72,122.7 601.2 40.0

20	Сангийн сайд Урсгал зардал Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал Засгийн газрын үнэт цаасны үндсэн төлбөрт Засгийн газрын гадаад төслийн зээлийн үндсэн төлбөрт	3,122,818.0 1,250,310.1 19,298.4 83,047.6 270,008.7 1,345,089.8 155,063.4
21	Хууль зүйн сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал	391,849.7 383,828.5 8,021.2
22	Зам, тээврийн сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	242,620.7 8,276.4 77,193.2 157,151.1
23	Батлан хамгаалахын сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	218,671.1 207,929.2 4,931.3 5,810.6
24	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд Урсгал зардал Үүнээс: Сургуулийн өмнөх боловсролын тусгай зориулалтын шилжүүлэг Ерөнхий боловсролын тусгай зориулалтын шилжүүлэг Соёлын үйлчилгээний тусгай зориулалтын шилжүүлэг Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	1,218,348.5 1,003,534.6 263,279.8 557,931.3 42,500.8 21,337.2 132,576.6 60,900.1
25	Уул уурхайн сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал	17,945.4 8,604.3 9,341.1
26	Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд Урсгал зардал Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	131,187.0 79,208.0 1,909.0 14,426.6 35,643.4

27	Хөдөлмөрийн сайд Урсгал зардал Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	170,753.8 139,942.3 13,000.0 15,643.8 2,167.7
28	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд Урсгал зардал Үүнээс: Хүүхдийн хөгжил хамгааллын үйлчилгээний тусгай зориулалтын шилжүүлэг Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	497,225.9 444,583.9 6,246.2 15,497.8 37,144.2
29	Эрүүл мэнд, спортын сайд Урсгал зардал Үүнээс: Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний тусгай зориулалтын шилжүүлэг Нийтийн биеийн тамирын тусгай зориулалтын шилжүүлэг Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	691,110.3 567,700.4 107,100.4 10,674.5 76,003.9 47,406.0
30	Эрчим хүчний сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	67,333.7 11,900.9 29,850.6 25,582.2
31	Аж үйлдвэрийн сайд Урсгал зардал Хөрөнгийн зардал Дотоод эх үүсвэрээс олгох зээл	40,878.0 10,308.7 10,569.3 20,000.0
32	Барилга, хот байгуулалтын сайд Урсгал зардал Үүнээс: Газрын харилцаа, кадастрын тусгай зориулалтын шилжүүлэг Хөрөнгийн зардал Гадаад зээл, тусламжаас санхүүжих зардал	49,460.4 11,681.0 6,657.2 28,639.4 9,140.0

6 дугаар зүйл.Монгол Улсын төсвөөс 2016 оны төсвийн жилд зарцуулах төсвийн зарлагын /тэнцвэржүүлсэн орлогод нийцүүлсэн/ хэмжээг 5,920,112.3 сая төгрөгөөр баталсугай.

7 дугаар зүйл.Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2016 оны төсвийн жилд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн дүнг 437,616.2 сая төгрөгөөр баталсугай.

8 дугаар зүйл.Хөгжлийн банкны эх үүсвэрээр төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй 2016 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн дүнг 358,759.6 сая төгрөгөөр баталсугай.

9 дүгээр зүйл.Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд заасны дагуу Төсвийн тогтворжуулалтын санд 2016 оны төсвийн жилд хуримтлуулах хөрөнгийн хэмжээг 8,451.9 сая төгрөгөөр баталсугай.

10 дугаар зүйл.2016 оны төсвийн жилд төсвийн алдагдлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг доор дурдсанаар баталсугай:

10.1.шинээр гаргах болон дахин санхүүжүүлэх Засгийн газрын он дамжих үнэт цаас 1,455,100.0 сая төгрөг хүртэл;

10.2.Засгийн газрын шинээр авах гадаад төслийн зээл 316,891.7 сая төгрөг;

10.3.Засгийн газрын шинээр авах гадаад хөтөлбөрийн зээл 101,500.0 сая төгрөг.

11 дүгээр зүйл.2016 оны төсвийн жилд Засгийн газрын гаргах баталгааны дээд хязгаарыг 1,437,000.0 сая төгрөгөөр тогтоосугай.

**ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВТ ОЛГОХ САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ, ОРОН
НУТГИЙН ТӨСВӨӨС ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, ОРОН НУТГИЙН
ХӨГЖЛИЙН НЭГДСЭН САНД ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, ОРОН
НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН НЭГДСЭН САН БОЛОН УЛСЫН ТӨСВӨӨС
ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНД ОЛГОХ
ОРЛОГЫН ШИЛЖҮҮЛЭГ**

12 дугаар зүйл.2016 оны төсвийн жилд орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Аймаг	Олгох санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээ /сая төгрөгөөр/
1	Архангай	13,309.8
2	Баян-Өлгий	11,484.5

3	Баянхонгор	12,511.6
4	Говь-Алтай	9,600.2
5	Дорнод	3,874.1
6	Дундговь	6,962.0
7	Завхан	11,107.9
8	Өвөрхангай	12,438.0
9	Сүхбаатар	6,921.8
10	Сэлэнгэ	1,138.2
11	Төв	8,913.3
12	Увс	11,597.0
13	Ховд	7,540.6
14	Хөвсгөл	19,107.3
15	Хэнтий	10,054.9
16	Дархан-Уул	1,729.5
17	Говь-Сүмбэр	4.3
Нийт дүн		148,294.9

13 дугаар зүйл. 2016 оны төсвийн жилд орон нутгийн төсвөөс улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Аймаг	Төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ /сая төгрөгөөр/
1	Булган	365.2
2	Дорноговь	1,437.4
3	Өмнөговь	5,505.5
4	Улаанбаатар	68,219.1
5	Орхон	4,808.6
Нийт дүн		80,335.7

14 дүгээр зүйл. 2016 оны төсвийн жилд Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн санд төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Аймаг	Төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ /сая төгрөгөөр/
1	Өмнөговь	11,055.5
2	Орхон	5,071.8
Нийт дүн		16,127.4

15 дугаар зүйл. 2016 оны төсвийн жилд Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан болон улсын төсвөөс Орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлгийн хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Аймаг	Шилжүүлгийн хэмжээ /сая төгрөгөөр/
1	Архангай	4,107.6
2	Баян-Өлгий	4,018.0
3	Баянхонгор	5,681.9
4	Булган	4,043.6
5	Говь-Алтай	6,569.8
6	Дорноговь	6,366.7
7	Дорнод	5,035.3
8	Дундговь	4,852.1
9	Завхан	4,900.5
10	Өвөрхангай	4,444.6
11	Өмнөговь	13,446.8
12	Сүхбаатар	5,188.5
13	Сэлэнгэ	7,472.6
14	Төв	6,679.8
15	Увс	3,893.9
16	Ховд	4,419.9
17	Хөвсгөл	4,436.0
18	Хэнтий	5,341.1
19	Дархан-Уул	3,909.7
20	Улаанбаатар	18,890.8
21	Орхон	4,890.6
22	Говь-Сүмбэр	2,453.4
Нийт дүн		131,043.3

**ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ
БУСАД ЗҮЙЛ**

16 дугаар зүйл. "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын 2016 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

17 дугаар зүйл.“Монгол Улсын төсвийн хөрөнгөөр 2016 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт”-ыг 2 дугаар хавсралтаар баталсугай.

18 дугаар зүйл.“Хөгжлийн банкны эх үүсвэрээр төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй 2016 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт”-ыг 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

19 дүгээр зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай хуулийн 1 дүгээр хавсралт

**ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ НАРЫН 2016 ОНД
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР, ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ
ҮР ДҮНГИЙН ТАЛААРХ ЧАНАРЫН БОЛОН ТОО
ХЭМЖЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ**

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт	2016 оны зорилтот түвшин
1	МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА	
1.1	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагаа	
1.1.1	Эрх зүй, аюулгүй байдал, төр болон улс төрийн салбарт тулгамдаж байгаа шинэтгэлийн бодлогыг үргэлжлүүлэх	төлөвлөсөн хугацаанд хийгдсэн байх
1.1.2	Иргэдийн эрүүл, аюулгүй амьдрах эрхийг хангасан эрх зүйн бодлогыг хэрэгжүүлэх	төлөвлөсөн хугацаанд хийгдсэн байх
1.1.3	Монгол Улсын аюулгүй, тусгаар, бие даасан байдлыг бэхжүүлэхэд чиглэсэн бодлого, үйл ажиллагаа, санал санаачилгыг дэмжих	тухай бүрд дэмжиж ажиллах
1.2	Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, хууль тогтоох болон гүйцэтгэх засаглалын судалгаа, шинжилгээ	
1.2.1	Монгол хэлний тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон үйл ажиллагаа эрхлэх	судалгааны тайлан, хэвлэмэл ном бүтээгдэхүүн гаргах
2	МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА	
2.1	Хууль тогтоох, хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих	
2.1.1	Хууль, тогтоолын төсөл хэлэлцэж батлах	100-гаас доошгүй ажлын өдөр хуралдаж хууль, тогтоолын төсөл хэлэлцэж батлах

		2.1.2	Хууль, тогтоолын биелэлтийг хянан шалгах, холбогдох тайлан, мэдээллийг хэлэлцэх, сонсох	10-аас доошгүй удаа хяналт шалгалт хийх, 6-аас доошгүй удаа тайлан хэлэлцэх, 12-оос доошгүй удаа мэдээлэл сонсох
		2.1.3	Улсын Их Хурлын үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүй, техник, зохион байгуулалтын туслалцаа үзүүлэх, ажиллах нөхцөлөөр хангах	хуульд заасны дагуу хангагдсан байх
3	МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДАРГА			
	3.1	Үндсэн хуулийн биелэлтэд дээд хяналт тавих		
		3.1.1	Өргөдөл, мэдээлэл, гомдол, хүсэлтийн барагдуулалт /хувиар/	90.0
		3.1.2	Бага суудлын хуралдаанаар шийдвэрлэсэн өргөдлийн барагдуулалт /хувиар/	88.0
		3.1.3	Маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагаа үүсгэн дунд, их суудлын хуралдаанаар шийдвэрлэсэн өргөдлийн барагдуулалт /хувиар/	86.0
4	УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ			
	4.1	Хяналтын шатны шүүн таслах ажиллагаа		
		4.1.1	Хяналтын шатны журмаар хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх эрүүгийн хэргийн тоо	508
		4.1.2	Хяналтын шатны журмаар хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх иргэний хэргийн тоо	922
		4.1.3	Хяналтын шатны журмаар хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх захиргааны хэргийн тоо	350
5	ШҮҮХИЙН ЕРӨНХИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА			
	5.1	Шүүхийн бие даасан хараат бус байдлыг хангах		
		5.1.1	Хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх хэргийн хувь	93.0
6	ХҮНИЙ ЭРХИЙН ҮНДЭСНИЙ КОМИССЫН ДАРГА			
	6.1	Хүний эрхийн хэрэгжилтэд хяналт тавих		
		6.1.1	Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх илтгэл	1
		6.1.2	Хууль тогтоомжийн дүн шинжилгээ, санал гаргах	35
		6.1.3	Хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөн асуудлаарх өргөдөл, гомдол шийдвэрлэх	700
		6.1.4	Иргэдийн зөрчигдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх асуудлаар шүүхэд төлөөлөн нэхэмжлэл гаргах, шаардлага хүргүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдөх нөхцөл бий болсон шалтгаан нөхцөлийг арилгуулах асуудлаар зөвлөмж хүргүүлэх	34
		6.1.5	Хүний эрхийн боловсрол олгох сургалтын үйл ажиллагаа /хамрагдах хүний тоо/	2500
		6.1.6	Хүний эрхийн асуудлаар олон нийтэд зориулсан ном товхимол, зурагт хуудас, хэвлэл мэдээлэл, сурталчилгааны үйл ажиллагаа /ширхгээр/	9000

7	УЛСЫН ЕРӨНХИЙ ПРОКУРОР			
	7.1	Прокурорын хяналт		
		7.1.1	Хэрэг бүртгэлийн ажиллагаанд тавих хяналт /хувиар/	100.0
		7.1.2	Ял эдлүүлэх ажиллагаанд тавих хяналтын хүрээнд хийх шалгах, танилцах ажиллагааны тоо	830
	7.1.3	Хорих анги, цагдан хорих байрны үйл ажиллагаатай биечлэн танилцах /тоогоор/	6015	
8	ҮНДЭСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЗӨВЛӨЛИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА			
	8.1	Үндэсний аюулгүй байдлыг сахин хамгаалах		
		8.1.1	Бодлогын зөвлөмжийн тоо	80
8.1.2		Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын тоо	90	
9	МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ АУДИТОР			
	9.1	Төрийн аудитын үйлчилгээ		
		9.1.1	Санхүүгийн аудит хийх байгууллагын тоо /мянгаар/	4.6
		9.1.2	Гүйцэтгэлийн аудит хийх байгууллагын тоо	11
9.1.3		Нийцлийн аудит хийх тоо	15	
10	АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗРЫН ДАРГА			
	10.1	Авлигатай тэмцэх		
		10.1.1	Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн хяналтаар хянагдсан хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогын мэдүүлгийн тоо	3000
		10.1.2	Авлигын эсрэг мэдээлэл, сурталчилгааны тоо	32
		10.1.3	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны тухай сургалтад хамрагдах хүний тоо /мянган хүн/	26.0
		10.1.4	Улс төр, хууль хяналтын байгууллагын хүрээн дэх авлигын талаарх төсөөллийн судалгаа	1
		10.1.5	Хүүхдийн шударга байдлын судалгаа	1
		10.1.6	Төрийн байгууллагын шударга байдлын үнэлгээ	1
		10.1.7	Шударга ёс эмхэтгэл	1
		10.1.8	Авлигын индексийн судалгаа	1
		10.1.9	Байгууллага, иргэдийн гомдол, хүсэлтийг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх хувь	98.0
11		САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ДАРГА		
	11.1	Санхүүгийн зах зээлийн зохицуулалт		
		11.1.1	Зохицуулалтын хүрээний санхүүгийн салбарын хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох /шинээр боловсруулах журмын төсөл/	6
		11.1.2	Үнэт цаас, даатгал, бичил санхүүгийн салбарт эрсдэлд суурилсан хяналт, шалгалт хийх /хамрагдах аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо/	43
11.1.3		Бүх нийтийн санхүүгийн боловсролыг дээшлүүлэх хөтөлбөр боловсруулах /хөтөлбөрийн тоо/	1	
12	ТӨРИЙН АЛБАНЫ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА			
	12.1	Төрийн албаны ерөнхий удирдлага, зохицуулалт		
		12.1.1	Салбар зөвлөл тус бүрийг мэдээлэл, хяналт-шинжилгээ үнэлгээний бодлого, хүний	3-аас доошгүй удаа

			нөөцийн хөгжлийн бодлого, стандартын удирдлагаар хангах	
	12.1.2		Төрийн жинхэнэ албан тушаалд анх ороход авах мэргэшлийн шалгалт зохион байгуулах	50 удаа
	12.1.3		Салбар зөвлөл тус бүрийг мэдээлэл, хяналт-шинжилгээ үнэлгээний бодлого, хүний нөөцийн хөгжлийн бодлого, стандартын удирдлагаар хангах	30 удаа
13	СОНГУУЛИЙН ЕРӨНХИЙ ХОРООНЫ ДАРГА			
	13.1	Бүх шатны сонгууль зохион байгуулах		
	13.1.1		Сонгуулийн хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой боловсруулах журам, заавар, маягт	40
	13.1.2		Сонгуулийн хууль тогтоомжийг сурталчлах сургалт, семинарын тоо	44
	13.1.3		Сонгогчдын боловсролыг дээшлүүлэх /өмнөх оны суурь үзүүлэлтээс есөх хувь/	5
	13.1.4		Тойрог болон нутаг дэвсгэрийн хорооны үйл ажиллагаанд хийх хяналт, шалгалтын тоо	47
	13.1.5		Сонгуульд оролцсон нам, эвсэл, бие даан нэр дэвшигчийн зардлын тайланг хянах	10
	13.1.6		Сонгуулийн автоматжуулсан системийг бүрэн ашиглах, хэвийн үйл ажиллагаа, санал хураах тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг хангах /төхөөрөмжийн тоо/	5000
	13.1.7		Программ хангамжийн аюулгүй ажиллагааг хангах	бүрэн хамгаалагдсан байх
	13.1.8		Мэдээллийн бааз үүсгэх	21
14	МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД			
	14.1	Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт		
	14.1.1		Монгол Улсын нийгэм, эдийн засаг, санхүүгийн төлөв байдлын талаар цаг үеэ олсон шуурхай лавлагаа, зөвлөмж боловсруулж, Ерөнхий сайдыг шаардлагатай мэдээлэл, судалгаагаар хангаж ажиллах	тухай бүрт хангаж ажиллах
	14.1.2		Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг олон жилийн дунджаас нэмэгдүүлэх хувь	10.0-15.0
	14.1.3		Хөрөнгө оруулалтын бизнес форум зохион байгуулах /удаа/	15-20
	14.2	Төрийн тусгай хамгаалалт		
	14.2.1		Хамгаалуулагч болон үйлчлүүлэгчийн санал, хүсэлтийг барагдуулах /хувь/	100.0
	14.2.2		Хамгаалуулагчийн аюулгүй байдал хангагдсан байх	хангагдсан байх
	14.2.3		Үйлчилгээний стандартыг хангах	MNS 4588:2008, MNS 4946:2005 стандартуудыг хангасан байх
	14.3	Дотоод, гадаад шуурхай мэдээллийн үйл ажиллагаа		
	14.3.1		Дотоод үйл явдлын мэдээллийг бэлтгэн гаргах /мянгаар/	231.8
	14.3.2		Гадаад үйл явдлын мэдээллийг бэлтгэн гаргах /мянгаар/	217.9

	14.3.3	Хэвлэмэл бүтээгдэхүүний орлогыг нэмэгдүүлэх /хувиар/	3
	14.3.4	Хэрэглэгчдийн тоог нэмэгдүүлэх/хувиар/	5
14.4	Мэдээллийн нэгдсэн тогтолцооны дэд бүтэц хөтөлбөр		
	14.4.1	Иргэдэд үйлчлэх төвийн ухаалаг систем нийлүүлэх /ТҮЦ машины тоо/	36
	14.4.2	Тоон телевизийн нэвтрүүлгийн дамжуулалтын чанар /хувиар/	99.9
	14.4.3	Радио нэвтрүүлгийн дамжуулалтын чанар /хувиар/	99.8
	14.4.4	Шинээр интернетийн үйлчилгээ хүргэх сумдын тоо	5
	14.4.5	Шинээр үүрэн холбооны үйлчилгээ хүргэх багийн тоо	10
	14.4.6	Шуудангийн хүргэлтийн давтамжийг нэмэгдүүлэх сумдын тоо	70
	14.4.7	Харилцаа холбооны чиглэлээр хийгдэх судалгаа, сурталчилгааны тоо	1
14.5	Ангилалдаагүй бусад хөтөлбөр		
	14.5.1	2016 онд Монгол Улсын ОУИТБС-ын 10 дахь удаагийн буюу 2015 оны нэгтгэл тайлан гаргах /хамрагдах компани/	300
	14.5.2	Дозиметрийн тохируулга, баталгаажуулалт хийх тоо	120
	14.5.3	Цацрагийн хэмжилт, шинжилгээ явуулах	24
	14.5.4	Эрдэм шинжилгээ судалгааны ажлын тоо	14
15	МОНГОЛ УЛСЫН ШАДАР САЙД		
	15.1	Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх үйл ажиллагаа	
	15.1.1	Байгалийн болон хүний хүчин зүйл, техникийн гаралтай гамшгийн төрөл тус бүрээр эрсдэлийн үнэлгээ хийх /гамшгийн тохиолдлын буурах хувиар/	10.0
	15.1.2	Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгаас хамгаалах хяналт шалгалт /хүн өдөр/	30600
	15.1.3	Гамшгийн хор уршгийг арилгах аврах ажлын зориулалттай тусгай багаж, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн хангамжийг сайжруулах /хувиар/	70.0
	15.1.4	Цацраг идэвхт, химийн хорт бодисын болон тэсэрч дэлбэрэх бодисын аюулаас хамгаалах, хүн, мал, амьтны гоц халдварт, халдварт өвчин, ой хээр, объектын гал түймэртэй тэмцэх /хувиар/	90.0
	15.2	Мэргэжлийн хяналт	
	15.2.1	Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин /хувиар/	74.0
	15.2.2	Лабораторийн шинжилгээний итгэмжлэгдсэн үзүүлэлт /тоогоор/	2215
	15.3	Зах зээлийн өрсөлдөөнийг дэмжих, хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах	
	15.3.1	Хууль тогтоомжийн хүрээнд төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт бус хяналт хийх тоо	400
	15.3.2	Хууль, тогтоомжийн хүрээнд сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах тоо	15
	15.3.3	Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас гаргасан өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт /хувиар/	85.0

15.4	Стандартчилал, хэмжил зүй			
	15.4.1	Шалгалт тохируулга /калибровка/-д хамруулах хэмжих хэрэгслийн тоо /мянган нэгж/	4500.0	
	15.4.2	Загварын туршилтад хамруулан улсын бүртгэлд бүртгэх хэмжих хэрэгслийн тоо	25	
	15.4.3	Ээлжит баталгаажуулалтад заавал хамруулах хэмжих хэрэгслийн тоо /мянган нэгж/	225.0	
	15.4.4	Чанарын удирдлагын тогтолцооны баталгаажуулалтад хамруулах байгууллага, аж ахуйн нэгжийн тоо	15	
	15.4.5	Итгэмжлэлд хамруулах сорилтын лабораторийн тоо	150	
	15.4.6	Ур чадварын сорилтод хамруулах лабораторийн тоо	80	
	15.4.7	Үндэсний стандартад олон улс, бүс нутгийн дэвшилтэт стандартын эзлэх хувь	35.0	
	15.5	Оюуны өмчийн эрхийн баталгаажуулалт		
	15.5.1	Оюуны өмчийн бүтээлийн сан бүрдүүлэлт /аж үйлдвэрийн өмч, зохиогчийн эрх, түүнд хамаарах эрх, оюуны өмчийн гэрээ хэлэлцээрийн баталгаажилт/	3550	
	15.5.2	Оюуны өмчийн мэдээлэл, сургалт хийх, лавлагаа гаргах	1100	
	15.5.3	Оюуны өмчийн зөрчилд хяналт тавьж шийдвэрлэх	280	
	15.6	Худалдан авах ажиллагаа		
		15.6.1	Худалдан авах ажиллагааг хуульд заасны дагуу хугацаанд нь зохион байгуулах	тухай бүр хугацаанд нь зохион байгуулах
	15.6.2	Иргэн, аж ахуйн нэгжид цахим худалдан авах ажиллагааны талаар цахим болон танхимын сургалт явуулах	55	
16	ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА			
16.1	Гүйцэтгэх засаглалын удирдлага, түүний ажлын алба			
	16.1.1	Засгийн газрын бодлого, шийдвэрийг боловсруулах, хуралдаанд бэлтгэх болон яам, Засгийн газрын агентлагийн үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, энэ чиглэлээр цаг үеэ олсон, шуурхай зөвлөгөө, бүх талын дэмжлэг үзүүлэх	хууль тогтоомжид нийцсэн байх	
	16.1.2	Ерөнхий сайд, Засгийн газрын танхим, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, Засаг даргыг нутгийн удирдлагын чиглэлээр мэргэжлийн өндөр, цаг үеэ олсон зөвлөгөө, дэмжлэгээр шуурхай хангах, тэдгээрийн үйл ажиллагааны үр нөлөөтэй, хэвийн жигд ажиллагааны эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлэх	мэдээллээр хангасан байх	
	16.1.3	Хууль тогтоомж, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн мэдээллийг 2, 8 дугаар сард, Үндсэн чиглэлийг 3, 8 дугаар сард, хөтөлбөр, төслийн мэдээллийг 4 дүгээр сард, үйл ажиллагааны үр дүнгийн мэдээлэл улирал тутам хийсэн байх	төлөвлөсөн хугацаанд хийгдсэн байх	

16.2	Төр, засгийн үйлчилгээ		
	16.2.1	Төр, засгийн авто баазын үйлчилгээний стандартыг хангах	CS11–0120 : 2010 стандартыг ханган биелүүлсэн байх
	16.2.2	Төр, засгийн төв байгууллага болон хэрэглэгчийн хэвийн үйл ажиллагааг хангуулах	MNSISO 9001:2010 стандартыг ханган биелүүлсэн байх
17	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД		
17.1	Ойжуулалт		
	17.1.1	Ойжуулах, нөхөн сэргээлт хийх /талбайн хэмжээ мянган га/	3.0
	17.1.2	Ойд арчилгаа цэвэрлэгээ хийх /талбайн хэмжээ мянган га/	15.5
17.1.3	Ойн хөнөөлт шавжтай тэмцэх /талбайн хэмжээ мянган га/	40.0	
17.2	Усны нөөц, нуур, гол мөрний менежмент		
	17.2.1	Гидрогеологийн зураглал, ус хангамжийн эх үүсвэрийн нөөцийн хайгуул судалгааны ажлын тоо	8
	17.2.2	Бороо цасны ус хуримтлуулах хөв, цөөрмийн тоо	5
17.2.3	Хашиж хамгаалах булаг шандын тоо	140	
17.3	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалт		
	17.3.1	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөтгөх /мянган га/	600.0
17.4	Ус цаг уур		
	17.4.1	Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагааны үр ашгийг нэмэгдүүлэх /хувь/	60.0
	17.4.2	Байгаль орчны хяналт-шинжилгээний лабораторийг шинэчлэх	1
17.5	Хүрээлэн байгаа орчны бодлого, удирдлага		
	17.5.1	Байгаль орчныг хамгаалах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох	төлөвлөсөн хугацаанд хийгдсэн байх
	17.5.2	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах /төсөл, арга хэмжээ/	2
	17.5.3	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн бодлогын судалгаа	3
	17.5.4	Байгаль орчны цэвэр технологийн судалгаа	3
	17.5.5	Уул уурхайн төслийн байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний тоо	150
17.6	Аялал жуулчлал		
	17.6.1	Жилд хүлээн авах гадаадын жуулчны тоо /мянган хүн/	500.0
18	ГАДААД ХЭРГИЙН САЙД		
18.1	Гадаад харилцааны бодлого, удирдлага		
	18.1.1	Гадаад харилцааны бодлого, удирдлагын чиглэлээр сургалт, семинар зохион байгуулах	5
	18.1.2	Засгийн газар хоорондын хамтарсан хэлэлцээр байгуулах	22
	18.1.3	Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээг хэвлэн нийтлэх тоо	1500

	18.1.4	Өндөр, дээд түвшний айлчлал зохион байгуулах	хоёр талын харилцаа, хамтын ажиллагаа өргөжихийн хирээр айлчлал арга хэмжээний давтамжийг нэмэгдүүлнэ
18.2	Гадаад улс дахь дипломат үйл ажиллагаа		
	18.2.1	Хилийн чанадад суугаа Дипломат төлөөлөгчийн газраас төлөөлөн суугаа буюу хавсран суугаа улс, олон улсын байгууллагатай гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх арга хэмжээ авах	төлөвлөсөн хугацаанд хийгдсэн байх
	18.2.2	Гадаад улсад байгаа Монгол Улсын иргэдийн гаргасан хүсэлтийг шийдвэрлэх хувь	100.0
18.3	ЮНЕСКО		
	18.3.1	ЮНЕСКО-д бүртгүүлэх биет болон биет бус өвийн тоо	1
19	САНГИЙН САЙД		
19.1	Санхүү, төсөв, эдийн засгийн нэгдсэн удирдлага		
	19.1.1	Монгол Улсын төсөв, Нийгмийн даатгалын сангийн төсөв, Хүний хөгжил сангийн төсөв болон Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн тухай хуулийн төсөл боловсруулж, өргөн мэдүүлэх, хэлэлцүүлэх	хуульд заасан хугацаа, төсвийн тусгай шаардлагад нийцсэн байх
19.2	Татвар хураалт, орлого бүрдүүлэлт		
	19.2.1	Улс, орон нутгийн төсөвт орох татварын орлогын төлөвлөгөөний биелэлт /хувиар/	100.0
	19.2.2	Урьд оны тайлангаар ногдуулсан татварын өр барагдуулалт /хувиар/	75.0
	19.2.3	Урьд оны хяналт шалгалтаар ногдуулсан өр барагдуулалт /хувиар/	75.0
	19.2.4	Тайлант хугацааны татварын тайлангийн ногдол өр барагдуулалт /хувиар/	90.0
	19.2.5	Тайлант хугацааны хяналт шалгалтын ногдол өр барагдуулалт /хувиар/	80.0
	19.2.6	Татварын цахим тайлан авалт /хувиар/	93.0
	19.2.7	Татварын зөрчлийн бууралт /хувиар/	6.0
	19.2.8	Алдагдалтай буюу "Х" тайлан тушаалтын бууралт /хувиар/	5-аас доошгүй
	19.2.9	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар төлөгчийн баазыг нэмэгдүүлэх /хувиар/	5-8
	19.2.10	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар төлөгчийн баазыг нэмэгдүүлэх /хувиар/	2-оос доошгүй
	19.2.11	Бусад төрлийн татвар төлөгчийн баазыг нэмэгдүүлэх /хувиар/	0.5-3.0
	19.2.12	Эрсдэлийн удирдлагад суурилсан гаалийн хяналт шалгалтын үйл ажиллагааны хэрэгжилт /хувиар/	50.0
	19.2.13	Худалдааг хөнгөвчилж гаалийн бүрдүүлэлтэд зарцуулах хугацааг бууруулах /хувиар/	70.0

20	ХУУЛЬ ЗҮЙН САЙД		
20.1	Эрх зүй, нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын удирдлага зохицуулалт		
20.1.1	Боловсруулах баримт бичгийн тоо		45
20.1.2	Хянах эрх зүйн актын тоо		720
20.1.3	Сэтгэл зүйн анхан шатны сургалт болон мэргэжлийн сургалтад хамрагдан архины хамаарлаас гарах иргэдийн тоо		2500
20.2	Цагдаа		
20.2.1	Хэргийг хэрэг бүртгэлт явуулж эхэлснээс хойш хуулийн хугацаанд шийдвэрлэх /хувь/		70.0
20.2.2	Эрэн сурвалжлагдаж байгаа хүн, эд зүйлийн илрүүлэлт /хувиар/		60.0
20.2.3	Хэрэг илрүүлэлт /хувиар/		50.0
20.2.4	Гэмт хэрэг, захиргааны зөрчил, гал түймэр, гамшиг, осол, эмнэлгийн яаралтай тусламжийн талаар хангасан бодит мэдээллийн хувь		90.0
20.3	Хил хамгаалалт		
20.3.1	Хилийн зөрчлийн илрүүлэлт, шийдвэрлүүлэлт /хувиар/		86.0
20.4	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэл		
20.4.1	Ялтны хөдөлмөр эрхлэлт /хувиар/		56.0
20.4.2	Мэргэжлийн сургалтад хамрагдах ялтны тоо		350
20.4.3	Шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны хувь /2 төрлийн гүйцэтгэлийн дунджаар/		48.0
20.4.4	Хорих ял эдлэгсэд болон сэжигтний амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь		40.0
20.5	Эрх зүй, нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын судалгаа, шинжилгээ		
20.5.1	Сургалт, сурталчилгааны тоо		200
20.5.2	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын тоо		30
20.6	Шүүхийн шинжилгээ		
20.6.1	Эдийн засгийн шинжилгээний дүгнэлтийн тоо /мянгаар/		0.15
20.6.2	Шүүх эмнэлгийн шинжилгээний дүгнэлтийн тоо /мянгаар/		39.0
20.6.3	Криминалистикийн шинжилгээний дүгнэлтийн тоо /мянгаар/		12.0
20.7	Төрийн архив, албан хэрэг хөтлөлт		
20.7.1	Бүрдүүлсэн хадгаламжийн нэгж /мянган нэгж/		15.0
20.7.2	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны эмхтгэлийн тоо		15
20.7.3	Дахин боловсруулалт хийх хадгаламжийн нэгжийн тоо /мянган нэгж/		13.5
20.8	Цагаачлал, гадаадын иргэдийн бүртгэлийн үйлчилгээ		
20.8.1	Гадаадын иргэнд олгох визийн тоо /мянган хүнээр/		33.6
20.8.2	Хяналтад хамрагдах Монгол Улсад түр болон байнга оршин суух гадаадын иргэний тоо /мянган хүнээр/		28.0
20.9	Дээд боловсрол		
20.9.1	Суралцагчийн тоо /мянган хүнээр/		2.2
20.10	Шүүгч болон гэрч, хохирогчийг хамгаалах үйл ажиллагаа		

	20.10.1	Гэрч, хохирогчийг хамгаалалт /хүнээр/	80
	20.10.2	Шүүхийн байрны хамгаалалт /хүн/	44
	20.10.3	Шүүх хурлын танхимын хамгаалалт /хүн/	104
	20.10.4	Шүүгчийн хамгаалалт /хувиар/	100.0
	20.10.5	Яллагдагч, ялсныг хуяглан хүргэх, хуяглан харгалзах /хүн/	5600
	20.10.6	Шүүгчийн захирамжаар албадан авчрах /хүн/	1100
	20.10.7	Шүүгчийн захирамжаар эрэн сурвалжлах /хувиар/	60.0
20.11	Төлбөрийн чадваргүй яллагдагч, сэжигтэнд эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх		
	20.11.1	Эрх зүйн туслалцаа авсан иргэн, яллагдагчийн тоо /мянган хүн/	14.0
20.12	Албан ёсны статистикийг хөгжүүлэх		
	20.12.1	Албан ёсоор гаргах статистикийн мэдээ, тайлангийн нэр төрөл	290
	20.12.2	Албан ёсны статистикийн мэдээ, тайлангийн тоо /мянгаар/	112.1
	20.12.3	Албан ёсны статистикийн мэдээ, тайлангийн тархаалт	45
	20.12.4	Шинээр болон шинэчлэн сайжруулсан аргачлал, ангилал, статистикийн мэдээллийн санд суурилсан эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлтээр хийх судалгааны тоо	20
	20.12.5	Хүн ам, орон сууцны завсрын тооллогыг 21 аймгийн хүн амд хийх	үр дүнг тархаасан байх
	20.12.6	Статистикийн тухай хуулийн дагуу хийвэл зохих улсын хэмжээний статистик судалгааны тоо	21
21	АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД		
	21.1	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, хөгжүүлэх, ажлын байр олгох	
	21.1.1	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төслийн тоо	150-170
	21.1.2	Зээлийн батлан даалтын сангийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх /зээлдэгчийн тоо/	100-150
22	БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД		
	22.1	Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн бодлого, удирдлага	
	22.1.1	Салбарын хуулиудыг шинэчлэн боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх /хуулийн тоо/	9
	22.1.2	Шинээр барих болон шинэчлэх цэвэр, бохир усны шугам сүлжээний хэмжээ /км/	100.0
	22.1.3	Шинээр барих болон өргөтгөл, шинэчлэлт хийх цэвэрлэх байгууламжийн тоо	5
	22.1.4	Шинээр хөгжлийн болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах /боловсруулах ерөнхий төлөвлөгөөний тоо/	11
	22.2	Газрын харилцаа, геодези, зураг зүй	
	22.2.1	Үндэсний орон зайн мэдээллийн дэд бүтцийн суурь мэдээллийн сан үүсгэх /хамрагдах аймаг, сумын төв, суурин газрын тоо/	21 аймаг, 130 сумын төв, суурин газар

	22.2.2	Сум, суурин газрын төвд 1:1000, аймаг, сумын хэмжээнд 1:100000 масштабтай хаягийн зураг зохион, хаягжуулалтын мэдээллийн сан үүсгэх /хамрагдах аймаг, сум, суурийн газрын тоо/	6 аймаг, 160 сум, суурин газар
	22.2.3	Газрын кадастрын мэдээллийн санг геодезийн нэгдсэн тогтолцоонд шилжүүлэх /хамрагдах аймаг, сум, суурин газрын тоо/	21 аймаг, 130 сум, суурин газар
	22.2.4	Шинээр байгуулах төмөр замын дагуу геодезийн байрлал, өндрийн сүлжээ байгуулж, 1:25000 масштабтай байр зүйн зураглал хийх /хамрагдах аймаг, байр зүйн зургийн тоо/	5 аймаг, 4384 байр зүйн зураг
	22.2.5	Улаанбаатар хотын бүсчлэлийн төлөвлөлт, инженер-геологийн судалгаа, газар хөдлөлийн мужлалын газар дээрх болон доорх зураглал хийж, мэдээллийн сан үүсгэх /хамрагдах талбайн хэмжээ, га-гаар/	6000
	22.2.6	Өндрийн сүлжээний давтан хэмжилт II ангийн нивелирдлэг хийх /шугамын урт км-ээр/	2780
23	БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН САЙД		
	23.1	Батлан хамгаалах	
	23.1.1	Бодлогын баримт бичгүүдэд тусгагдсан батлан хамгаалах чиглэлийн арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэх	хэрэгжилтээр
24	БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД		
	24.1	Сургуулийн өмнөх боловсрол	
	24.1.1	Суралцах хүүхдийн тоо	220722
	24.1.2	Хүүхдийн цэцэрлэгийн тоо	1283
	24.1.3	Төрийн өмчийн цэцэрлэгийн тоо	860
	24.1.4	Хамран сургалтын хувь	85.0
	24.1.5	Төрийн өмчийн цэцэрлэгийн өдрийн ангид суралцагчийн тоо	168481
	24.1.6	24 цагийн үйлчилгээнд хамрагдах хүүхдийн тоо	3157
	24.1.7	Хувилбарт сургалтад хамрагдах хүүхдийн тоо	25240
	24.1.8	Хувилбарт сургалтын хамран сургалтын хувь	9.7
	24.1.9	Төрийн бус өмчийн цэцэрлэгийн тоо	302
	24.1.10	Төрийн бус өмчийн цэцэрлэгт хамрагдах хүүхдийн тоо	23359
	24.2	Тусгай хэрэгцээт боловсрол	
	24.2.1	Тусгай хэрэгцээт боловсролд /хөгжлийн бэрхшээлтэй/ хамрагдах хүүхдийн тоо	485
	24.3	Ерөнхий боловсрол	
	24.3.1	Суралцах хүүхдийн тоо	543912
	24.3.2	Ерөнхий боловсролын сургуулийн тоо	818
	24.3.3	Хамран сургалтын хувь	94.0
	24.3.4	Ерөнхий шалгалтын улсын дунджийг хүргэх түвшин	500
	24.3.5	Дотуур байранд хамрагдах хүүхдийн тоо	40200
	24.3.6	Дотуур байрын хангамж /хүсэлт гаргасан хүүхдэд эзлэх хувь/	96.0

	24.3.7	Үдийн цай хөтөлбөрт хамрагдах хүүхдийн тоо	267834
	24.3.8	Оройн эчнээн сургалтад хамрагдах хүүхдийн тоо	1560
	24.3.9	Төрийн бус өмчийн сургуулийн тоо	146
	24.3.10	Төрийн бус өмчийн сургуульд хамрагдах хүүхдийн тоо	31388
	24.3.11	Олон улсын жишигт нийцсэн сургуулийн тоо	3
	24.3.12	Олон улсын жишигт нийцсэн сургалтад хамрагдах хүүхдийн тоо	830
	24.3.13	Гуравдугаар ээлжид хичээллэж байгаа бүлгийн тоо	18
24.4	Насан туршийн болон албан бус боловсрол		
	24.4.1	Албан бус боловсролд хамрагдах хүүхдийн тоо	13643
	24.4.2	Сургуулийн гадна байгаа хүүхдийн хувийн жин	0.6
24.5	Дээд боловсрол		
	24.5.1	Их, дээд сургуулийн тоо	101
	24.5.2	Их дээд сургуульд суралцагчийн тоо	150000
	24.5.3	Үндэсний тэтгэлэгт хамрагдах суралцагчийн тоо	52748
	24.5.4	Урамшууллын тэтгэлэгт хамрагдах суралцагчийн тоо	0
	24.5.5	Дэлхийн шилдэг сургуульд суралцагчийн тоо	155
	24.5.6	Багш инженерийн чиглэлийн суралцагчаас сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлтөд хамрагдсан суралцагчийн тоо	1200
	24.5.7	Багшлах дадлагад хамрагдсан суралцагчийн тоо	1000
24.6	Шинжлэх ухаан, технологи		
	24.6.1	Эрдэм шинжилгээний үндсэн судалгаанд зарцуулах зардлын эзлэх хувь	37.0
	24.6.2	Гадаадад хэвлүүлсэн бүтээлийн тоо	2500
	24.6.3	Үйлдвэрлэлд шилжүүлэх технологийн тоо	45
24.7	Соёл урлаг		
	24.7.1	Соёл, урлагийн байгууллагаар үйлчлүүлэгчийн тоо /хүн амд эзлэх хувиар/	73.5
	24.7.2	Нийтийн номын сангийн байнгын уншигч /хүн амд эзлэх хувиар/	13.0
	24.7.3	Жилийн эцэст хүрсэн байх музейн үзмэрийн тоо /мянгаар/	276.1
	24.7.4	10000 хүнд ногдох номын тоо /мянган ширхэг/	26
	24.7.5	10000 хүнд ногдох соёлын төвийн суудлын тоо	348
25	ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЙД		
	25.1	Авто зам	
	25.1.1	Байнгын ашиглалтад оруулах авто замын нийт хүчин чадал /км/	350.8
	25.1.2	Байнгын ашиглалтад оруулах гүүрийн нийт хүчин чадал, урт /м/	781.7
	25.1.3	Урсгал засвар, арчлалт хийх авто замын нийт хүчин чадал /км/	12640.0

	25.1.4	Урсгал засвар, арчлалт хийх гүүрийн нийт хүчин чадал, урт /м/	12336.0
	25.1.5	Эрдэм шинжилгээ, туршилт, судалгааны төслийн тоо	12
	25.1.6	Лабораторийн туршилт, шинжилгээний дүгнэлтийн тоо	500
	25.1.7	1000 км ² нутаг дэвсгэрт ноогдох авто зам /өмнөх оны суурь үзүүлэлтээс өсгөх хувь, хүрэх бодит үзүүлэлт/	13.0-оос доошгүй, 1.02-т хүргэх
25.2	Авто тээврийн хяналт, зохицуулалт, нийтийн тээвэр		
	25.2.1	Авто тээврийн хэрэгслийн үзлэг оношилгоог хийх /үзлэгт хамрагдах хувь/	70.0
	25.2.2	Ачаа, зорчигч тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд хийх техник, технологийн хяналт шалгалтын тоо	15
	25.2.3	100,000 хүн амд ноогдох зам, тээврийн ослоос шалтгаалсан нас баралтыг бууруулах /өмнөх оны суурь үзүүлэлтээс бууруулах хувь, хүрэх бодит үзүүлэлт/	14.0-өөс доошгүй, 12.0-д хүрэх
	25.2.4	Зорчигч эргэлт /өмнөх оны суурь үзүүлэлтээс өсгөх хувь, хүрэх бодит үзүүлэлт сая.хүн/км-ээр/	8.0-оос доошгүй, 3032.6-д хүргэх
	25.2.5	Ачаа эргэлт /өмнөх оны суурь үзүүлэлтээс өсгөх хувь, хүрэх бодит үзүүлэлт тоннкм-ээр/	8.0-оос доошгүй, 8640-д хүргэх
25.3	Төмөр зам		
	25.3.1	Богдхан уулын урдуур шинэ төмөр зам барих	Зураг төсөл боловсруулах, барилгын ажил эхлүүлэх
	25.3.2	Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлогын I, II үе шатны 1800 км шинэ төмөр зам барих	Барилгын ажлын ерөнхий гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулж, үе шаттайгаар эхлүүлэх
	25.3.3	Ухаа худаг- Гашуун сухайт чиглэлийн төмөр зам барих /гүйцэтгэлийн хувь/	75.0%
25.4	Агаарын тээвэр		
	25.4.1	Олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо /мянгаар/	99.3
	25.4.2	Буулт, хөөрөлтийн тоо /мянгаар/	8.1
	25.4.3	Ачаа тээвэрлэлт /мянган тонн/	6.1
	25.4.4	Зорчигч тээвэрлэлт /мянган хүн /	779.9
	25.4.5	Хөшигийн хөндийн шинэ нисэх буудал /ажлын гүйцэтгэлийн хувь/	95.0
26	Уул, уурхайн САЙД		
	26.1	Уул уурхайн олборлолт	
	26.1.1	Геологи судалгааны ажлын гүйцэтгэлийн хяналтын тоо	510
	26.1.2	Уулын ажлын тайлан, төлөвлөгөө хүлээн авч хэрэгжилтэд хийсэн хяналт шалгалтын тоо	220

		26.1.3	Нүүрс судалгааны хэлтсийн уулын ажлын тайлан, төлөвлөгөөнд тавих хяналт /хяналт тавих тайлангийн тоо/	115
		26.1.4	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хийсэн хайгуулын ажлын нөхөн төлбөр хийх гэрээний тоо	13
		26.1.5	Газрын тосны олборлолтын хэмжээг нэмэгдүүлсэн байх /олборлох газрын тос, сая баррелиар/	9.93
		26.1.6	1:50000 масштабын геологийн зураглал, ерөнхий эрлийн ажил /хамрах талбайн хэмжээ км ² -аар/	42000.0
27	ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД			
	27.1	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих		
		27.1.1	Ажилгүйдлийн түвшин /хувиар/	7.1
		27.1.2	Ажил эрхлэлтийн түвшин /хувиар/	94.0
		27.1.3	Шинээр бий болсон ажлын байрын тоо /мянган хүн/	50.0
		27.1.4	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас зээл авагчдын тоо /мянган хүн/	6.0
	27.2	Мэргэжлийн боловсрол		
		27.2.1	Мэргэжлийн боловсрол эзэмших сурагчийн тооны өсөлт /хувиар/	2.0
		27.2.2	Мэргэжлийн боловсрол эзэмшин төгсөгчдийг ажлын байраар хангах /хувиар/	65.0
		27.2.3	Мэргэжлийн боловсролын байгууллагын дадлагын болон сургалтын баазыг шинэчлэх /тоогоор/	25
	27.3	Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, аюулгүй байдлыг сайжруулах		
		27.3.1	Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын чиглэлээр хийгдсэн сургалт, сурталчилгаа, мэдээллийн тоо	300
		27.3.2	Хөдөлмөрийн аюул ослын бууралт	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
		27.3.3	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чиглэлээр гарсан норм, стандартын тоо	5
	27.4	Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого, удирдлага		
		27.4.1	Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн 3 талт ажиллагааны хүрээнд хийгдсэн ажил	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
		27.4.2	Салбарын гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
		27.4.3	Салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулах /хууль, дүрэм, журмын тоо/	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
	27.5	Хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгаа, шинжилгээ		
		27.5.1	Хөдөлмөрийн салбарын хүрээнд хийгдсэн судалгааны тоо	4
		27.5.2	Судалгааг салбарын бодлого төлөвлөлтөд хэрэглэсэн байдал	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
28	ХҮН АМЫН ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД			
	28.1	Нийгмийн халамж		
		28.1.1	Орон гэргүй, тэнэмэл иргэний тооны бууралт /мянган хүнээр/	0.2

	28.1.2	Нийгмийн халамжийн хууль тогтоомжид заасны дагуу хамрагдах ёстой зорилтот бүлгийн хамрагдалтын хувь	86.0
28.2	Нийгмийн даатгал		
	28.2.1	Нийгмийн даатгалд хамрагдсан ажил олгогчийн тооны өсөлт /өмнөх жилд харьцуулсан хувиар/	11.0
	28.2.2	Даатгуулагчийн тооны өсөлт /өмнөх жилд харьцуулсан хувиар/	2.7
	28.2.3	Нийгмийн даатгалын үйлчилгээ авсан хүний тоо /давхардсан тоогоор мянган хүн/	605.0
	28.2.4	Эрүүл мэндийн даатгалд даатгуулагчийн тооны өсөлт /өмнөх жилд харьцуулсан хувиар/	2.9
	28.2.5	Эрүүл мэндийн даатгалын тусламж, үйлчилгээ авсан хүний тоо /давхардсан тоогоор сая хүн/	4.7
28.3	Нийгмийн бүлэгт чиглэсэн хөтөлбөр		
	28.3.1	Хүүхэд хамгааллын анхан шатны үйлчилгээ авсан хүүхдийн эзлэх хувь	1.9
	28.3.2	Хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн эзлэх хувь	15
	28.3.3	Хүүхдээс хүлээн авсан өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь	95.0
	28.3.4	Ахмад настны хөгжил, хамгааллын талаарх төрийн бодлого, үйл ажиллагааны сургалт, сурталчилгаанд хамрагдаж байгаа ахмад настны эзлэх хувь	80.0
	28.3.5	Сэргээн засах үйлчилгээнд хамрагдаж байгаа хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эзлэх хувь	8.4
28.4	Нийгмийн хамгааллын бодлого, удирдлага		
	28.4.1	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын салбарын бодлого, стратеги, хууль тогтоомж, тогтолцоог боловсронгуй болгож, үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна /боловсруулсан бодлогын баримт бичиг, хууль, хөтөлбөр, журмын тоо/	салбарын үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр
29	ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЙД		
29.1	Мал аж ахуй		
	29.1.1	Мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ /сая толгой, давхардсан тоогоор/	57.8
	29.1.2	Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх /мянган толгой мал/	183.0
	29.1.3	Бэлчээрийн ургамал хамгаалал /мянган га/	900.0
	29.1.4	Үндэсний үйлдвэрлэлд нийлүүлэх ноос /мянган тонн/	18.0
29.2	Газар тариалан		
	29.2.1	Буудайн үйлдвэрлэлийг дэмжих /мянган тонн/	460.0
	29.2.2	Элит үр үржүүлэх /тонн/	500.0
	29.2.3	Төмс, хүнсний ногоо /мянган тонн/	270.0
	29.2.4	Стандартын шаардлага хангасан чацаргана, бусад жимс, жимсгэнийн суулгац /алим, интоор, чавга, гүзээлзгэнэ, мянган ширхгээр/	280.0

29.3	Хүнсний үйлдвэрлэл		
	29.3.1	Хүн амын сүүний хэрэглээг үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан сүүний хангамжаар нэмэгдүүлэх /сая литр/	75.0
	29.3.2	Үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан махны хэрэглээг нэмэгдүүлэх /мянган тонн/	25.0
	29.4 Хөдөө аж ахуй, газар тариалангийн бодлого, удирдлага		
	29.4.1	Улсын Их Хурал, Засгийн газраас баталсан шийдвэр, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх /тоогоор/	3
29.5	Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, аж үйлдвэрийн судалгаа шинжилгээ		
	29.5.1	Салбарын хэмжээнд хэрэгжүүлж дууссан нийгэм, эдийн засгийн чухал ач холбогдолтой, импортыг орлох, экспортыг дэмжих төслийн үр дүнг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх	3
30	ЭРҮҮЛ МЭНД, СПОРТЫН САЙД		
30.1	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ		
	30.1.1	1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин	15-аас доош
	30.1.2	1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	18-аас доош
	30.1.3	100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин	50-иас доош
	30.1.4	Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	40.0
	30.1.5	Жирэмсний хугацаанд зургаа ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь	85.0-аас доошгүй
	30.1.6	Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	85.0-аас доошгүй
	30.1.7	Эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралт /хувь/	25-аас доош
30.2	Нийгмийн эрүүл мэнд		
	30.2.1	0-1 хүртэлх насны хүүхдийн дархлаажуулалтын хамралтын хувь	98.0
	30.2.2	Жирэмсэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээний хувь	57.0-62.0
	30.2.3	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн тохиолдлын илрүүлэлт /хувь/	75.0
	30.2.4	100000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн шалтгаант нас баралтын түвшин	2.0-оос доош
	30.2.5	Хорт хавдар оношлогдсоноос хойш 5-аас дээш жил амьдарсан хүний эзлэх хувь	30.0
30.3	Эрүүл мэндийн бодлого, удирдлага		
	30.3.1	10000 хүн амд ногдох эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	158
	30.3.2	Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтний тоо	5433
	30.3.3	Гадаадад мэргэжил дээшлүүлсэн эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	50

30.4	Биеийн тамир, спорт		
	30.4.1	Нийтийн биеийн тамираар хичээллэгчийн тоо /нийт хүн амд эзлэх хувиар/	35
	30.4.2	Олимпын наадамд оролцох эрхийн тоо	35
	30.4.3	Олон улсын болон тив, дэлхийн чанартай тэмцээнээс авах медалийн тоо	100
31	ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД		
31.1	Эрчим хүчний бодлого, удирдлага		
	31.1.1	Салбарын норм, нормативыг боловсронгуй болгох /тоо, ширхэг/	1
32	ЦАГААТГАХ АЖЛЫГ УДИРДАН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ КОМИССЫН ДАРГА		
32.1	Улс төрийн хилс хэрэгт хэлмэгдэгсдийг цагаатгах үйл ажиллагаа		
	32.1.1	Тагнуулын ерөнхий газарт шалгагдаж байгаа 6000 гаруй эрүүгийн хавтаст хэргээс нягтлан шалгах хавтаст хэргийн тоо	922
	32.1.2	Өөрөө хэлмэгдсэн болон хэлмэгдэгчийн эхнэр /нөхөр/-т хуульд заасан дэмжлэг үзүүлэх	4

Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралт

**МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР
2016 ОНД САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН
ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ, БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙН
ЖАГСААЛТ**

/сая төгрөгөөр/

Дугаар	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Хугацаа		Төсөвт өртөг	2016 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
I	УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА			667.1	667.1
I.3	III.Тоног төхөөрөмж			667.1	667.1
	Шинэ			667.1	667.1
I.3.1	Улсын Их Хурлын компьютер, техник тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2016	2016	667.1	667.1
II	МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД			27,608.3	8,839.2
II.1	I.Хөрөнгө оруулалт			8,100.0	8,100.0
	Шинэ			8,100.0	8,100.0
II.1.1	Улаанбаатар хотын Төв цэвэрлэх байгууламжид хуримтлагдсан лагийг боловсруулах дамжлага нэмэх, ашиглалтад оруулах /Улаанбаатар/	2016	2016	8,100.0	8,100.0

II.2	Мэдээллийн технологи, шуудан харилцаа, холбооны газар			19,508.3	739.2
II.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			19,508.3	739.2
	Шинэ			19,508.3	739.2
II.2.1.1	Мэдээллийн синхрон ажиллагаатай нөөцийн бүтэц үүсгэх /Улаанбаатар/	2013	2016	3,000.0	8.4
II.2.1.2	Монгол Улсын телевизийн өргөн нэвтрүүлгийг аналого системээс тоон системд үе шаттай шилжүүлэх /сумдад/	2011	2016	16,508.3	730.8
III	МОНГОЛ УЛСЫН ШАДАР САЙД			14,585.4	4,768.3
III.1	Онцгой байдлын ерөнхий газар			11,973.3	3,659.1
III.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			11,123.3	2,809.1
	Шилжих			9,907.3	1,593.1
III.1.1.1	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Завхан, Улиастай сум/	2014	2016	2,700.0	664.7
III.1.1.2	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2011	2016	882.0	34.2
III.1.1.3	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Ховд, Булган сум/	2011	2016	1,022.4	182.7
III.1.1.4	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Төв, Зуунмод сум/	2013	2016	2,700.0	105.0
III.1.1.5	Аврах гал унтраах ангийн барилга /Говьсүмбэр, Сүмбэр сум/	2013	2016	2,602.9	606.5
	Шинэ			1,216.0	1,216.0
III.1.1.6	Аврах гал унтраах 57 дугаар ангийн барилга худалдан авах, засварлах /Завхан, Тэс сум/	2016	2016	190.0	190.0
III.1.1.7	Шуурхай удирдлага, зарлан мэдээллийн төвийн өргөтгөл /Улаанбаатар/	2016	2016	800.0	800.0
III.1.1.8	Онцгой байдлын ерөнхий газрын эрэлч нохойн алба /Улаанбаатар/	2016	2016	226.0	226.0
III.1.3	III.Тонгог төхөөрөмж			850.0	850.0
	Шинэ			850.0	850.0
III.1.3.1	Газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах сургалтын төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2016	2016	850.0	850.0
III.2	Худалдан авах ажиллагааны газар			1,273.0	340.1
III.2.3	III.Тонгог төхөөрөмж			1,273.0	340.1
III.2.3.1	Цахим худалдан авах ажиллагааны системийн II үе шат /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2014	2016	1,273.0	340.1
III.3	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар			1,339.1	769.1
III.3.1	I.Хөрөнгө оруулалт			1,339.1	769.1

	Шилжих			1,339.1	769.1
III.3.1.1	Мэргэжлийн хяналтын газрын лабораторийн барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2014	2016	1,339.1	769.1
IV	ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА			12,678.5	3,830.2
IV.1	I.Хөрөнгө оруулалт			10,678.5	1,830.2
	Шилжих			10,678.5	1,830.2
IV.1.1	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын барилга /Дорнод, Хэрлэн сум/	2011	2017	6,541.0	1,498.5
IV.1.2	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын барилга /Булган, Булган сум/	2011	2016	4,137.5	331.7
IV.3	III.Тоног төхөөрөмж			2,000.0	2,000.0
	Шинэ			2,000.0	2,000.0
IV.3.1	Тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	2,000.0	2,000.0
V	БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД			1,682.2	550.3
V.1	I.Хөрөнгө оруулалт			1,682.2	550.3
	Шилжих			1,682.2	550.3
V.1.1	Хот суурин газрын ус хангамж, гидрогеологийн зураглалын судалгаа /Өвөрхангай, Гучин-Ус сум/	2015	2017	1,000.0	216.6
V.1.2	Горхи-Тэрэлж, Хөгнө-Тарнын хамгаалалтын газрын захиргааны конторын барилга /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2012	2016	682.2	333.7
VI	ГАДААД ХЭРГИЙН САЙД			4,460.0	601.2
VI.1	Гадаад харилцаа			4,460.0	601.2
VI.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			4,460.0	601.2
	Шилжих			4,460.0	601.2
VI.1.1.1	Гадаад хэргийн яамны Ёслол хүндэтгэлийн өргөөний шинэчлэл	2013	2016	4,460.0	601.2
VII	САНГИЙН САЙД			31,802.8	10,791.2
VII.1	Сангийн яам			28,406.7	10,062.4
VII.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			28,406.7	10,062.4
	Шилжих			28,406.7	10,062.4
VII.1.1.1	Хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, төсөвлөлт, гүйцэтгэл, хяналт шинжилгээ, бүртгэл, мэдээлэл, тайлагналын цогц систем бүрдүүлэх /Улаанбаатар/	2013	2016	1,350.0	62.4
VII.1.1.2	Монгол Улсын хэмжээнд 2015-2016 онд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын бэлтгэл ажил, зураг төсөл боловсруулах	2014	2016	27,056.7	10,000.0
VII.2	Гааль, татварын ерөнхий газар			3,396.10	728.8

VII.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			3,396.10	728.8
	Шилжих			3,396.10	728.8
VII.2.1.1	Шивээхүрэн боомтод 32 айлын орон сууц барих /Өмнөговь/	2013	2016	1,396.1	149.8
VII.2.1.2	Гаалийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл	2014	2016	2,000.0	579.0
VIII	ХУУЛЬ ЗҮЙН САЙД			110,751.1	8,021.2
VIII.1	Хууль зүйн яам			52,000.0	1,500.0
VIII.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			52,000.0	1,500.0
	Шилжих			52,000.0	1,500.0
VIII.1.1.1	Дүүргийн шүүхийн нэгдсэн барилга, прокурорын нэгдсэн барилгын дуусгалт /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2013	2017	52,000.0	1,500.0
VIII.2	Цагдаагийн ерөнхий газар			55,374.9	3,190.0
VIII.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			4,068.0	2,100.0
	Шилжих			640.0	149.6
VIII.2.1.1	Архангай, Булган, Өвөрхангай аймгуудын нутгийн зааг "Элсэнтасархай"-д аймаг дундын Замын цагдаагийн байнгын байр барих	2014	2016	640.0	149.6
	Шинэ			3,428.0	1,950.4
VIII.2.1.2	Орон нутгийн сумдын цагдаагийн байр, кобан /улсын хэмжээнд/	2016	2016	1,700.0	1,700.0
VIII.2.1.3	Цагдаагийн хэлтсийн барилга /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	2016	2017	1,728.0	250.4
VIII.2.2	II.Их засвар			300.0	300.0
	Шинэ			300.0	300.0
VIII.2.2.1	Цагдаагийн хэлтсийн барилгын их засвар /Ховд, Булган сум/	2016	2016	300.0	300.0
VIII.2.3	III.Тоног төхөөрөмж			51,006.9	790.0
	Шилжих			50,806.9	590.0
VIII.2.3.1	Телекамерын систем /Баян-Өлгий, Өлгий сум/	2014	2016	806.9	422.4
VIII.2.3.2	Шинэчлэлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт	2013	2016	50,000.0	167.6
	Шинэ			200.0	200.0
VIII.2.3.3	Цагдаагийн ерөнхий газрын техник, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	2016	2016	200.0	200.0
VIII.3	Хил хамгаалах ерөнхий газар			2,100.0	2,100.0
VIII.3.1	I.Хөрөнгө оруулалт			2,100.0	2,100.0
	Шинэ			2,100.0	2,100.0
VIII.3.1.1	Хилийн 0168 дугаар ангийн эмнэлэг, 24 машины гараж, засварын газар, халуун усны барилга /Дорноговь, Хатанбулаг сум/	2016	2016	2,100.0	2,100.0

VIII.4	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар			1,276.2	1,231.2
VIII.4.1	I.Хөрөнгө оруулалт			650.0	605.0
	Шилжих			650.0	605.0
VIII.4.1.1	Нэг цэгийн үйлчилгээтэй нэгдсэн контор, цагдан хорих байр барих /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	2015	2016	650.0	605.0
VIII.4.2	II.Их засвар			186.0	186.0
	Шинэ			186.0	186.0
VIII.4.2.1	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны барилгын их засвар /Өвөрхангай, Хархорин сум/	2016	2016	61.0	61.0
VIII.4.2.2	Нийслэлийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны конторын дотор засвар /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2016	2016	125.0	125.0
VIII.4.3	III.Тоног төхөөрөмж			440.2	440.2
	Шинэ			440.2	440.2
VIII.4.3.1	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны суудлын болон ачааны зориулалттай автомашин /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2016	2016	165.0	165.0
VIII.4.3.2	Ялтныг ажлын байраар хангах үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2016	2016	135.7	135.7
VIII.4.3.3	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албаны тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	139.5	139.5
IX	АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЙД			30,350.2	10,569.3
IX.1	Аж үйлдвэр			18,750.16	4,769.26
IX.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			18,750.16	4,769.26
	Шилжих			18,750.16	4,769.26
IX.1.1.1	Хүнс, барааны худалдааны төвийн барилга /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2012	2017	4,200.0	395.8
IX.1.1.2	Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах үйлдвэрийн цэвэрлэх байгууламж /Ховд/	2012	2017	5,000.0	1,462.5
IX.1.1.3	Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн Сүхбаатар-Сэлэнгийн 25 км бохир усны шугам хоолойн ажлын цахилгаан хангамжийн ажил /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	2012	2016	1,379.8	187.3
IX.1.1.4	Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн гааль худалдааны зам талбайн ажил /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	2012	2016	986.5	245.5
IX.1.1.5	Алтанбулагийн чөлөөт бүсийн үерийн хамгаалалтын далан суваг /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	2011	2016	6,290.2	2,005.0
IX.1.1.6	Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулах төслийн 2 дугаар ээлжийн дэд бүтцийн байгууламжийн зураг, төслийг боловсруулах зөвлөх үйлчилгээ	2013	2016	780.8	390.4

IX.1.1.7	Бүсийн хүзүүвчний хэсгийн дутуу баригдсан тусгаарлах хашааны угсралтын ажил /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/	2008	2016	112.8	82.8
IX.2	Концессын төслийн эргэн төлөлт			11,600.0	5,800.0
IX.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			11,600.0	5,800.0
	Шинэ			11,600.0	5,800.0
IX.2.1.1	"Хан-Уул дүүргийн 32 дугаар сургуулийг буулгаж, шинээр барих концессын төсөл"-ийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөлт	2016	2017	5,800.0	2,900.0
IX.2.1.2	"Баянзүрх дүүргийн 14 дүгээр сургуулийг буулгаж, шинээр барих концессын төсөл"-ийн хөрөнгө оруулалтын эргэн төлөлт	2016	2017	5,800.0	2,900.0
X	БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД			137,964.4	28,639.4
X.1	I.Хөрөнгө оруулалт			132,131.6	25,782.7
	Шилжих			129,131.6	22,782.7
X.1.1	Азийн хөгжлийн банкны буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжих "Өмнөговь, Дорноговь аймгуудын хот байгуулалт, хилийн ойролцоо суурин газруудын хөгжил" төслийн монголын талын хөрөнгө /Аймаг дундын/	2010	2016	9,793.2	2,989.8
X.1.2	Улаанбаатар хотын бүсчлэлийн төлөвлөлт, инженер-геологийн судалгаа, газар хөдлөлийн мужлалын болон газар дээрх болон доорх зураглал хийж, мэдээллийн сан үүсгэх /Улаанбаатар/	2012	2017	8,957.3	777.9
X.1.3	Аймаг, сум, суурингийн нутаг дэвсгэрт газар хөдлөлийн бичил мужлалын зураглал хийх, газар хөдлөлийн эрсдэлийг тодорхойлоход чиглэсэн инженер-геологи, гидрогеологи, газар хөдлөлт, техникийн судалгааны ажил /Аймаг дундын/	2012	2017	3,000.0	352.9
X.1.4	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлэх "Орон сууцны хороолол" төсөл /монголын талын хөрөнгө/ /Улаанбаатар/	2010	2017	25,094.5	1,155.2
X.1.5	Францын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжих Эрдэнэт хотын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн өргөтгөл төслийн монголын талын хөрөнгө /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2013	2016	9,224.8	2,400.0

X.1.6	Хаягийн мэдээллийн систем байгуулах /Улаанбаатар, Чингэлтэй, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2013	2017	3,000.0	670.3
X.1.7	Нийслэл, аймгийн төв, улсын чанартай авто замын дагуух Монгол Улсын иргэнд өмчлүүлэх боломжтой газарт газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа, байр зүйн зураглал, газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах /улсын хэмжээнд/	2013	2017	4,780.8	1,011.6
X.1.8	Гэр хорооллыг инженерийн шугам сүлжээнд холбох /Архангай/	2013	2016	3,970.0	407.9
X.1.9	Газрын кадастрын мэдээллийн санг геодезийн нэгдсэн тогтолцоонд шилжүүлэх /улсын хэмжээнд/	2013	2017	9,000.0	1,780.9
X.1.10	Азийн хөгжлийн банкны зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа "Хот байгуулалтын салбар" төслийн монголын талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/	2008	2016	2,232.1	613.1
X.1.11	Бүгд Найрамдах Чех Улсын хөрөнгө оруулалтаар эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр хэрэгжүүлэх "Евро Эко Төгөл" төсөл /Орхон/	2013	2017	8,926.2	2,402.5
X.1.12	Сумын төвийн шинэчлэл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, 100 ортой эмнэлэг /Дорноговь, Замын-Үүд сум/	2013	2016	4,056.0	247.8
X.1.13	Сумын төвийн шинэчлэл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, сургуулийн барилга, 960 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум/	2013	2016	3,578.3	295.0
X.1.14	Сумын төвийн шинэчлэл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, соёлын төвийн барилга /Дорноговь, Замын-Үүд сум/	2013	2016	5,844.1	1,899.5
X.1.15	Сумын төвийн тохижилт /Увс аймгийн Өндөрхангай, Зүүнхангай, Тэс, Бөхмөрөн, Хяргас, Ховд, Малчин, Завхан, Баруунтуруун, Цагаанхайрхан сум/	2014	2016	2,000.0	579.0
X.1.16	Төв талбайн шинэчлэл /Ховд, Жаргалант сум/	2012	2016	1,219.9	347.5
X.1.17	Гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, инженерийн дэд бүтэц /Улаанбаатар/	2013	2016	5,000.0	50.0
X.1.18	Залуус хорооллын дэд бүтэц /Дорнод, Хэрлэн сум/	2013	2016	2,779.7	174.0
X.1.19	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг хамарсан геодезийн цэг, тэмдэгийн тооллого хийх	2013	2016	1,265.3	700.0

X.1.20	GPS-ийн /GNSS/ байнгын ажиглалтын станц байгуулах /Ховд, Баян-Өлгий, Дорнод, Сэлэнгэ, Дорноговь, Говьсүмбэр, Дундговь, Өмнөговь, Завхан, Хөвсгөл, Булган, Төв, Баянхонгор, Хэнтий, Сүхбаатар, Өвөрхангай, Увс, Улаанбаатар/	2013	2016	899.8	252.0
X.1.21	Булганхангай хорооллын дэд бүтэц, ажлыг эхлүүлэх, 240 айлын орон сууцны цэвэр, бохир усны хангамж /Архангай/	2013	2016	3,000.0	273.1
X.1.22	21 аймгийн төвийн 1000 айлын орон сууцны хорооллын инженерийн шугам, сүлжээ /Дорноговь аймаг Зүүнбаян сум, Увс аймаг, Улаангом хот/	2013	2016	2,106.4	412.6
X.1.23	Үерээс хамгаалах далан, сувгийн байгууламж /Өвөрхангай, Хархорин сум/	2013	2016	2,800.0	1,266.0
X.1.24	Гадна ус хангамж, цэвэр усны шугамын шинэчлэл /Дархан-Уул, Дархан сум/	2012	2016	4,223.8	108.2
X.1.25	Газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн гол дэд бүтэц ТЭЗҮ, зураг /Дархан-Уул, Дархан сум/	2013	2016	380.1	89.0
X.1.26	Аймгийн төвд шинээр баригдаж байгаа орон сууцны барилгуудын гадна инженерийн шугам сүлжээний ажил /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2014	2016	396.9	396.9
X.1.27	Монгол орны 1:100000 масштабтай хөрс, ургамлын зураг болон холбогдох мэдээллийг нэгдсэн арга зүй, стандартын дагуу нэгтгэж тоон хэлбэрт оруулах, мэдээллийн сан байгуулах /улсын хэмжээнд/	2014	2016	607.0	607.0
X.1.28	Монгол улсын аймаг, сумын төвийн 1:1000 масштабтай байр зүйн зургийг солбилцлын нэгдсэн тогтолцоонд шилжүүлж, мэдээллийн сан байгуулах /улсын хэмжээнд/	2014	2016	178.5	178.5
X.1.29	Аймаг, нийслэлийн бүсийн тулгуур төвүүдэд барилгын материалын жижиг, дунд үйлдвэр хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, барилгын материалын иж бүрэн лаборатори байгуулах /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2012	2016	816.9	344.5
	Шинэ			3,000.0	3,000.0
X.1.30	Үйлдвэр технологийн паркин дэд бүтэц /Архангай, Эрдэнэмандал сум/	2016	2016	2,000.0	2,000.0

X.1.31	Шинэ Яармаг хорооллын дулааны шугам, бохир ус зайлуулах шугам сүлжээ, цахилгаан хангамжийн барилга угсралтын ажил /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2016	2016	1,000.0	1,000.0
X.2	II.Их засвар			3,250.0	2,559.5
	Шилжих			1,250.0	559.5
X.2.1	Нийтийн орон сууцны дээврийн засвар /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2014	2016	1,250.0	559.5
	Шинэ			2,000.0	2,000.0
X.2.2	Нийтийн зориулалттай орон сууцны дээвэр, цахилгаан шатны их засвар /Улаанбаатар/	2016	2016	2,000.0	2,000.0
X.3	III.Тоног төхөөрөмж			2,582.8	297.2
	Шинэ			2,582.8	297.2
X.3.1	Цас, хог цэвэрлэх, бохир соруулах тусгай зориулалтын автомашин /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2014	2016	980.0	100.0
X.3.2	Ус зөөлрүүлэх төхөөрөмж суурилуулах	2013	2016	1,602.8	197.2
XI	БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН САЙД			40,454.8	4,931.3
XI.1	I.Хөрөнгө оруулалт			40,454.8	4,931.3
	Шилжих			40,454.8	4,931.3
XI.1.1	Энхийг дэмжих үйл ажиллагааны чадавхийг нэмэгдүүлэх /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2012	2017	16,582.9	1,358.5
XI.1.2	Батлан хамгаалах их сургуулийн "Биеийн тамирын цогцолбор"-ын барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2016	6,213.9	259.5
XI.1.3	"Цэрэг спортын төв цогцолбор" төсөл /Алдар спорт хороо/ /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2016	6,213.9	52.0
XI.1.4	"Шонхор хүүхдийн зуслан" төслийн соёлын төв, халуун ус /Сэлэнгэ, Мандалсум/	2013	2016	249.9	32.0
XI.1.5	Говийн бүсийн сургалтын төв /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	2013	2016	7,500.0	2,886.8
XI.1.6	Цэргийн албан хаагчдын албан тушаалын 63 айлын орон сууц /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2016	3,694.2	342.5
XII	БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД			506,410.3	132,576.6
XII.1	Боловсрол			407,955.6	115,107.1
XII.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			383,783.3	97,771.0
	Шилжих			366,744.8	87,832.5
XII.1.1.1	Япон Улсын Засгийн газрын тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа сургуулийн барилгын өргөтгөл төслийн монголын	2006	2017	6,300.0	173.4

	талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/				
XII.1.1.2	"Дэлхийн зөн" Олон улсын байгууллагын тусламжийн монголын талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/	2010	2017	8,000.0	383.2
XII.1.1.3	Япон Улсын "Өвсний үндэс" хөтөлбөрийн монголын талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/	2011	2017	5,500.0	904.0
XII.1.1.4	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж байгаа "Дээд боловсролын шинэчлэл" төслийн монголын талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/	2012	2017	30,677.2	3,638.7
XII.1.1.5	Дэлхийн банкны "Бүх нийтийн боловсролын үр дүнд түргэн хүрэх санаачилгын түншлэл" төслийн монголын талын хөрөнгө /Улаанбаатар/	2011	2017	961.9	199.5
XII.1.1.6	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дорнод, Баян-Уул сум/	2013	2016	1,592.7	546.4
XII.1.1.7	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2014	2016	1,250.0	950.0
XII.1.1.8	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Булган сум/	2014	2017	1,436.3	450.0
XII.1.1.9	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2014	2016	1,000.0	100.0
XII.1.1.10	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Завхан, Улиастай сум, Богдын гол баг/	2014	2016	1,000.0	500.0
XII.1.1.11	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Дундговь, Дэлгэрхангай сум/	2012	2016	858.4	579.2
XII.1.1.12	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Дорноговь, Дэлгэрэх сум/	2012	2016	619.7	21.3
XII.1.1.13	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Говь-Алтай, Тайшир сум/	2013	2016	550.0	275.0
XII.1.1.14	Цэцэрлэгийн барилга, /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2012	2016	1,000.0	700.0
XII.1.1.15	Цэцэрлэгийн барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 18 дугаар хороо/	2012	2016	1,200.0	1,094.0
XII.1.1.16	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум/	2010	2016	987.2	506.4
XII.1.1.17	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Завхан, Завханмандал сум/	2014	2016	1,420.0	986.4
XII.1.1.18	Сургууль, цэцэрлэгийн гадна бохирын байгууламж /Улаанбаатар/	2013	2017	3,500.0	640.7
XII.1.1.19	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 104 дүгээр сургууль/	2012	2017	3,840.0	1,000.0
XII.1.1.20	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 26 дугаар хороо/	2014	2017	3,500.0	1,037.0

XII.1.1.21	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Ховд, Жаргалант сум, 1 дүгээр сургууль/	2012	2016	2,240.1	508.3
XII.1.1.22	Сургуулийн барилга /Сэлэнгэ, Сант сум/	2012	2016	2,699.1	990.0
XII.1.1.23	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Увс, Улаангом сум, Чандмань-Эрдэм сургууль/	2012	2017	2,826.3	1,400.0
XII.1.1.24	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Увс, Тариалан сум/	2012	2016	4,573.3	1,236.6
XII.1.1.25	Сургуулийн барилга, 928 суудал /Хэнтий, Хэрлэн сум, 1 дүгээр сургууль/	2012	2016	5,089.9	1,374.5
XII.1.1.26	Сургуулийн хичээлийн байр, спорт заалын барилга, 320 суудал /Архангай, Хангай сум/	2013	2016	2,882.1	1,010.8
XII.1.1.27	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Хэнтий, Батширээт сум/	2013	2016	1,687.5	861.3
XII.1.1.28	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, спорт заалын барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум, "Ханхэнтий" цогцолбор/	2013	2016	2,401.8	600.5
XII.1.1.29	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Ховд, Үенч сум/	2012	2016	2,095.2	536.8
XII.1.1.30	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 11 дүгээр сургууль/	2012	2016	3,400.0	340.0
XII.1.1.31	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 3 дугаар сургууль/	2012	2016	7,026.3	846.7
XII.1.1.32	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 240 суудал /Говь-Алтай, Алтай сум/	2014	2016	1,400.0	1,050.0
XII.1.1.33	Сургуулийн барилга, 928 суудал /Өвөрхангай, Арвайхээр сум, Мэргэд лаборатори сургууль/	2014	2017	3,800.0	500.0
XII.1.1.34	Сургуулийн барилга, 240 суудал /Хөвсгөл, Бүрэнтогтох сум/	2014	2016	1,970.0	475.0
XII.1.1.35	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Булган, Булган сум, 1 дүгээр сургууль/	2012	2017	4,300.0	1,460.0
XII.1.1.36	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	2012	2017	5,654.3	1,200.0
XII.1.1.37	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Орхон, Баян-Өндөр сум, Эрдэнэ баг/	2013	2017	4,265.0	780.0
XII.1.1.38	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Баян-Өлгий, Өлгий сум, 2 дугаар сургууль/	2012	2017	3,770.7	700.0
XII.1.1.39	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 640 суудал /Архангай, Эрдэнэмандал сум/	2012	2017	4,661.7	1,190.0
XII.1.1.40	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Булган, Булган сум/	2012	2016	2,663.7	1,014.8

XII.1.1.41	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Дорнод, Баян-Уул сум/	2012	2016	3,958.7	600.0
XII.1.1.42	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 240 суудал /Булган, Тэшиг сум/	2011	2016	950.0	200.0
XII.1.1.43	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Сүхбаатар, Түмэнцогт сум/	2012	2016	2,090.0	820.5
XII.1.1.44	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Говь-Алтай, Бугат сум/	2012	2016	1,586.6	559.6
XII.1.1.45	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Завхан, Улиастай сум, 3 дугаар сургууль/	2012	2016	1,806.0	370.0
XII.1.1.46	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Завхан, Цагаанчулуут сум/	2013	2016	1,800.0	241.6
XII.1.1.47	Сургуулийн барилгын комплекс, 320 суудал /Хөвсгөл, Улаан-Уул сум/	2012	2017	3,238.0	750.0
XII.1.1.48	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 21 дүгээр хороо/	2011	2016	3,810.7	855.9
XII.1.1.49	Сургуулийн барилга, 920 суудал /Баян-Өлгий, Өлгий сум, 1 дүгээр сургууль/	2011	2016	4,135.3	806.5
XII.1.1.50	Сургуулийн өргөтгөлийн барилга, 320 суудал /Дорноговь, Айраг сум/	2011	2016	1,676.3	312.7
XII.1.1.51	Сургуулийн барилга, 560 суудал /Сэлэнгэ, Мандал сум/	2011	2016	2,946.2	566.6
XII.1.1.52	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Говь-Алтай, Баян-Уул сум/	2010	2016	3,581.6	694.8
XII.1.1.53	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Төв, Эрдэнэ сум/	2012	2017	2,668.7	650.0
XII.1.1.54	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Дундговь, Гурвансайхан сум/	2013	2017	2,898.5	354.4
XII.1.1.55	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	2011	2016	3,274.8	737.4
XII.1.1.56	Сургуулийн барилга, 928 суудал /Дорнод, Хэрлэн сум, "Хан-Уул" цогцолбор/	2011	2016	3,885.9	513.3
XII.1.1.57	Сургуулийн спорт заалын барилга /Хөвсгөл, Мөрөн, 2 дугаар сургууль/	2013	2016	1,015.3	715.3
XII.1.1.58	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 11 дүгээр хороо, 126 дугаар сургууль/	2011	2017	3,266.8	1,144.0
XII.1.1.59	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Хөвсгөл, Баянзүрх сум/	2011	2016	2,710.0	731.2
XII.1.1.60	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/	2012	2017	5,426.9	1,000.0
XII.1.1.61	Дотуур байрын барилга, 120 ор /Төв, Батсүмбэр сум/	2013	2016	1,200.0	850.0

XII.1.1.62	Сургуулийн дотуур байрын барилга /Баян-Өлгий, Улаанхус сум, Согог баг/	2013	2016	1,300.0	401.5
XII.1.1.63	Сургуулийн дотуур байрын барилга, гал тогооны хамт, 100 ор /Говь-Алтай, Цогт сум, Баянтоорой тосгон/	2014	2016	1,000.0	500.0
XII.1.1.64	Дотуур байрын барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Чандмань-Өндөр сум/	2014	2016	1,140.0	640.0
XII.1.1.65	Дотуур байрын барилга, 100 ор /Дорнод, Дашбалбар сум/	2013	2016	974.9	307.5
XII.1.1.66	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Говь-Алтай, Хөхморьт сум/	2012	2016	1,343.9	325.0
XII.1.1.67	Дотуур байрын барилга /Ховд, Мөст сум/	2013	2016	1,050.0	350.0
XII.1.1.68	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 150 ор /Баян-Өлгий, Улаанхус сум, Хөххөтөл баг/	2012	2016	1,567.6	353.9
XII.1.1.69	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Сэлэнгэ, Мандал сум/	2012	2016	1,265.9	460.1
XII.1.1.70	Сумын урлаг, спортын заалын барилга /Дорнод, Чойбалсан сум/	2012	2016	1,172.5	649.4
XII.1.1.71	Спорт заалын барилга /Дорнод, Матад сум/	2012	2016	677.3	53.5
XII.1.1.72	Спорт заалын барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 61 дүгээр сургууль/	2012	2016	1,050.0	277.5
XII.1.1.73	Их, дээд сургуулийг дэмжих хөрөнгө оруулалт /улсын хэмжээнд/	2011	2017	15,000.0	752.9
XII.1.1.74	Сургуулийн хичээлийн байрын барилга /Дархан-Уул, Дархан сум, Шинжлэх ухаан, технологийн их сургуулийн харьяа сургууль/	2013	2016	3,006.9	1,116.0
XII.1.1.75	Сургуулийн барилга, спорт заалын барилга, 960 суудал /Говь-Алтай, Есөнбулаг, Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургуулийн харьяа анагаах ухааны коллеж/	2013	2017	5,184.7	500.0
XII.1.1.76	Хөдөө аж ахуйн их сургуулийн хичээлийн 2 дугаар байрын барилга /Улаанбаатар/	2012	2017	6,634.9	1,000.0
XII.1.1.77	Сургуулийн өргөтгөлийн барилга /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум, 6 дугаар сургууль/	2012	2016	1,111.6	555.8
XII.1.1.78	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 16 дугаар хороо/	2014	2016	1,200.0	1,050.0
XII.1.1.79	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 150 ор /Баян-Өлгий, Алтай сум/	2015	2016	1,417.9	500.9

XII.1.1.80	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Сэлэнгэ, Шаамар сум/	2012	2016	880.9	135.3
XII.1.1.81	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Сэлэнгэ, Шаамар сум, Дулаанхаан тосгон/	2012	2016	786.6	84.9
XII.1.1.82	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Дархан-Уул, Дархан сум, 15 дугаар баг, Мангирт хороо/	2015	2016	1,000.0	269.5
XII.1.1.83	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Дорнод, Хөлөнбуйр сум/	2012	2016	1,080.1	39.0
XII.1.1.84	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Завхан, Улиастай сум, Дэвшил сургууль/	2012	2016	2,491.5	711.5
XII.1.1.85	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Завхан, Отгон сум/	2010	2016	1,233.3	950.0
XII.1.1.86	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Сүхбаатар, Асгат сум/	2010	2016	1,297.7	67.3
XII.1.1.87	Спорт заалын барилга /Дорнод, Дашбалбар сум/	2012	2016	738.1	74.2
XII.1.1.88	Спорт заалын барилга /Дорнод, Хөлөнбуйр сум/	2013	2016	668.7	7.5
XII.1.1.89	Дэлхийн банкны Бүх нийтийн боловсролын үр дүнд түргэн хүрэх санаачилгын түншлэл төсөл /Монголын талын хөрөнгө/ /Дундговь, Дэрэн сум/	2011	2016	299.2	151.9
XII.1.1.90	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 84 дүгээр сургууль/	2015	2017	3,500.0	1,750.0
XII.1.1.91	Цэцэрлэгийн барилга /Говь-Алтай, Бигэр сум/	2015	2016	1,034.6	534.6
XII.1.1.92	Цэцэрлэгийн барилга /Говь-Алтай, Төгрөг сум/	2015	2016	950.0	650.0
XII.1.1.93	Цэцэрлэгийн барилга /Говь-Алтай, Тонхил сум/	2015	2016	1,034.6	734.6
XII.1.1.94	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 200 ор /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	2012	2016	2,329.0	276.6
XII.1.1.95	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Хэнтий, Биндэр сум/	2009	2016	1,830.0	203.6
XII.1.1.96	Цэцэрлэгийн барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 8 дугаар хороо/	2015	2016	950.0	300.0
XII.1.1.97	Сургуулийн барилга, 640 суудал, спорт заал, усан бассейн /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2011	2016	3,833.6	2,668.1
XII.1.1.98	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Увс, Малчин сум/	2012	2016	970.2	445.3
XII.1.1.99	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Дундговь, Сайнцагаан сум/	2012	2016	4,461.0	15.5
XII.1.1.100	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 150 ор /Дархан-Уул, Шарын гол сум/	2012	2016	1,502.0	1,052.0
XII.1.1.101	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Сэлэнгэ, Мандал сум/	2012	2016	771.2	293.0

XII.1.1.102	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дундговь, Эрдэнэдалай сум/	2012	2016	1,084.7	51.6
XII.1.1.103	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 2 дугаар цэцэрлэг/	2013	2016	1,454.8	193.2
XII.1.1.104	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Сэлэнгэ, Мандал сум, Хэрх тосгон/	2012	2016	913.7	151.6
XII.1.1.105	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Өмнөговь, Цогт-Овоо сум/	2012	2016	858.8	177.4
XII.1.1.106	Цэцэрлэгийн барилга /Баянхонгор, Бөмбөгөр сум/	2012	2016	791.2	357.1
XII.1.1.107	Сургуулийн хичээлийн барилга, 120 суудал /Архангай, Цахир сум/	2012	2016	372.6	43.4
XII.1.1.108	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Увс, Өмнөговь сум/	2012	2016	983.9	224.9
XII.1.1.109	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Сүхбаатар, Мөнххаан сум/	2012	2016	1,637.1	416.5
XII.1.1.110	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Чулуут сум/	2013	2016	1,137.1	76.9
XII.1.1.111	Спортын гүнзгийрүүлсэн сургалттай сургуулийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2013	2016	5,287.4	514.7
XII.1.1.112	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Цагааннуур сум/	2013	2016	1,502.5	1,296.7
XII.1.1.113	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дорнод, Хэрлэн, 11 дүгээр цэцэрлэг/	2013	2016	1,348.9	259.2
XII.1.1.114	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Сүхбаатар, Асгат сум/	2013	2016	1,014.0	565.5
XII.1.1.115	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Говьсүмбэр, Сүмбэр сум, 1 дүгээр цэцэрлэг/	2013	2016	1,001.4	140.2
XII.1.1.116	Боловсрол, соёлын газрын барилга /Дорнод, Хэрлэн сум/	2013	2016	1,285.6	804.4
XII.1.1.117	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	2012	2016	1,097.8	115.0
XII.1.1.118	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Завхан, Цагаанчулуут сум/	2012	2016	952.1	367.7
XII.1.1.119	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 3 дугаар цэцэрлэг/	2013	2016	1,565.2	121.3
XII.1.1.120	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Дундговь, Сайхан-Овоо сум/	2012	2016	650.0	44.7
XII.1.1.121	Сургуулийн спорт заалын барилга /Архангай, Өндөр-Улаан сум/	2012	2016	879.2	393.2
XII.1.1.122	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2013	2016	850.0	101.4
XII.1.1.123	Сургуулийн барилга, 220 суудал /Хөвсгөл, Цагаан-Үүр сум/	2014	2016	1,400.0	599.4

XII.1.1.124	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Тосонцэнгэл сум/	2014	2016	860.0	107.0
XII.1.1.125	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Дархан-Уул, Шарын гол сум/	2014	2016	1,000.0	255.5
XII.1.1.126	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Ренчинлхүмбэ сум/	2014	2016	860.0	227.6
XII.1.1.127	Цэцэрлэгийн барилга, 120 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 19 дүгээр хороо, 26 дугаар цэцэрлэг/	2014	2016	1,100.0	168.0
XII.1.1.128	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 157 дугаар цэцэрлэг/	2014	2016	550.0	41.7
XII.1.1.129	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Сэлэнгэ, Мандал сум, Нархан цэцэрлэг/	2014	2016	740.0	115.8
XII.1.1.130	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл, 150 ор /Улаанбаатар Баянзүрх дүүрэг, 5 дугаар хороо, 115 дугаар цэцэрлэг/	2014	2016	1,250.0	1,250.0
XII.1.1.131	Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн "Оюутны эко цогцолбор"-ын барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2014	2016	300.0	30.0
XII.1.1.132	Сансар судлалын музейн дэлгэц суурилуулах болон гадна хашааны ажл	2013	2016	324.5	311.0
XII.1.1.133	Сургуулийн барилга, 240 суудал /Булган, Гурванбулаг сум/	2010	2016	2,225.3	1,212.1
XII.1.1.134	Сургуулийн барилга, спорт заал, 640 суудал /Орхон, Баян-Өндөр, Их залуу баг/	2011	2016	2,339.5	565.9
XII.1.1.135	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Цагаан-Үүр сум/	2011	2016	650.0	67.7
XII.1.1.136	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Дундговь, Гурвансайхан сум/	2011	2016	550.0	15.3
XII.1.1.137	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дорнод, Хэрлэн сум, 12 дугаар цэцэрлэг/	2011	2016	935.3	270.7
XII.1.1.138	Цэцэрлэгийн барилга, 100 ор /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 6 дугаар хороо/	2011	2016	589.8	39.8
XII.1.1.139	Сургуулийн барилга, 928 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум/	2011	2016	2,743.3	50.0
XII.1.1.140	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 520 суудал /Увс, Улаангом сум, Шинэ-Ирээдүй/	2011	2016	2,100.0	41.2
XII.1.1.141	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 70 дугаар тусгай сургууль/	2011	2016	1,295.0	51.9
XII.1.1.142	"Эрдмийн ундраа" цогцолбор сургуулийн барилгыг 3 давхар болгон өөрчлөх /Улаанбаатар,	2012	2016	2,900.0	286.9

	Баянгол дүүрэг, 54, 77, 78 дугаар сургуулиуд/				
XII.1.1.143	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Булган, Хангал сум, Хялганат/	2011	2016	1,964.0	50.7
XII.1.1.144	Сургуулийн барилгын үлдэгдэл санхүүжилт, 320 суудал /Ховд, Булган сум/	2012	2016	1,860.0	314.9
XII.1.1.145	Сургуулийн барилга, спорт заал /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2010	2016	3,440.0	500.0
XII.1.1.146	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 92 дугаар сургууль/	2011	2016	3,343.8	543.8
XII.1.1.147	Сургууль, цэцэрлэг /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2012	2016	1,380.0	140.5
XII.1.1.148	Спорт заалын барилга /Дорнод, Хэрлэн, 6 дугаар сургууль/	2012	2016	938.3	107.2
XII.1.1.149	1,3,4,5,6,7,8,9,10-р багийн спорт талбай байгуулах /Дорнод, Хэрлэн сум, Хивсний, Нуурын, Цэнхэр хороолол/	2012	2016	932.4	46.7
XII.1.1.150	"Оюутны байр-1000" хөтөлбөрийн хүрээнд 1000 оюутны байр барих /Улаанбаатар/	2011	2016	6,950.0	142.5
XII.1.1.151	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Эрүүл мэндийн шинжлэх ухааны их сургуулийн 2 дугаар байр/	2012	2016	1,970.3	270.2
XII.1.1.152	Сургуулийн дотуур байрын барилга, 100 ор /Баян-Өлгий, Сагсай сум/	2015	2016	980.0	780.0
XII.1.1.153	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Булган, Булган сум, 1 дүгээр цэцэрлэг/	2012	2016	1,340.2	300.2
XII.1.1.154	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 48 дугаар сургууль/	2015	2016	1,400.0	1,400.0
XII.1.1.155	Сургуулийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 84 дүгээр сургууль/	2015	2016	1,300.0	1,300.0
XII.1.1.156	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 13 дугаар хороо, 77 дугаар цэцэрлэг/	2015	2016	880.0	788.0
XII.1.1.157	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 95 дугаар цэцэрлэг/	2015	2016	880.0	781.0
XII.1.1.158	Цэцэрлэгийн барилга, 120 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 20 дугаар хороо/	2012	2016	1,100.0	500.0
XII.1.1.159	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Архангай, Төвшрүүлэх сум/	2012	2016	2,438.0	300.0

	Шинэ			17,038.5	9,938.5
XII.1.1.160	Япон Улсын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн барилга төслийн монголын талын хөрөнгө /Улаанбаатар/	2016	2017	2,300.0	800.0
XII.1.1.161	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Засгийн газраас олгосон буцалтгүй тусламжийн монголын талын хөрөнгө /1 цэцэрлэг, 21 сургууль/	2016	2016	1,000.0	1,000.0
XII.1.1.162	Япон Улсын Засгийн газрын төслийн бус буцалтгүй тусламжийн монголын талын хөрөнгө /улсын хэмжээнд/	2016	2017	2,400.0	1,200.0
XII.1.1.163	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Завхан, Их-Уул сум/	2016	2017	4,500.0	1,500.0
XII.1.1.164	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, Монгол-Оросын хамтарсан 3 дугаар дунд сургууль/	2016	2016	3,988.5	3,988.5
XII.1.1.165	Сургуулийн барилга, спорт заал /Завхан, Цэцэн-Уул сум/	2016	2017	1,700.0	300.0
XII.1.1.166	Хүүхдийн оюуны спортын ордон /Увс, Улаангом сум/	2016	2016	470.0	470.0
XII.1.1.167	Сургуулийн өмнөх насны зорилтот бүлгийн тусгай цэцэрлэг, 75 ор /Увс, Улаангом сум/	2016	2016	680.0	680.0
XII.1.2	II.Их засвар			9,224.3	6,891.4
	Шилжих			24.3	24.3
XII.1.2.1	Боловсролын салбарын их засвар /улсын хэмжээнд/	2014	2016	24.3	24.3
	Шинэ			9,200.0	6,867.1
XII.1.2.2	Боловсролын салбарын барилга байгууламжийн өргөтгөл, их засвар /улсын хэмжээнд/	2016	2017	9,200.0	6,867.1
XII.1.3	III.Тоног төхөөрөмж			14,948.0	10,444.7
	Шилжих			5,448.0	944.7
XII.1.3.1	Нээлттэй боловсрол төсөл /Улаанбаатар/	2014	2016	1,000.0	135.0
XII.1.3.2	Малчдын хүүхдийг гэр цэцэрлэгээр дамжуулан сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээнд бүрэн хамруулах арга хэмжээ /улсын хэмжээнд/	2013	2017	4,448.0	809.7
	Шинэ			9,500.0	9,500.0
XII.1.3.3	Боловсролын салбарын тоног төхөөрөмж /улсын хэмжээнд/	2016	2016	9,500.0	9,500.0

XII.2	Соёл			89,912.5	14,588.7
XII.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			83,662.5	13,480.1
	Шилжих			83,662.5	13,480.1
XII.2.1.1	Соёлын өвийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2012	2017	8,000.0	908.0
XII.2.1.2	Үндэсний номын сангийн барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2012	2017	12,000.0	1,000.0
XII.2.1.3	Соёлын төвийн барилга /Хөвсгөл, Рашаант сум/	2014	2016	1,500.0	656.5
XII.2.1.4	Соёлын төвийн барилга, 500 суудал /Завхан, Тосонцэнгэл сум/	2011	2017	3,322.4	600.0
XII.2.1.5	Соёл, амралтын хүрээлэн /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/	2014	2016	2,000.0	871.4
XII.2.1.6	Хөгжимт драмын театрын барилга, 800 суудал /Төв, Зуунмод сум/	2014	2017	9,500.0	1,500.0
XII.2.1.7	Ханхэнтий чуулгын барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2011	2017	8,353.7	1,079.2
XII.2.1.8	Аймгийн хөгжимт драмын театрын барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2012	2017	9,448.3	1,800.0
XII.2.1.9	Соёлын төвийн барилга, 240 суудал /Хөвсгөл, Төмөрбулаг сум/	2012	2017	1,200.0	597.1
XII.2.1.10	Соёлын төвийн барилга /Өмнөговь, Номгон сум/	2012	2017	1,176.0	400.0
XII.2.1.11	Соёлын төвийн барилга /Говь-Алтай, Тайшир сум/	2012	2016	1,087.4	468.7
XII.2.1.12	Соёлын төвийн барилга /Сүхбаатар Наран сум/	2013	2016	1,348.3	624.2
XII.2.1.13	Алтай чуулгын барилга, 500 суудал /Говь-Алтай/	2008	2017	5,494.0	229.6
XII.2.1.14	Соёлын төвийн барилга /Орхон, Баян-Өндөр сум, Дэнж баг/	2012	2016	1,174.8	562.8
XII.2.1.15	Соёлын төвийн барилга /Баянхонгор, Баянговь сум/	2014	2016	950.0	81.6
XII.2.1.16	Хөгжимт жүжгийн театрын барилга, 800 хүний суудал /Завхан, Улиастай сум/	2011	2017	9,960.0	300.0
XII.2.1.17	Баруун монголын уламжлалт соёлын төв /Увс, Улаангом сум/	2012	2016	2,332.0	344.4
XII.2.1.18	Соёлын төвийн барилга, 300 суудал /Хэнтий, Баян-Адрага сум/	2014	2016	1,000.0	50.0
XII.2.1.19	Нийтийн номын сангийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2011	2016	548.0	142.0
XII.2.1.20	Хүүхдийн номын сангийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2012	2016	585.0	142.0

XII.2.1.21	Соёлын төвийн барилга /Төв, Баянцагаан сум/	2015	2017	1,500.0	750.0
XII.2.1.22	Соёл, урлагийн заал /Дорнод, Баянтүмэн сум/	2012	2016	1,023.4	213.4
XII.2.1.23	Соёлын төв, захирагчийн албаны барилга /Сэлэнгэ, Орхонтуул сум/	2012	2016	159.2	159.2
XII.2.2	II.Их засвар			250.0	250.0
	Шинэ			250.0	250.0
XII.2.2.1	Соёлын төвийн их засвар /Завхан, Сантмаргац сум/	2016	2016	250.0	250.0
XII.2.3	III.Тоног төхөөрөмж			6,000.0	858.6
	Шилжих			6,000.0	858.6
XII.2.3.1	Соёлын салбарын тоног төхөөрөмж	2014	2016	6,000.0	858.6
XII.3	Шинжлэх ухаан			8,542.2	2,880.8
XII.3.1	I.Хөрөнгө оруулалт			8,042.2	2,380.8
	Шилжих			8,042.2	2,380.8
XII.3.1.1	Шинжлэх ухааны судалгааны лаборатори, спортын танхим бүхий цогцолборын барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2012	2017	4,000.0	627.4
XII.3.1.2	Мал эмнэлгийн хүрээлэнгийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2013	2016	2,000.0	982.3
XII.3.1.3	Биологийн идэвхтэй бэлдмэлийн үйлдвэрлэл, туршилтын цех /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2012	2016	2,042.2	771.1
XII.3.2	II.Их засвар			500.0	500.0
	Шинэ			500.0	500.0
XII.3.2.1	Шинжлэх ухааны салбарын их засвар /улсын хэмжээнд/	2016	2016	500.0	500.0
XIII	ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЙД			518,126.9	77,193.2
XIII.1	Авто зам			480,882.1	60,537.0
XIII.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			372,125.1	44,054.0
	Гадаад зээлээр хэрэгжүүлэх төслийн дотоод эх үүсвэр			220,642.9	32,818.8
	Шилжих			220,642.9	32,818.8
XIII.1.1.1	Азийн хөгжлийн банкны зээлээр хэрэгжүүлэх "Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн авто зам төсөл"-ийн Өлгий-Ховд чиглэлийн авто замын үргэлжлэл хатуу хучилттай авто зам 189.7 км /Ховд/	2014	2018	96,311.2	18,430.9
XIII.1.1.2	Азийн хөгжлийн банкны буцалтгүй тусламжаар хэрэгжүүлэх "Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн авто зам төсөл"-ийн 110.8 км хатуу хучилттай авто зам /Ховд/	2008	2016	26,460.0	339.0

XIII.1.1.3	Азийн хөгжлийн банкны зээлээр хэрэгжүүлэх "Бүс нутгийн авто зам хөгжүүлэх төсөл"-ийн Сайншанд-Замын-Үүд чиглэлийн хатуу хучилттай замаас Өргөн сум хүртэлх 18.25 км хатуу хучилттай авто зам /Дорноговь/	2007	2016	2,301.2	750.0
XIII.1.1.4	Германы сэргээн босголт банкны зээлээр хэрэгжүүлэх "Нийслэл хотын хүнсний найдвартай байдлыг хангах орон нутгийн тээврийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх төсөл"-ийн 78.8 км хатуу хучилттай авто зам /Төв, Борнуур, Жаргалант, Партизан, Батсүмбэр/	2010	2016	14,772.1	2,294.0
XIII.1.1.5	Кувейтийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх Уньт-Тариалан чиглэлийн 88 км хатуу хучилттай авто зам /Булган/	2010	2016	20,526.2	200.0
XIII.1.1.6	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх "Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн авто зам төсөл"-ийн 103.3 км хатуу хучилттай авто зам /Ховд/	2012	2017	31,460.0	7,454.3
XIII.1.1.7	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлэх "Баруун бүсийн авто замыг хөгжүүлэх төсөл". Манхан-Ховдын 85.3 км, Өлгий-Хашаатын даваа 60 км /Ховд, Баян-Өлгий/	2010	2016	12,477.2	350.6
XIII.1.1.8	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжих "Бүс нутгийн ложистикийн төвийг хөгжүүлэх төсөл" /Дорноговь/	2011	2017	16,335.0	3,000.0
	Дотоодын хөрөнгөөр баригдах авто зам			125,653.5	8,162.9
	Шилжих			125,653.5	8,162.9
XIII.1.1.9	Сумын доторх хатуу хучилттай авто зам, 3 км /Завхан, Тосонцэнгэл сум/	2014	2016	1,957.7	566.7
XIII.1.1.10	Аймгийн төвийн хатуу хучилттай авто зам, 5 км /Ховд, Жаргалант сум/	2014	2016	2,900.0	725.0
XIII.1.1.11	Нисэх буудал чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам /Дорнод, Хэрлэн/	2013	2016	1,950.0	32.0
XIII.1.1.12	Сайншанд-Хамрын хийд чиглэлийн 42 км хатуу хучилттай авто зам /Дорноговь/	2011	2016	17,632.8	1,657.3
XIII.1.1.13	Өлгий-Цагааннуур чиглэлийн 40 км хатуу хучилттай авто зам /Баян-Өлгий/	2009	2016	13,295.0	830.5

XIII.1.1.14	Улиастай-Донойн хөндийн нисэх онгоцны буудал хүртэлх 29.5 км хатуу хучилттай авто зам /Завхан/	2011	2016	10,300.0	439.9
XIII.1.1.15	Налайх-Тэрэлж чиглэлийн 30.2 км авто замын шинэчлэл /Улаанбаатар/	2012	2016	12,790.4	947.4
XIII.1.1.16	Налайх-Агуйтын хөтөл чиглэлийн 24.1 км замын шинэчлэл /Улаанбаатар/	2012	2016	8,280.0	501.4
XIII.1.1.17	Налайх /4 дүгээр зөрлөг/- Зуунмод чиглэлд 25 км хатуу хучилттай авто зам /Улаанбаатар/	2012	2016	13,109.4	1,084.9
XIII.1.1.18	Мөрөн-Хатгалын 98.8 км хатуу хучилттай авто зам /Хөвсгөл, Хатгал сум/	2008	2016	19,371.1	811.2
XIII.1.1.19	Дархан-Сүхбаатар чиглэлийн авто замаас Орхон сумын төв хүртэлх 8,23 км хатуу хучилттай авто зам /Дархан-Уул/	2012	2016	2,586.4	194.4
XIII.1.1.20	Арвайхээр-Баянхонгор чиглэлийн 107 км хатуу хучилттай авто замын үргэлжлэл болох 1.3 км авто зам /Өвөрхангай/	2013	2016	474.5	77.9
XIII.1.1.21	Хархорин, Хужирт сумын төвд тус бүр 1 км хатуу хучилттай авто зам барих /Өвөрхангай/	2011	2016	720.0	13.1
XIII.1.1.22	Баянхонгор-Нарийнтээл чиглэлийн 50 км хатуу хучилттай авто замын үлдэгдэл санхүүжилт	2013	2016	3,102.5	17.3
XIII.1.1.23	2 км авто зам /Булган, Булган сум, 1 дүгээр баг/	2012	2016	846.9	2.1
XIII.1.1.24	Авто замын шинэчлэл /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2012	2016	1,584.9	74.2
XIII.1.1.25	Хорооллын доторх барилга, засвар, авто зам, хот тохижилт /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2012	2016	700.0	0.8
XIII.1.1.26	Баянбүрдийн тойргоос 32 тойрог хүртэлх 1.7 км авто замын шинэчлэлт /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 9, 10, 11 дүгээр хороо/	2013	2016	2,490.7	83.5
XIII.1.1.27	Бэлхийн шинээр баригдсан 5 км авто замын үргэлжлэл болох 0.7 км авто замыг шинээр барих, нийт 5.7 км авто замын нийт уртад гэрэлтүүлэг хийх /Улаанбаатар/	2013	2016	1,701.2	12.7
XIII.1.1.28	Доржийн гудамж, Туул жин пангийн уулзвараас зүүн тийш - Цайз зах хүртэлх 2.8 км авто замын өргөтгөл шинэчлэлт	2012	2016	5,700.0	73.4

	/Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 4, 5, 22 дугаар хороо/				
XIII.1.1.29	39 дүгээр сургуулийн зүүн урд талын уулзвараас Хүчит шонхор зах-эцсийн буудал хүртэлх 1.6 км авто замын өргөтгөл шинэчлэлт /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 11 дүгээр хороо/	2013	2016	1,350.0	15.1
XIII.1.1.30	Бэлхийн 5 км авто замын шинэчлэлт /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2012	2016	2,810.0	2.1
	Гүүр			25,828.7	3,072.3
	Шилжих			25,828.7	3,072.3
XIII.1.1.31	Хэрлэн голын төмөр бетон гүүр /Дорнод, Хөлөнбуйр сум/	2012	2016	5,089.5	1,290.8
XIII.1.1.32	Шивэрийн голын төмөр бетон гүүр /Увс, Ховд сум/	2014	2017	3,124.5	1,000.0
XIII.1.1.33	Тамирын голын бетон гүүр /Архангай, Батцэнгэл сум/	2012	2016	3,885.5	205.6
XIII.1.1.34	Тээлийн голын 75 у/м төмөр бетон гүүр /Увс/	2011	2016	799.0	13.7
XIII.1.1.35	Нарийны голын 325 у/м төмөр бетон гүүр /Увс,Тэс/	2011	2016	5,380.2	64.3
XIII.1.1.36	Орхон голын 235.2 у/м төмөр бетон гүүр /Сэлэнгэ, Хушаат/	2011	2016	3,750.0	254.5
XIII.1.1.37	Тэсийн голын 240.26 у/м төмөр бетон гүүр /Завхан, Тэс/	2012	2016	3,800.0	243.4
XIII.1.2	II.Их засвар			108,110.8	16,431.2
	Авто замын сүлжээ, гүүрний засвар, арчлалт, шинэчлэл /Нийслэл, орон нутаг/			108,110.8	16,431.2
	Шилжих			45,360.8	681.2
XIII.1.2.1	Улсын чанартай авто зам, гүүрийн засвар, арчлалт, шинэчлэлт /2014 оны үлдэгдэл/ /улсын хэмжээнд/	2013	2016	41,641.2	219.8
XIII.1.2.2	Улсын чанартай авто зам, гүүрийн засвар, арчлалт, шинэчлэлт /2013 оны үлдэгдэл/ /улсын хэмжээнд/	2014	2016	370.3	20.4
XIII.1.2.3	Аймгийн төвийн авто зам засвар /Дорнод, Хэрлэн/	2012	2016	1,220.0	112.3
XIII.1.2.4	Тамирын голын 240.3 у/м төмөр бетон гүүрийн их засвар /Архангай, Их тамир сум/	2013	2016	913.3	14.6
XIII.1.2.5	Туул голын модон гүүрийн засвар /Төв, Алтанбулаг/	2013	2016	100.0	22.8
XIII.1.2.6	Ховд голын 186 у/м төмөр бетон гүүрийн их засвар /Баян-Өлгий/	2013	2016	1,116.0	291.3
	Шинэ			62,750.0	15,750.0

XIII.1.2.7	Улсын чанартай авто зам, гүүрийн засвар, арчлалт /улсын хэмжээнд/	2016	2017	55,000.0	8,000.0
XIII.1.2.8	Жаргалтхаан-Чингис хот чиглэлийн 100 км авто замын их засвар /Хэнтий/	2016	2016	7,500.0	7,500.0
XIII.1.2.9	Хүннүгийн гудамжны авто замын засвар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 26 дугаар хороо/	2016	2016	250.0	250.0
XIII.1.4	IV.Техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл			646.2	51.8
	Шилжих			646.2	51.8
XIII.1.4.1	Шинээр баригдах зам, гүүрийн зураг төсөл, техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2013	2016	420.0	31.6
XIII.1.4.2	Их засвар, шинэчлэлийн ажлын зураг төслийн үнийн үлдэгдэл санхүүжилт	2013	2016	226.2	20.2
XIII.2	Тээвэр			37,244.8	16,656.2
XIII.2.1	Иргэний нисэх			27,644.8	14,635.1
XIII.2.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			14,144.8	1,135.1
	Шилжих			14,144.8	1,135.1
XIII.2.1.1.1	Нисэх буудлын онгоц хөөрч, буух хатуу хучилттай зурвас, үерийн далан /Говь-Алтай/	2008	2016	7,385.3	492.1
XIII.2.1.1.2	Бүсийн нислэг хөдөлгөөний удирдлагын төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, Буянт-Ухаа/	2011	2016	6,759.5	643.0
XIII.2.1.3	III.Тоног төхөөрөмж			13,500.0	13,500.0
	Шинэ			13,500.0	13,500.0
XIII.2.1.3.1	АСЕМ-ын чуулга уулзалтын аюулгүй байдлыг хангах зориулалттай Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын тоног төхөөрөмж	2016	2016	13,500.0	13,500.0
XIII.2.2	Авто тээвэр			9,600.0	2,021.1
XIII.2.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			3,600.0	71.0
	Шилжих			3,600.0	71.0
XIII.2.2.1.1	Нийслэл хотоос орж, гарч байгаа автозамын тээврийн хяналтын цэгүүд дээр авто пүү суурилуулах	2012	2016	600.0	6.3
XIII.2.2.1.2	Автовокзал, тээврийн хэрэгслийн оношилгооны төвийн барилга байгууламж	2013	2016	3,000.0	64.7
XIII.2.2.3	III.Тоног төхөөрөмж			6,000.0	1,950.1
	Шилжих			6,000.0	1,950.1
XIII.2.2.3.1	Тээврийн хэрэгслийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системийн тоног төхөөрөмж	2012	2016	6,000.0	1,950.1
XIV	ХӨДӨЛМӨРИЙН САЙД			40,277.5	15,643.8

XIV.1	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэл			29,647.7	8,506.7
XIV.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			29,647.7	8,506.7
	Шилжих			29,647.7	8,506.7
XIV.1.1.1	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн дотуур байр, 120 ор /Дорноговь, Сайншанд сум/	2013	2016	1,439.7	360.8
XIV.1.1.2	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байр /Дорнод, Хэрлэн сум/	2013	2016	4,149.0	1,990.6
XIV.1.1.3	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн дотуур байр /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2013	2017	2,247.2	252.6
XIV.1.1.4	Хөдөө аж ахуйн Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байр /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2013	2017	2,162.0	1,200.0
XIV.1.1.5	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн дотуур байрын барилга, 200 ор /Дундговь, Сайнцагаан сум/	2012	2016	2,281.8	570.6
XIV.1.1.6	Политехник коллежийн хотхон /Дорнод, Хэрлэн сум/	2014	2016	2,000.0	500.0
XIV.1.1.7	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байр, спорт заалын барилга, 320 суудал /Завхан, Тосонцэнгэл сум/	2014	2016	5,409.3	800.6
XIV.1.1.8	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байр, дадлагын байр, спорт заал, 960 суудал /Дундговь, Сайнцагаан сум/	2012	2016	6,738.0	2,486.2
XIV.1.1.9	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн барилга, 640 суудал /Завхан, Улиастай сум/	2012	2016	3,220.7	345.3
XIV.2	Хөдөлмөрийн яам			10,629.8	7,137.1
XIV.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			8,629.8	5,137.1
	Шилжих			3,629.8	137.1
XIV.2.1.1	Хөдөлмөрийн төв биржийн барилга /Улаанбаатар, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан/	2008	2016	3,629.8	137.1
	Шинэ			5,000.0	5,000.0
XIV.2.1.2	Иргэдийн ажлын байрыг дэмжих, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх хөрөнгө оруулалт /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	5,000.0	5,000.0
XIV.2.3	III.Тоног төхөөрөмж			2,000.0	2,000.0
XIV.2.3.1	Хөдөлмөрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	2,000.0	2,000.0

XV	ХҮН АМЫН ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД			45,191.8	15,497.8
XV.1	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам			27,911.5	10,787.8
XV.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			27,211.5	10,657.9
	Шилжих			27,211.5	10,657.9
XV.1.1.1	Батсүмбэрийн асрамж, хөгжлийн үндэсний төвийн нөхөн сэргээх сувиллын барилга /Төв, Батсүмбэр сум/	2014	2016	5,591.1	1,500.0
XV.1.1.2	Батсүмбэрийн ахмадын асрамжийн байрын өргөтгөл /Төв, Батсүмбэр сум/	2014	2016	3,398.5	849.6
XV.1.1.3	Нийслэлийн нийгмийн даатгалын газар, нийслэлийн нийгмийн халамж, үйлчилгээний газрын барилга, тохижилт, тоног төхөөрөмжийн хамт /Нийгмийн даатгалын сангийн эх үүсвэрээс хамтран санхүүжүүлэх /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2014	2016	2,000.0	500.0
XV.1.1.4	Ахмадын болон амьдрах ухааны ордон /Завхан, Улиастай сум/	2014	2017	1,200.0	724.1
XV.1.1.5	Ахмадын болон амьдрах ухааны ордны хуучин барилгыг буулгах ажил /Завхан, Улиастай сум/	2015	2016	50.0	50.0
XV.1.1.6	Хараагүй иргэдийн 90 айлын орон сууцны барилга /Улаанбаатар/	2015	2016	4,000.0	2,371.5
XV.1.1.7	БНХАУ-ын буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр баригдах "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн Хөгжлийн төвийн барилга"-ын монголын талын хариуцах гадна шугам сүлжээний зардал, зураг төсөл, /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2015	2016	2,000.0	1,960.0
XV.1.1.8	Цахим мэдээллийн төв, тоног төхөөрөмжийн хамт /Нийгмийн даатгалын сангийн эх үүсвэрээр баригдах цахим архивтай хамтатган цогцоор шийдвэрлэх/ /Улаанбаатар/	2012	2016	3,299.9	365.0
XV.1.1.9	Сэргээн засалт үндэсний төвийн нөхөн сэргээх сувиллын барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2014	2016	2,190.0	1,673.5
XV.1.1.10	Нийгмийн халамж, үйлчилгээний төвийн барилга,	2014	2016	1,491.0	45.9

	тоног төхөөрөмжийн хамт /Баянхонгор, Баянхонгор сум/				
XV.1.1.11	Нийгмийн халамж, үйлчилгээний төвийн барилгын дуусгал /Завхан, Цэцэн-Уул сум/	2014	2016	500.0	500.0
XV.1.1.12	Нийгмийн халамж, үйлчилгээний төвийн барилга, тоног төхөөрөмжийн хамт /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2014	2016	1,491.0	118.3
XV.1.3	III.Тоног төхөөрөмж			700.00	129.90
	Шилжих			700.00	129.90
XV.1.3.1	Цахим архивын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	2014	2016	700.0	129.9
XV.2	Хүүхдийн төлөө үндэсний газар			17280.3	4710.0
XV.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			17130.0	4667.0
	Шилжих			17130.0	4667.0
XV.2.1.1	Усан спорт цогцолбор /Улаанбаатар, Найрамдал зуслан/	2014	2018	7,550.0	372.6
XV.2.1.2	Баянгол хүүхдийн зуслангийн цогцолбор /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2014	2016	4,300.0	1,475.0
XV.2.1.3	Хүүхэд залуучуудын ордон /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/	2012	2016	2,780.0	962.7
XV.2.1.4	Хүүхэд хөгжлийн төв, хүүхдийн номын сангийн барилга /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2014	2016	2,500.0	1,856.7
XV.2.2	II.Их засвар			150.3	43.0
	Шинэ			150.3	43.0
XV.2.2.1	Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн хэлтсийн барилгын засвар /Дархан-Уул, Дархан сум/	2014	2016	150.3	43.0
XVI	ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЙД			36,561.2	6,678.3
XVI.1	I.Хөрөнгө оруулалт			32,778.1	4,702.7
	Шилжих			32,628.1	4,552.7
XVI.1.1	Малын удмын сангийн үндэсний цогцолбор /Дархан-Уул, Хонгор сум/	2012	2016	12,271.0	558.5
XVI.1.2	Мал эмнэлэг, ариун цэврийн төв лабораторийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2013	2016	1,351.3	463.8
XVI.1.3	Хөдөөгийн хүн ам, мал аж ахуй, бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах, тоног төхөөрөмжөөр хангах /бүх аймагт/	2013	2016	12,033.4	2,033.4
XVI.1.4	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тариалангийн талбайн услалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр барих, ус хуримтлуулах сан бүхий	2014	2016	3,972.4	972.4

	боомтын барилга /тариалангийн бүс нутагт/				
XVI.1.5	Хүлэмж, зоорийн аж ахуй байгуулах /Сэлэнгэ, Мандал сум/	2014	2016	3,000.0	524.6
	Шинэ			150.0	150.0
XVI.1.6	Иргэдийн хүнсний ногооны хангамжид зориулсан хүлэмж барих, худаг гаргах /Увс, Улаангом сум/	2016	2016	150.0	150.0
XVI.3	III.Тоног төхөөрөмж			3,783.1	1,975.6
	Шилжих			3,783.1	1,975.6
XVI.3.1	Мал эрүүлжүүлэх туулгалт, угаалгын ванн /орон нутагт/	2014	2016	3,000.0	1,192.5
XVI.3.2	Малын эмийн сорилт баталгаажуулалтын улсын лабораторийн чадавхийг сайжруулах багаж, тоног төхөөрөмжөөр хангах	2014	2016	184.6	184.6
XVI.3.3	Мал эмнэлгийн ариутгал халваргүйтлийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, өвчтэй малыг халдвар дамжуулахгүйгээр нядлах тоног төхөөрөмж	2013	2016	598.5	598.5
XVII	ЭРҮҮЛ МЭНД, СПОРТЫН САЙД			342,011.0	76,003.9
XVII.1	Эрүүл мэнд			247,620.5	57,685.2
XVII.1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			194,296.7	29,513.2
	Шилжих			147,596.7	25,513.2
XVII.1.1.1	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн III шатлалын лабораторийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2018	20,000.0	2,500.0
XVII.1.1.2	Гэмтэл, согог судлалын үндэсний төвийн харьяа түлэнхийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2013	2019	26,000.0	2,000.0
XVII.1.1.3	Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн өргөтгөлийн барилга /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2012	2018	12,450.9	6,314.8
XVII.1.1.4	Хавдар судлалын үндэсний төвийн өргөтгөл /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2010	2016	5,597.4	1,554.3
XVII.1.1.5	Эрүүл мэндийг дэмжих төв /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	2012	2016	1,379.1	402.2
XVII.1.1.6	Эмнэлгийн барилга, 10 ор /Завхан, Асгат сум/	2013	2016	1,014.6	300.0
XVII.1.1.7	Сумын эрүүл мэндийн төв, 10 ор /Баянхонгор, Шаргалжуут сум/	2014	2016	1,112.7	480.0
XVII.1.1.8	Сумын эрүүл мэндийн төв, 10 ор /Баянхонгор, Баянбулаг сум/	2014	2016	1,112.7	600.0

XVII.1.1.9	Эрүүл мэндийн төв /Хөвсгөл, Бүрэнтогтох сум/	2014	2016	1,315.8	410.6
XVII.1.1.10	Төрөх эмнэлэг, 50 ор /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/	2011	2016	2,898.9	655.4
XVII.1.1.11	Нэгдсэн эмнэлгийн барилга 50 ор /Ховд, Булган сум/	2015	2018	6,659.9	1,000.0
XVII.1.1.12	Говийн бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	2012	2018	7,247.7	666.3
XVII.1.1.13	Хүүхдийн эмнэлгийн барилгын засвар, өргөтгөл /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2015	2016	4,000.0	2,800.0
XVII.1.1.14	Сумын эрүүл мэндийн төв /Хөвсгөл, Түнэл сум/	2015	2016	1,310.0	980.0
XVII.1.1.15	Төрөх эмнэлэг, 150 ор /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2010	2016	13,694.0	867.5
XVII.1.1.16	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлгийн өргөтгөл /Улаанбаатар/	2011	2016	12,780.0	203.4
XVII.1.1.17	Сумын эрүүл мэндийн төв, 50 ор /Өмнөговь, Цогтэций сум/	2013	2016	5,211.8	220.9
XVII.1.1.18	Эхчүүдийн амрах байрын барилга /Архангай, Төвшрүүлэх сум/	2013	2016	35.0	10.2
XVII.1.1.19	Эмнэлгийн барилга, 10 ор /Өвөрхангай, Бүрд сум/	2013	2016	447.8	26.6
XVII.1.1.20	Эмнэлгийн барилга, 10 ор /Сэлэнгэ, Мандал сум, Хэрх тосгон/	2013	2016	582.0	97.5
XVII.1.1.21	Халдвартын эмнэлгийн барилга, 30 ор /Завхан, Улиастай сум/	2013	2016	1,446.0	77.5
XVII.1.1.22	Сумын эрүүл мэндийн төв, 20 ор /Хөвсгөл, Их-Уул сум/	2014	2016	850.0	493.0
XVII.1.1.23	Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн халдвартын эмнэлгийн барилга /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/	2014	2016	1,900.0	339.2
XVII.1.1.24	Өрхийн эмнэлгийн барилга /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум, Энх-Алтай өрхийн эмнэлэг/	2014	2016	450.0	95.1
XVII.1.1.25	Төрөх эмнэлгийн барилга, 50 ор /Булган, Булган сум/	2011	2016	2,144.3	233.4
XVII.1.1.26	Эмнэлгийн барилга, 15 ор /Төв, Борнуур сум/	2012	2016	1,084.6	34.9
XVII.1.1.27	Төрөх эмнэлгийн барилга, 50 ор /Сүхбаатар/	2012	2016	3,276.3	525.0
XVII.1.1.28	Төрөх эмнэлгийн барилга, 50 ор /Өмнөговь/	2012	2016	3,287.4	62.6
XVII.1.1.29	Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/	2011	2016	1,795.7	326.6

XVII.1.1.30	Эрүүл мэндийг дэмжих төв /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2011	2016	1,103.8	369.8
XVII.1.1.31	Хүүхдийн цусны төвийн барилгын үлдэгдэл санхүүжилт /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2014	2016	616.5	216.5
XVII.1.1.32	Эмнэлгийн барилга, 20 ор /Сүхбаатар, Онгон сум/	2011	2016	815.5	198.6
XVII.1.1.33	Төрөх эмнэлэг, 50 ор /Завхан, Улиастай сум/	2011	2016	2,179.2	110.0
XVII.1.1.34	Эмнэлгийн барилга, 10 ор /Говь-Алтай, Дэлгэр сум/	2012	2016	736.6	41.3
XVII.1.1.35	Халдвартын эмнэлгийн барилга, 20 ор /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2011	2016	1,060.5	300.0
	Шинэ			46,700.0	4,000.0
XVII.1.1.36	Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлж байгаа "Эрүүл мэндийн хөгжил хөтөлбөр-4, 5"	2011	2018	26,700.0	2,000.0
XVII.1.1.37	Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжиж байгаа Үндэсний оношилгоо эмчилгээний төв байгуулах төслийн монголын талын хөрөнгө	2014	2018	20,000.0	2,000.0
XVII.1.2	II.Их засвар			13,341.1	9,324.5
	Шилжих			7,910.5	3,893.9
XVII.1.2.1	Яамны харьяа эрүүл мэндийн байгууллагуудын их засвар /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	3,003.1	1,519.8
XVII.1.2.2	Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/	2015	2016	846.2	423.1
XVII.1.2.3	Аймгуудын эрүүл мэндийн байгууллагын их засвар /Орон нутагт/	2015	2016	3,521.2	1,760.6
XVII.1.2.4	Дорноговь аймгийн Эрүүл мэндийн төвийн засвар /Шинэчлэлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хүрээнд хэрэгжсэн төсөл/	2013	2016	180.0	82.7
XVII.1.2.5	Баянхонгор аймгийн Эрүүл мэндийн төвийн засвар /Шинэчлэлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын хүрээнд хэрэгжсэн төсөл/	2013	2016	180.0	55.1
XVII.1.2.6	Сэлэнгэ аймгийн Эрүүл мэндийн төвийн засвар /Шинэчлэлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хөрөнгө	2013	2016	180.0	52.6

	оруулалтын хүрээнд хэрэгжсэн төсөл/				
	Шинэ			5,430.6	5,430.6
XVII.1.2.7	Эрүүл мэндийн салбарын их засвар /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	5,430.6	5,430.6
XVII.1.3	III.Тоног төхөөрөмж			39,982.7	18,847.5
	Шилжих			29,666.2	11,058.0
	Аймаг, нийслэл			20,051.1	5,301.9
XVII.1.3.1	Аймгуудын эрүүл мэндийн газрын түргэн тусламжийн автомашин, тоног төхөөрөмж, засвар /Дархан-Уул, сум, Сэлэнгэ, Баянгол сум/	2014	2016	1,000.0	150.0
XVII.1.3.2	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2015	2016	2,651.5	2,371.5
XVII.1.3.3	Аймгуудын Эрүүл мэндийн газар, Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	1,050.0	525.0
XVII.1.3.4	Аймгуудын сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	1,045.3	522.7
XVII.1.3.5	Нийслэл, дүүргүүдийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	2015	2016	840.0	420.0
XVII.1.3.6	Аймаг, дүүргийн эмнэлгүүдийн эмчилгээний ор хэрэгсэл, шинэчлэл /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	1,050.0	525.0
XVII.1.3.7	Хавдар судлалын үндэсний төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2016	8,000.0	68.4
XVII.1.3.8	Оношилгооны төвийн тоног төхөөрөмж /Аймгуудад/	2014	2016	3,214.3	320.1
XVII.1.3.9	Амаржих газруудад эх барихын яаралтай, нярайн нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмж /Аймгуудад/	2014	2016	1,200.0	399.2
	Харьяа байгууллага			9,615.1	5,756.1
XVII.1.3.10	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2015	2016	700.0	350.0
XVII.1.3.11	Эмгэг судлалын үндэсний төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2015	2016	609.6	304.8
XVII.1.3.12	Гэмтэл, согог судлалын үндэсний төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2015	2016	1,050.0	525.0
XVII.1.3.13	Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн тоног	2015	2016	700.0	350.0

	төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/				
XVII.1.3.14	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын түргэн тусламжийн автомашин /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	3,111.5	2,341.5
XVII.1.3.15	Эмийн аюулгүй байдлын мэдээллийн системийг сайжруулах /Улсын хэмжээнд/	2015	2016	980.0	490.0
XVII.1.3.16	Зүрх судасны тусламж үйлчилгээний тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2015	2016	1,050.0	525.0
XVII.1.3.17	Төв эмнэлгүүдийн эмчилгээний ор хэрэгсэл, багаж шинэчлэл /Улаанбаатар/	2015	2016	1,050.0	849.8
XVII.1.3.18	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засвар, үйлчилгээ	2014	2016	364.0	20.0
	Шинэ			10,316.5	7,789.5
XVII.1.3.19	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	2016	2016	3,000.0	3,000.0
XVII.1.3.20	Бельгийн Вант Улсын хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр санхүүжүүлж байгаа "Баруун бүсийн эмчилгээ, оношилгооны төвийг сайжруулах" төсөл /Ховд, Жаргалант сум/	2016	2017	3,527.0	1,000.0
XVII.1.3.21	Хүүхдийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж /21 аймаг/	2016	2016	2,189.5	2,189.5
XVII.1.3.22	Хавдар судлалын үндэсний төвийн СТ томографын аппарат /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2016	2016	1,600.0	1,600.0
XVII.2	Спорт			94,390.5	18,318.7
XVII.2.1	I.Хөрөнгө оруулалт			94,390.5	18,318.7
	Шилжих			94,390.5	18,318.7
XVII.2.1.1	Дүүргийн спорт цогцолбор, 1000 суудал /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2010	2017	9,019.9	1,500.0
XVII.2.1.2	Дүүргийн спорт цогцолбор, 1000 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2010	2017	8,229.3	1,400.0
XVII.2.1.3	Спорт цогцолборын барилга, 700 суудал /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2014	2017	6,378.0	1,000.0
XVII.2.1.4	Дүүргийн спорт цогцолбор, 1000 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2010	2018	7,377.4	600.0
XVII.2.1.5	Дүүргийн спорт цогцолбор, 700 суудал /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2010	2018	10,397.9	1,760.0
XVII.2.1.6	Спорт цогцолборын барилга /Завхан, Улиастай сум/	2012	2016	7,400.0	4,641.9

XVII.2.1.7	Спортын ордны барилга, 450 суудал /Өвөрхангай, Хархорин сум/	2014	2016	4,400.0	1,100.0
XVII.2.1.8	Усан бассейны барилга, 400 суудал /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	2014	2017	3,955.0	1,287.8
XVII.2.1.9	Спорт цогцолбор, 2200 суудал /Дархан-Уул, Дархан сум/	2011	2019	21,443.0	1,000.0
XVII.2.1.10	Спорт цогцолборын барилга /Ховд, Манхан сум/	2012	2017	2,118.0	839.2
XVII.2.1.11	Хүүхэд, залуучуудын соёл, үйлчилгээний цогцолбор, усан бассейн байгуулах /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2013	2016	1,500.0	48.7
XVII.2.1.12	Спорт заалын барилга /Булган, Хангал сум, Хялганат тосгон/	2012	2016	1,420.9	589.4
XVII.2.1.13	Усан бассейны барилга /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2011	2016	5,613.8	2,446.4
XVII.2.1.14	Спорт цогцолборын барилга /Дорноговь, Хатанбулаг сум/	2013	2016	913.4	46.6
XVII.2.1.15	Олимпийн хотхоны гадна инженерийн шугам сүлжээ, зам, талбай тохижилт, автомашины зогсоол /Улаанбаатар/, /Шүүхийн шийдвэртэй/	2008	2016	4,223.9	58.7
XVIII	ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД			211,132.4	29,850.6
XVIII.1	I.Хөрөнгө оруулалт			211,132.4	29,850.6
	Цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станц			204,132.4	25,850.6
	Шилжих			203,901.4	25,619.6
XVIII.1.1	Төвийн бүсийн эрчим хүчний системийн тоолуурын нэгдсэн системийн өргөтгөл /Улаанбаатар/	2013	2016	1,598.3	280.0
XVIII.1.2	35/10 кВ-ын Дашчойнхор 2х6.3 МВА чадалтай шинэ дэд станц барих /Улаанбаатар/	2014	2016	1,816.5	459.8
XVIII.1.3	Хөтөл хорооны 6 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 6/0.4 кВ-ын дэд станц, 0.4 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татах /Дархан-Уул, Дархан сум, Хөтөл хороо/	2014	2016	1,499.8	338.7
XVIII.1.4	Байдлаг дэд станцыг 35/10кВ-ын дэд станц болгон өргөтгөх, 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татах /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	2014	2016	1,300.0	150.3
XVIII.1.5	35 кВ-ын 25 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц /Баян-Өлгий Сагсай, Улаанхус сум/	2014	2016	1,889.7	444.9

XVIII.1.6	Дархан хотын 110/6 кВ-ын Давхар дэд станцын 110 кВ-ын ил, 6 кВ-ын хаалттай хуваарилах байгууламжийг шинэчлэх /Дархан-Уул/	2012	2016	2,381.1	102.3
XVIII.1.7	Тамсаг-Халх голын 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц /Дорнод/	2014	2016	4,450.0	1,791.5
XVIII.1.8	Багуудын цахилгаан хангамжийг сайжруулах /Дорнод, Хэрлэн сум, 1,8 дугаар баг/	2014	2016	700.0	76.9
XVIII.1.9	Булган хангай хорооллыг дулаан, цахилгаан эрчим хүчээр хангах /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	2014	2016	1,800.0	364.4
XVIII.1.10	Томоохон баг, суурин газруудыг эрчим хүчээр хангах, сумдын 0.4 кВ-ын шугамын өргөтгөл, шинэчлэлт	2014	2016	17,000.0	469.8
XVIII.1.11	Дулааны станц барих /Хөвсгөл/	2010	2016	7,966.3	398.3
XVIII.1.12	Сумдын төвлөрсөн дулаан хангамж	2014	2016	84,000.0	3,144.7
XVIII.1.13	Улаанбаатар хотын гэр хорооллын өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэглээг хангах, хэрэглэгчдийн цахилгаан хангамжийг сайжруулах /Улаанбаатар/	2013	2016	8,100.0	247.9
XVIII.1.14	Улаанбаатар хотын 87 км цахилгааны кабель шугамын өргөтгөл, шинэчлэлт /Улаанбаатар/	2013	2016	6,880.0	170.5
XVIII.1.15	Баянлиг-Шинэжинст сумын 35 кВ-ын 135 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах, шугамын ажлыг эхлүүлэх /Баянхонгор/	2012	2016	4,280.2	529.1
XVIII.1.16	Малчин-Тэс сумын 35 кВ-ын 115 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах, шугамын ажлыг эхлүүлэх /Увс/	2012	2016	3,500.0	197.4
XVIII.1.17	Дархан хотын 110/6 кВ-ын Давхар дэд станцын 110 кВ-ын ил, 6 кВ-ын хаалттай хуваарилах байгууламжийг шинэчлэх /Дархан-Уул/	2012	2016	2,381.1	31.7
XVIII.1.18	Халиун-Цээл сумын 35 кВ-ын 31.4 км, 15 кВ-ын 84.5 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц /Говь-Алтай/	2012	2016	2,214.0	255.7

XVIII.1.19	6 кВ-ын кабелийн шинэчлэл, газар доорх кабелийн гэмтэл илрүүлэх багаж авах /Баян-Өлгий/	2012	2016	450.0	30.2
XVIII.1.20	Тайширын усан цахилгаан станцын ажиллагсдын орон сууц, конторын барилга, халаалтын зуухны хамт /Говь-Алтай, Тайшир сум/	2011	2016	801.7	101.4
XVIII.1.21	Сумдын 0.4 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын иж бүрэн шинэчлэл /Улсын хэмжээнд/	2012	2016	5,000.0	21.3
XVIII.1.22	Дулааны шугам сүлжээний шинэчлэл /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	2010	2016	7,800.0	446.5
XVIII.1.23	ДЦС-2-ын зуухны шинэчлэл /Улаанбаатар/	2011	2016	3,000.0	158.5
XVIII.1.24	НС-3-ын насосуудыг хувьсах хурдны насосуудаар шинэчлэх /Улаанбаатар/	2012	2016	2,805.1	123.1
XVIII.1.25	Дулааны цахилгаан станц 2-ын ПТ-12-35 турбины тохируулгын блок сольж шинэчлэх /Улаанбаатар/	2013	2016	500.0	350.0
XVIII.1.26	Дулааны цахилгаан станцын 12 МВт-ын турбины тохируулгын блок, тулах холхивчийн шинэчлэл /Дархан Уул, Дархан сум/	2013	2016	550.0	400.0
XVIII.1.27	Дулааны станцын К1, К2 зуухны засвар, шинэчлэлт /Дархан-Уул, Шарын гол сум/	2013	2016	465.3	23.3
XVIII.1.28	Дулааны цахилгаан станц 2-ын ТС-35-39 зуух №1, 3-д үнс барих цахилгаан шүүлтүүр суурилуулах /Улаанбаатар/	2013	2016	1,000.0	95.9
XVIII.1.29	"Дулааны цахилгаан станц 4" ТӨХК-д зуухнуудын үнс, утааны хийн ялгаруулалтыг бууруулах технологи нэвтрүүлэх /Улаанбаатар/	2012	2016	5,000.0	271.9
XVIII.1.30	Дэлхийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлж буй "Эрчим хүчний төслийн нэмэлт санхүүжилт" төслийн дотоод эх үүсвэр	2010	2016	6,400.0	170.5
XVIII.1.31	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улсын буцалтгүй тусламжаар хэрэгжиж байгаа "Улиастайн шугам сүлжээний төсөл"-ийн монголын талын хөрөнгө /Завхан, Улиастай/	2010	2016	800.0	100.8

XVIII.1.32	Дулааны цахилгаан станц, станцын горим, үндсэн ба туслах тоноглолын ашиглалтын лабораторийг шинээр байгуулах /Улаанбаатар/	2013	2016	560.0	260.0
XVIII.1.33	Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сумаас Хүдэр сумын Төмөртэй уурхай хүртэл 110 кВТ-ын 50 км ЦДАШ, дэд станц	2014	2016	12,576.2	12,576.2
XVIII.1.34	Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумыг Могойн голын уурхайтай холбох 13 км 35кВ-ын ЦДАШ, дэд станцын ажил	2010	2016	1,005.0	1,005.0
XVIII.1.35	Хаалттай хуваарилах байгууламж 7-ийн өргөтгөл, 2 дугаар үе шатны ажил /Улаанбаатар/	2015	2016	1,431.1	31.1
	Шинэ			231.0	231.0
XVIII.1.36	Сумын төвийн цахилгаан хангамжийн өргөтгөл, шинэчлэл /Увс, Өлгий сум/	2016	2016	231.0	231.0
	Гадаадын зээлээр хэрэгжих төслийн дотоод эх үүсвэр			7,000.0	4,000.0
	Шилжих			7,000.0	4,000.0
XVIII.1.37	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улсын зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх Дарханы дулааны цахилгаан станцын техникийн шинэчлэлийн монголын талын хөрөнгө /Дархан-Уул, Дархан сум/	2011	2016	7,000.0	4,000.0
XIX	МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ АУДИТОР			475.0	475.0
XIX.3	III.Тоног төхөөрөмж			475.0	475.0
	Шинэ			475.0	475.0
XIX.3.1	Үндэсний аудитын газрын техник, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2016	2016	475.0	475.0
XX	УЛСЫН ЕРӨНХИЙ ПРОКУРОР			5,560.8	1,488.3
XX.1	I.Хөрөнгө оруулалт			5,560.8	1,488.3
	Шилжих			5,560.8	1,488.3
XX.1.1	Аймгийн прокурорын газрын конторын барилга /Баян-Өлгий, Өлгий сум/	2013	2017	935.1	286.6
XX.1.2	Сум дундын прокурорын конторын барилга /Өмнөговь, Ханбогд сум/	2015	2016	758.6	558.6
XX.1.3	Улсын ерөнхий прокурорын газрын албаны орон сууц	2013	2016	2,750.0	250.0

XX.1.4	Аймгийн прокурорын газрын конторын барилга /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2013	2016	958.1	234.1
XX.1.5	Улсын ерөнхий прокурорын газрын компьютер, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2013	2016	159.0	159.0
НИЙТ ДҮН				2,118,751.6	437,616.2

Монгол Улсын 2016 оны төсвийн тухай хуулийн 3 дугаар хавсралт

**ХӨГЖЛИЙН БАНКНЫ ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР ТӨСВӨӨС ЭРГЭН
ТӨЛӨГДӨХ НӨХЦӨЛТЭЙ 2016 ОНД САНХҮҮЖҮҮЛЭХ
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭ,
БАРИЛГА БАЙГУУЛАМЖИЙН ЖАГСААЛТ**

/сая төгрөгөөр/

Дугаар	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Хугацаа		Төсөвт өртөг	2016 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
1	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто зам /27 км/	2013	2016	14,310.0	423.8
2	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто зам /143 км/	2013	2016	38,609.0	14,704.8
3	Арвайхээр-Баянхонгор чиглэлийн авто зам /50 км/	2013	2016	10,733.5	202.5
4	Тариалан-Мөрөн чиглэлийн авто зам /79 км/	2013	2016	29,308.4	2,020.0
5	Тосонцэнгэл-Улиастай чиглэлийн авто зам /67 км/	2014	2016	27,078.4	15,452.3
6	Улаангом-Наранбулаг чиглэлийн авто зам, барилга /90 км/	2013	2016	29,279.0	4,414.2
7	Улаанбаатар-Мандалговь чиглэлийн авто зам /104 км/	2013	2016	36,301.6	952.5
8	Баянхонгор-Алтай чиглэлийн авто зам /128 км/	2013	2016	27,200.0	952.8
9	Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн авто зам /169.5 км/	2013	2016	34,637.5	1,213.4
10	Аймгийн төвийн хатуу хучилттай авто зам /5.2 км/, /Завхан, Улиастай сум/	2016	2016	3,640.0	3,640.0
11	Хатуу хучилттай авто зам /1.79 км/ /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 11 дүгээр хороо, Хонхор тосгон/	2016	2016	1,911.2	1,911.2
12	Гэр хорооллын хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах /Баян-Өлгий, Өлгий сум/	2016	2016	995.0	995.0
13	Хорооллын доторх зам, тохижилт /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2016	2016	2,500.0	2,500.0

14	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто зам хяналт /95.4 км/	2013	2016	2,345.3	93.7
15	Тариалан-Мөрөн чиглэлийн авто зам хяналт /79 км/	2013	2016	1,586.2	52.1
16	Наранбулаг-Улаангом чиглэлийн авто зам хяналт /90 км/	2013	2016	1,462.8	64.0
17	Өндөрхаан-Мөнххаан-Баруун-Урт чиглэлийн авто зам хяналт /45.3 км/	2013	2016	1,124.8	31.7
18	Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн авто зам /20 км/	2013	2016	10,000.0	216.7
19	Дулааны цахилгаан станц 3-ын баруун хойд замаас Яармагийн гүүр хүртэл 1.5 км авто замын барилгын ажил	2014	2016	7,069.7	2,260.7
20	Ажилчны гудамжаас Дулааны цахилгаан станц 3 хүртэлх авто замын барилгын ажил	2014	2016	5,406.2	2,031.3
21	Гандантэгчлэн хийд орчмын гэр хорооллын инженерийн дэд бүтцийн ажлын зураг төсөл	2014	2016	1,533.7	202.0
22	Амарсанаагийн гудамж, Бөмбөгөрийн уулзвар, Баянзүрх дүүрэг, Зүүн 4 замын уулзварын өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлын зураг төсөл	2014	2016	33.4	33.4
23	Монел, Урбанек худалдааны төвийн баруун урд, Хатанбаатар Магсаржавын гудамж, "Тоса" худалдааны төвийн арын, Нарны зам, 5 дугаар хороо, Загийн 24 дүгээр байрын зүүн урд уулзварын зураг төсөл	2014	2016	110.5	39.0
24	Увс аймгийн төвийн авто замын барилгын ажил	2014	2017	27,400.5	4,807.8
25	Гудамж төслийн хяналтын зөвлөх үйлчилгээ	2013	2016	13,879.9	1,700.0
26	"Гудамж төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх нэгжийн үйл ажиллагааны зардал	2013	2016	7,991.1	1,868.4
27	Буянт-Ухаа орон сууцны хорооллын 20000 м ³ бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2015	2016	33,495.0	14,841.8
28	Буянт-Ухаа-1 орон сууцны хорооллын дулааны 13в магистраль 400 м хос шугам, насосны 7 дугаар станцын 100 м хос шугамыг ø 400 мм голчтой болгон өргөтгөж хонгилын системд оруулах зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	3,091.0	3,091.0

29	Буянт-Ухаа орон сууцны хорооллын 20000 м ³ бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн гадна цахилгаан хангамжийн 2*1000 кВА чадалтай ХТП 2 иж бүрдэл, 7 км кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,261.0	1,261.0
30	Буянт-Ухаа орон сууцны хорооллын 20000 м ³ бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн гадна дулаан хангамжийн шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,517.0	1,517.0
31	Ирээдүй цогцолбор хорооллын 2 дугаар ээлжийн бохир усны \varnothing 150-450 мм-ийн голчтой 2200 м гол шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	406.0	203.0
32	Ирээдүй цогцолбор хорооллын 2 дугаар ээлжийн 2*630 кВА чадалтай ТП 1 иж бүрдэл, 5 км урт 10 кВ-ын кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	552.0	220.8
33	14 дүгээр хороолол, Зүүн хүрээ хорооллын цахилгаан хангамжид зориулан 10 кВ-ын түгээх сүлжээнд 22.0 МВт чадлын хэрэглээг хангах 10 кВ-ын ХБ 4 иж бүрдэл, ХТП 18 иж бүрдэл, 10 км урт 10 кВ-ын кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	6,561.0	3,597.9
34	14 дүгээр хорооллын дэд станцаас 10 кВ-ын 4 иж бүрдэл хуваарилах байгууламж руу татах 5 км, 22.0 МВт чадлын хэрэглээг хангах кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	587.0	287.7
35	Орон сууцны 14 дүгээр хорооллын \varnothing 125-300 мм-ийн 4.57 км дулааны шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	4,545.0	1,481.2
36	Орон сууцны 14 дүгээр хорооллын 4 ширхэг ЦТП, \varnothing 100-250 мм-ийн 3.34 км цэвэр усны шугам, 4 ширхэг насос станц, усан сангийн зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,987.0	730.0
37	Орон сууцны 14 дүгээр хорооллын \varnothing 150-300 мм-ийн 1.87 км бохир усны шугам сүлжээний зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	422.0	152.8

38	МҮОНРТ орчмын хорооллын 6 хэсгийн 6 ширхэг ус, дулаан дамжуулах төвийн барилга, гадна цахилгаан хангамжийн зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,633.0	1,143.1
39	Берлин эко орон сууцны хорооллын дунд баригдах "Буянт-Ухаа" 2х40 МВА 110/10 кВ-ын дэд станц, 2.5 км урт 110 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	13,915.0	2,669.9
40	"Шинэ Яармаг" хорооллын цахилгааны 110/35/10 кВ-ын дэд станцын барилга угсралтын ажил	2014	2016	15,870.0	20.0
41	"Шинэ Яармаг" хорооллыг дулаанаар хангах Пумагаас баруун тийш 2 Ø 500-2 Ø 300 мм-ийн голчтой дулааны шугам 2.5 км, "Дулааны цахилгаан станц 4"-өөс Яармагийн гэр хороолол хүртэл 2 Ø 600/700 мм голчтой дулааны шугам 2450 метр, 150 м гүүрэн тулгуур, "Дулааны цахилгаан станц 4"-ийн коллектор станцын өргөтгөл, "Дулааны цахилгаан станц 4"-ийн 210 МВт дулааны дэд станцыг хотын сүлжээтэй холбох Ø 1000 мм-ийн голчтой дулааны шугам 1.3 км, "Дулааны цахилгаан станц 4"-ийн шинэ коллектор станц, Яармагийн зам доогуур хөндлөн гарах нийт 360 м урт 6 ширхэг хонгилын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	31,970.0	532.4
42	"Яармаг" орон сууцны хорооллын 14.5 км бохир усны гол шугам, насос станцын барилга, гадна цахилгаан хангамжийн зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	2,911.0	777.6
43	"Яармаг" орон сууцны хорооллын цахилгаан хангамжид зориулан 10 кВ-ын түгээх сүлжээнд ойролцоо тооцоогоор 14.3 МВт чадлын хэрэглээг хангах 10 кВ-ын ХБ 3 иж бүрдэл, 2*400 кВА чадалтай ТП 36 иж бүрдэл, 37.6 км урт 10 кВ-ын кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	8,807.0	2,980.0
44	Яармагийн гүүр орчмын хорооллын дэд станцаас 10 кВ-ын 3 иж бүрдэл хуваарилах байгууламж руу татах 12 км, 15 МВт чадлын хэрэглээг хангах кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,035.0	66.3

45	Улаанбаатар хотын дулаан хангамжийн 11 г, д ө 800-гийн гол шугамыг ө 1000 мм голчтой болгон өргөтгөх барилга угсралтын ажил (1 дүгээр хорооллын урд талаас баруун 4 замын уулзвар хүртэл, Павильон 19-өөс 3/11 холбоос хүртэл 3.4 км)	2014	2016	15,640.0	10,791.6
46	"Дулааны цахилгаан станц 4"-өөс "У-18" хүртэл /Москва хорооллын урд тал хүртэл/ 4.2 км ө 800-гийн голчтой дулааны шугамын барилга угсралтын ажил	2014	2016	14,490.0	222.3
47	Сонгинохайрхан дүүргийн 5, 6 дугаар хороо, Ханын материал орчмын гэр хорооллын цахилгааны хаалттай дэд өртөө /ХТП-г 14 комплект, 10 кВ-ын 28 км кабель шугам тавих, 10кВ-н ХБ 1 ком барих барилга угсралтын ажил	2014	2016	6,500.0	449.7
48	Сонгинохайрхан дүүргийн 5, 6 дугаар хороо, Ханын материал орчмын гэр хорооллын цэвэр усны ө 100/300 мм-ийн 1812 м шугамын барилга угсралтын ажил	2014	2016	1,009.0	487.9
49	Баянзүрх дүүргийн 8, 16 дугаар хорооны гэр хорооллын дулаан хангамжийн эх үүсвэрийг өргөтгөн шинэчлэх барилга угсралтын ажил	2014	2016	6,100.0	308.8
50	Баянзүрх дүүргийн 8, 16 дугаар хорооны гэр хорооллын цахилгааны 4 ширхэг, 9 ширхэг хаалттай дэд өртөө барьж байгуулах, өндөр хүчдэлийн 5900 м кабель шугамын хамт өргөтгөн шинэчлэх барилга угсралтын ажил	2014	2016	7,540.0	1,443.0
51	Дулааны ө 65/200 мм-ийн голчтой 924 м шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	754.0	395.9
52	Усан хангамж ө 32/150 мм голчтой 871 м шугам, ариутгах татуургын ө 150/300 мм-ийн голчтой 3100 м шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	858.0	300.3
53	10кВ-ын ХТП-2 ширхэг, цахилгааны 10 кВ-ын 1.5 км кабель шугамын зураг төсөл, барилга угсралтын ажил	2014	2016	580.0	101.5
54	Амгалан дулааны станцаас дулаан түгээх цэг хүртэлх 2 ө 700 мм-ийн голчтой 4 км шугамын барилга угсралтын ажил	2014	2016	6,522.0	732.8

55	Хужирт-Төвхөн хийд-Улаанцутгалан чиглэлийн авто зам барилга /90,1 км/	2013	2016	3,184.1	118.1
56	Улаанбаатар-Мандалговь чиглэлийн авто зам барилга /100 км/	2013	2016	23,276.4	876.5
57	Замын Үүдийн хилийн боомтын 11 км зам 48000 м ² талбайн өргөтгөл	2013	2016	2,113.0	1,904.8
58	Сэлэнгэ мөрний Сацын булангийн төмөр бетон гүүр	2014	2016	4,104.2	159.6
59	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто замын барилга /50 км/	2013	2016	6,789.6	757.8
60	Улаанбаатар-Баянчандмань чиглэлийн авто замын засварын ажил	2013	2016	2,305.0	208.1
61	Орон нутаг-Багануур-Улаанбаатар-Зуунмод А0201 чиглэлийн авто зам "Баянчандмань АЗЗА" ТӨХК	2013	2016	7,559.0	50.9
62	Орон нутаг-Багануур-Улаанбаатар-Дархан А0401-Дархан чиглэлийн авто зам "Баянчандмань АЗЗА" ТӨХК	2013	2016	5,100.0	499.8
63	Цахир-Тосонцэнгэл чиглэлийн авто зам барилга /127.1 км/	2014	2016	34,899.9	13,147.3
64	Яармагийн гүүр – Нисэхийн товчоо, Сонголонгийн уулзвараас Яармагийн товчоо хүртэлх 13.7 км авто замын барилгын ажил	2013	2016	12,341.0	4,031.5
65	Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, Нисэхийн товчооноос – Био комбинат-Шувуун фабрик чиглэлийн 22.5 км авто замын өргөтгөл шинэчлэлийн ажил	2013	2016	13,489.7	4,568.7
66	Шинээр тавихаар төлөвлөж байгаа төмөр замын дагуу GPS-ийн сүлжээ байгуулах, 1:25000 масштабтай байр зүйн зураглал хийх /11 аймагт/	2011	2016	14,140.2	9,208.5
67	Аймаг, дүүргийн доторх гудамж, зам, талбайн тохижилт, шинэчлэл /Улаанбаатар, Завхан, Өвөрхангай, Хэнтий, Ховд/	2015	2016	5,450.0	3,126.6
68	Нийтийн зориулалттай орон сууцны цахилгаан шатны шинэчлэл, засварын цех /Улаанбаатар/	2013	2016	10,489.8	3,232.1
69	Гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2013	2016	5,000.0	1,500.0
70	Төв аймгийн шинэ суурьшлын бүсийн хэрэглэгчдийн цахилгаан хангамжийг сайжруулах /Төв/	2014	2016	3,940.0	1,061.5

71	Умард дэд станцаас кабель шугам татаж 6 дугаар бичил хороололд шинээр 10 кВ-ын хуваарилах байгууламж барих /Улаанбаатар/	2014	2016	2,420.4	710.6
72	35/6 кВ-ын Баянхошуу 2х10 МВА чадалтай шинэ дэд станц барьж, 35 кВ-ын 7.2 км 2 хэлхээ цахилгаан дамжуулах агаарын шугам татах /Улаанбаатар/	2014	2016	2,021.1	610.5
73	Явган хүний 10 ширхэг гүүр, авто тээврийн гүүр 1 ширхэг зураг төсөл, барилгын ажил /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	2015	2016	1,200.0	166.9
74	Хотын зам, тохижилт, ногоон байгууламж /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/	2014	2016	2,000.0	855.4
75	Дэд бүтцийн инженерийн шугам сүлжээний өргөтгөл /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум/	2014	2016	5,629.0	1,912.7
76	Улаанбаатар хотын төвийн 6, 10 кВ-ын кабель шугамын шинэчлэлт /Улаанбаатар/	2014	2016	6,000.0	2,197.0
77	Үйлдвэрийн районы 35 кВ-ын 35/6 кВ-ын 2х6300 кВА дэд станц, 35 кВ-ын хуурай салгуурын пунктын өргөтгөл /Дархан-Уул/	2014	2016	3,997.8	1,005.1
78	Хорооллын гадна шугам сүлжээний өргөтгөл /Дорнод, Хэрлэн сум/	2014	2016	6,800.0	4,000.0
79	Аймгийн төвийн 6 кВ-ын цахилгаан хуваарилах байгууламжийн шинэчлэл /Баян-Өлгий, Өлгий сум/	2015	2016	1,578.1	463.1
80	Аймгийн төвийн авто замын дуусгалт, 5.87 км /Орхон, Баян-Өндөр сум/	2013	2016	1,581.7	713.3
81	Аймгийн төвийн авто замын үлдэгдэл санхүүжилт 5.08 км /Орхон, Баян-Өндөр сум Дэнж баг/	2013	2016	1,895.8	636.0
82	Газар хөдлөлийн гамшгийн эрсдлийг бууруулах ажлын хүрээнд инженерийн барилга байгууламж, шугам сүлжээний мэдээллийн сан байгуулах	2013	2016	1,700.0	14.1
83	Мянгадын гүүрээс Сархайрхан чиглэлд барих 20 км хатуу хучилттай авто замын ажил /Ховд/	2012	2016	8,388.7	3,695.2
84	Сумын төвийн гэрэлтүүлэг, авто зам, тохижилт /Ховд аймгийн Эрдэнэбүрэн, Мянгад, Манхан, Ховд, Мөст, Чандмань сумдад/	2015	2016	2,470.0	653.4
85	Хэрлэн голын төмөр бетон гүүр /Хэнтий, Баянмөнх сум/	2011	2016	3,800.0	736.3

86	Орбитын уулзвараас Толгойтын эцэс Үйлдвэрчний эвлэлийн гудамж хүртэлх авто замын өргөтгөл шинэчлэл /3.6 км/	2015	2017	14,961.5	3,486.4
87	Багануур-Цэнхэрмандалын 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц /Хэнтий/	2015	2016	3,415.8	3,102.6
88	12 а магистралийн ТК-1211 цэгээс урагш гарсан 2 ø 400 мм голчтой шугамын 2 ø 500 мм болгон өргөтгөх, 3х500х70 хүчин чадалтай шинээр даралт өргөх насос станц барих, зургийн хамт /Улаанбаатар/	2015	2016	7,296.0	3,303.6
89	5В магистраль Тк-1893-с Континенталь зочид буудлын баруун талын уулзвар хүртэлх 2100 метр 2х500 мм-ийн шугамыг 2х800 мм болгон өргөтгөх /Улаанбаатар/	2014	2016	5,385.5	1,472.5
90	1в магистралийн Тк-1893-с Тк-117 цэг хүртэлх 1500 метр 2х500 мм-ын шугамыг 2х700 мм шугам болгон өргөтгөх /Улаанбаатар/	2014	2016	2,998.6	766.6
91	Багануурын дулааны станцын сүлжээний усны зарцуулалт хувьсах насосны горимд шилжих /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	2014	2016	3,100.0	835.3
92	Дулааны цахилгаан станц 2-ын Р-4 /АК-6/ турбины шинэчлэлийн ажил /Улаанбаатар/	2014	2016	2,928.9	714.5
93	Замын-Үүд дэх шингэн түлш шилжүүлэн ачих байгууламжийн автоматжуулалт	2014	2016	3,593.0	685.9
94	Дулааны станцын КВТС-10/150 зуух барих /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2013	2016	2,981.0	409.0
95	Дулааны станцын дулаан хангамжийн нэгдсэн системийг үл хамаарах схемд шилжүүлэх, үндсэн магистраль шугам сүлжээг шинэчлэх /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	2013	2016	3,538.3	364.5
96	Төвлөрсөн дулаан хангамжийн шугамын шинэчлэл /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2013	2016	15,253.9	365.1
97	Гэр хорооллын хүчдэлийн уналттай болон шинэ суурьшлын бүсийн гэр хорооллын айл өрхийг цахилгаан хангамжаар хангах /Улаанбаатар/	2014	2016	9,000.0	329.8

98	Залаат, Бага тэнгэр, Их тэнгэрийн ам, Хан-Уул, Баянзүрх дүүргийн хорооллуудын цахилгаан хангамжийг сайжруулах зорилгоор 110/10 кВ-ын дэд станц, 110 кВ-ын 7.6 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам /Улаанбаатар/	2014	2016	8,969.3	1,746.4
99	Баруун-Урт-Асгат-Эрдэнэцагааны 35 кВ-ын 197 км цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц, 110/35/6 кВ-ын дэд станцын өргөтгөл /Сүхбаатар/	2014	2016	8,400.0	3,157.5
100	Томоохон баг, суурин газруудыг эрчим хүчээр хангах, сумдын 0.4 кВ-ын өргөтгөл, шинэчлэлт /улсын хэмжээнд/	2014	2016	17,000.0	4,608.6
101	Дарханы дулааны цахилгаан станцад хаягдал үнсэн сан шинээр барих /Дархан-Уул/	2014	2016	8,147.5	2,063.4
102	Эрчим хүчний төвлөрсөн системд холбох, 3 сум /Дорноговь, Хатанбулаг, Мандах сум, Говь-Алтай, Бугат сум/	2015	2016	11,928.0	5,513.1
103	Үндэсний орон зайн мэдээллийн дэд бүтцийн суурь мэдээллийг бий болгох /улсын хэмжээнд/	2012	2017	15,000.0	5,994.2
104	Инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Хэрлэн сум/	2014	2016	4,374.3	1,074.5
105	Цэвэр, бохир усны шугам сүлжээ, усан сан, насосны станц, цэвэрлэх байгууламжийн өргөтгөл, шинэчлэлт /Улаанбаатар, Багахангай дүүрэг/	2013	2016	7,600.0	2,566.5
106	Улаанбаатар хотын төв цэвэрлэх байгууламжид 2 дугаар тунгаагуур 2 ширхэг, биоцөөрөм барих /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2013	2016	8,519.1	2,049.4
107	Аймгийн төвийн 1000 айлын орон сууцны хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Баянхонгор, Дорноговь, Төв, Говьсүмбэр, Булган, Увс, Хөвсгөл, Дархан-Уул, Орхон, Сүхбаатар, Өвөрхангай, Өмнөговь, Дундговь, Хэнтий/	2013	2017	62,000.0	13,971.7
108	Сумын төвийн шинэчлэл төсөл /Архангай, Баян-Өлгий, Булган, Говь-Алтай, Өвөрхангай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Өмнөговь, Төв, Увс, Ховд, Хэнтий, Хөвсгөл аймагт тус бүр нэг сум/	2014	2016	80,000.0	11,119.0
109	Элсэн тасархай-Хархорины Орхоны гүүр чиглэлийн 77 км хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл /Өвөрхангай/	2012	2016	26,965.1	5,117.9

110	Төв замаас Городок хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 1 км /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	2016	2016	1,300.0	1,300.0
111	Дарь Эх цогцолборын авто замын ажил /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 21-р хороо/	2016	2017	650.0	200.0
112	ФМ-104.5 радиогийн хажуугийн 250 м замыг асфальтан зам болгох, сансарын колонкийн арын төв зам хүртэлх /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2016	2016	500.0	500.0
113	Ханх-Мондын чиглэлийн 23 км хатуу хучилттай авто зам /Хөвсгөл, Ханх сум/	2012	2016	14,340.4	7,000.0
114	Мөрөн сумын дунд тойргийн 9.8 км хатуу хучилттай авто замын өргөтгөл /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	2012	2016	8,300.0	6,791.0
115	Олон улсын шинэ нисэх буудал барихтай холбогдуулан монголын талын гүйцэтгэх төсөл, арга хэмжээ болон Засгийн газрын 2015 оны 313, 328 тоот тогтоолын хүрээнд хийгдэх авто зам, гудамж төсөл /Төв, Хөшигийн хөндий/	2012	2016	122,874.2	36,975.1
116	Гүүр 4 ширхэг /Сэлэнгэ мөрний төмөр бетон 437.02 у/м гүүр, зураг, төсөл Сэлэнгэ мөрний дөрөө хангинахын хөвдөг гүүр, Дэлгэрмөрөн голын хөвдөг гүүр, бирваазын шинэчлэл, Ерөө голын төмөр бетон гүүр/ /Булган, Сэлэнгэ, Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх, Их-Уул сум/	2013	2016	19,242.0	9,798.0
117	Аймгийн төвөөс хилийн боомтууд чиглэлийн хатуу хучилттай авто замуудын техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах /Дорнод, Хэрлэн сум, Баянхошуу боомт, Хавиргын боомт, Ульхан боомт/	2015	2016	1,700.0	1,500.0
118	Эгийн голын усан цахилгаан станц /315 МВт/, /Булган аймаг, Хутаг-Өндөр сум/	2013	2016	59,535.0	22,355.3
119	Амгалан дулааны станц /348 МВт/, Улаанбаатар хот	2014	2016	132,825.0	21,110.4
	НИЙТ ДҮН			1,427,292.6	358,759.6

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ТӨСВИЙН ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.3.а дахь дэд заалтын “12, 11, 10” гэснийг “20, 19, 18” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8 дахь заалтын “Төрийн өмчийн хороонд” гэснийг “санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Төсвийн тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/56 дугаар зүйлийн 56.2 дахь хэсэг:

“56.2. Доод шатны төсвийн үндсэн тэнцлийн ашгаас суурь зарлагатай тэнцэх хэсгийн 70 хувийг тухайн шатны төсөвт үлдээж, үлдэх хэсгийг дээд шатны төсөвт төвлөрүүлнэ.”

2/59 дүгээр зүйлийн 59.1.1 дэх заалт:

“59.1.1.импортоос бусад бараа, ажил, үйлчилгээний нэмэгдсэн өртгийн албан татварын орлогын 10 хувь;”

3/60 дугаар зүйлийн 60.2.3 дахь заалт:

“60.2.3.орон нутгийн төсвийн үндсэн тэнцлийн ашгаас суурь зарлагатай тэнцэх хэсгийг хасч үлдэх хэсэг;”

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ОРОН СУУЦ ХУВЬЧЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Орон сууц хувьчлах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсгийн “Төрийн өмчийн хороо” гэснийг “Сангийн яам” гэж, 10 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтын “Төрийн өмчийн хороотой” гэснийг “Сангийн яамтай” гэж, 9 дүгээр зүйлийн гарчиг, 23 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн “Төрийн өмчийн хорооны” гэснийг “Сангийн яамны” гэж, 23 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсгийн “Төрийн өмчийн хороонд” гэснийг “Сангийн яаманд” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**МОНГОЛ УЛСЫН ШҮҮХИЙН ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ
БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.5 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.2 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн “2016 оны” гэснийг “2017 оны” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2017 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

СОНГУУЛИЙН АВТОМАТЖУУЛСАН СИСТЕМИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Сонгуулийн автоматжуулсан системийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.1 дэх заалтын “байгууллага, Төрийн өмчийн хорооны” гэснийг “байгууллагын” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Сонгуулийн автоматжуулсан системийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2 дахь заалтын “Төрийн өмчийн хороо” гэснийг хассугай.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ТАГНУУЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ
БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Тагнуулын байгууллагын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ШҮҮГЧИЙН ЭРХ ЗҮЙН БАЙДЛЫН
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ
БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Шүүгчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.5 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2015 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЦАГДААГИЙН АЛБАНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“30.1.Цагдаагийн байгууллагын төсвийг улсын төсөвт тусгаж санхүүжүүлнэ.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

СТАТИСТИКИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Статистикийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“1.Статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын даргыг Засгийн газрын тухай хуулийн 18³ дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу томилж, чөлөөлнө.

2.Статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга үйл ажиллагаагаа Засгийн газрын өмнө хариуцна.”

2 дугаар зүйл. Статистикийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1, 4 дэх хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн 3-5 дахь хэсэг, 12 дугаар зүйлийн гарчиг, мөн зүйлийн 1-3 дахь хэсгийн “Үндэсний статистикийн хороо” гэснийг “Статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага” гэж, 5 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 7 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн “Үндэсний статистикийн хороо” гэснийг “статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага” гэж, 14 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн “Үндэсний статистикийн хороонд” гэснийг “Статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад” гэж, 6 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1, 6 дахь

заалтын “Үндэсний статистикийн хороонд” гэснийг “статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад” гэж, 13, 14, 15, 15¹ дүгээр зүйлийн гарчиг, 14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 15¹ дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн “Үндэсний статистикийн хорооны” гэснийг “Статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын” гэж, 7 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсэг, 14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт, 16 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг, 22 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийн “Үндэсний статистикийн хорооны” гэснийг “статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын” гэж, 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалтын “Үндэсний статистикийн хороог” гэснийг “статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагыг” гэж, 3 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, 8 дахь заалт, 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт, 19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2, 4 дэх заалт, 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалтын “Үндэсний статистикийн хорооноос” гэснийг “статистикийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Статистикийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 3-6 дахь хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалт, 2 дахь хэсгийг тус тус хүчингүй болсон тооцсугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН САНХҮҮЖИЛТ, СУРАЛЦАГЧДЫН НИЙГМИЙН БАТАЛГААНЫ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Дээд боловсролын санхүүжилт, суралцагчдын нийгмийн баталгааны тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 10.3 дахь хэсгийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХӨРС ХАМГААЛАХ, ЦӨЛЖИЛТӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.2 дахь заалтын “үүрэг бүхий орон тооны бус Үндэсний хороо, түүний ажлын албыг байгуулах, татан буулгах” гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1.1 дэх заалтын “5.4.29,” гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл.Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 12¹ дүгээр зүйл, 5 дугаар зүйлийн 5.4.29 дэх заалт, 6 дугаар зүйлийн 6.4.15 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцугай.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АГААРЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗҮЙЛ,ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Агаарын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.1 дэх хэсэг, 30 дугаар зүйлийг тус тус хүчингүй болсонд тооцугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**АГААРЫН БОХИРДЛЫН ТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ
ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.6 дахь хэсгийн “Цэвэр агаарын санд” гэснийг “улсын төсөвт” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “Эд хөрөнгө өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой эд хөрөнгийн бусад эрхийн улсын бүртгэлийн тухай” гэсний дараа “Статистикийн тухай хууль,” гэж нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХУВИРГАСАН АМЬД ОРГАНИЗМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Хувиргасан амьд организмын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.5 дахь хэсгийн “байх бөгөөд ажлын албатай” гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл.Хувиргасан амьд организмын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.4 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАРАЛТАЙ БАРАА, ТҮҮХИЙ ЭДИЙН БИРЖИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.8 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АВЛИГЫН ЭСРЭГ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ХЭСЭГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Авлигын эсрэг хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН
2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ**

**НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ**

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь Нийгмийн даатгалын санд 2016 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, зарцуулах төсвийн хэмжээ, төсөв зарцуулах эрх олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

**2 дугаар зүйл. Нийгмийн даатгалын сангийн 2016 оны
төсвийн тухай хууль тогтоомж**

2.1. Нийгмийн даатгалын сангийн 2016 оны төсвийн тухай хууль тогтоомж нь Төсвийн тухай хууль¹, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль², Нийгмийн даатгалын тухай хууль³, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

**ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2016 ОНЫ
ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА**

3 дугаар зүйл. Нийгмийн даатгалын санд 2016 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

¹ Төсвийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2012 оны 03 дугаарт нийтлэгдсэн.

² Төсвийн тогтвортой байдлын тухай “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 30 дугаарт нийтлэгдсэн.

³ Нийгмийн даатгалын тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1994 оны 08 дугаарт нийтлэгдсэн.

Д/д	Орлогын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд	1,329,851.1
	1.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас төлөх шимтгэл	463,849.7
	1.2.Ажиллагсдаас төлөх шимтгэл	538,590.8
	1.3.Төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл	160,845.0
	1.4.Нөхөн олговор авагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл	0.5
	1.5.Цаатан иргэдийн нийгмийн даатгалын шимтгэл	29.5
	1.6.Төрөөс эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийг хариуцах иргэдийн эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	45,014.0
	1.7.Сайн дурын даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	41,327.3
	1.8.Эрүүл мэндийн даатгалын бусад даатгуулагчийн төлөх шимтгэл	22,868.9
	1.9.Гадаадад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа иргэдийн төлөх шимтгэл	2,904.0
	1.10.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний улмаас хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон даатгуулагчийн төлөх шимтгэл	1,101.7
	1.11.Бусад орлого	53,319.8
2	Сангийн сайд	321,643.8
	2.1.Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	321,643.8
Нийт орлого		1,651,495.0

4 дүгээр зүйл.Нийгмийн даатгалын сангийн 2016 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагчид доор дурдсан төсөв зарцуулах эрх олгосугай:

Д/д	Зарлагын төрөл	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд	
	1.1.Тэтгэврийн даатгалын сан	1,252,775.2
	1.2.Тэтгэмжийн даатгалын сан	100,102.8
	1.3.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сан	37,328.3
	1.4.Ажилгүйдлийн даатгалын сан	27,701.4
	1.5.Эрүүл мэндийн даатгалын сан	244,114.7
	1.6.Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх албаны төлбөр	118.8
	1.7.Үйл ажиллагааны урсгал зардал	19,845.9
	1.8.Хөрөнгийн зардал	25,104.8
Нийт зарлага		1,707,091.8

**ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
БУСАД ЗҮЙЛ**

5 дугаар зүйл.”Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгөөр 2016 онд санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалт”-ыг хавсралтаар баталсугай.

6 дугаар зүйл.Нийгмийн даатгалын сангийн хуримтлалын сангаас Засгийн газрын урт хугацаат /нэг жил болон түүнээс дээш/ бонд худалдан авахад зарцуулах хөрөнгийн дээд хэмжээг 400,000.0 сая төгрөгөөр баталсугай.

7 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

3.ЭНХБОЛД

Нийгмийн даатгалын сангийн 2016 оны
төсвийн тухай хуулийн хавсралт

**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР
2016 ОНД САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН
ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖАГСААЛТ**

/сая төгрөгөөр/

Д/Д	Төсөл, арга хэмжээний нэр, байршил	Хугацаа		Төсөвт өртөг	2016 онд санхүүжих дүн
		Эхлэх	Дуусах		
I.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР				5,304.8	5,304.8
1.1	I.Хөрөнгө оруулалт			1,400.0	1,400.0
	Шилжих			1,400.0	1,400.0
1.1.1	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	2015	2016	1,400.0	1,400.0
1.2	II.Их засвар			1,242.7	1,242.7
	Шинэ			1,242.7	1,242.7
1.2.1	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Дорнод, Чойбалсан сум/	2016	2016	50.0	50.0
1.2.2	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Дундговь, Мандалговь сум/	2016	2016	42.0	42.0
1.2.3	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Завхан, Улиастай сум/	2016	2016	180.8	180.8
1.2.4	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	2016	2016	200.0	200.0
1.2.5	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Өмнөговь, Цогтцэций сум/	2016	2016	20.5	20.5
1.2.6	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Увс, Улаангом сум/	2016	2016	188.3	188.3
1.2.7	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Орхон, Баян-Өндөр сум//	2016	2016	78.7	78.7
1.2.8	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	2016	2016	301.9	301.9
1.2.9	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	2016	2016	50.0	50.0
1.2.10	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2016	2016	75.5	75.5

1.2.11	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар/	2016	2016	55.0	55.0
1.3	III.Тоног төхөөрөмж			2,473.3	2,473.3
	Шинэ			2,473.3	2,473.3
1.3.1	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Аймаг, нийслэл/	2016	2016	845.3	845.3
1.3.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын автомашины парк шинэчлэл /Аймаг, нийслэл/	2016	2016	870.0	870.0
1.3.3	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын иж бүрэн компьютер, тоног төхөөрөмж /Аймаг, нийслэл/	2016	2016	650.0	650.0
1.3.4	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх кабинетын тоног төхөөрөмж /Аймаг, нийслэл/	2016	2016	108.0	108.0
1.4	IV.ТЭЗҮ, зураг төсөл			188.8	188.8
1.4.1	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын барилга, байгууламжийн зураг төсөл	2016	2016	188.8	188.8
II.ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР				19,800.0	19,800.0
2.3	III. Тоног төхөөрөмж			19,800.0	19,800.0
	Шинэ			19,800.0	19,800.0
2.3.1	Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын тавилга, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	2016	2016	120.6	120.6
2.3.2	Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын автомашин /Улаанбаатар/	2016	2016	90.0	90.0
2.3.3	Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагын цахим карт /Улаанбаатар/	2016	2016	19,589.4	19,589.4
НИЙТ				25,104.8	25,104.8

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН 2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Хүний хөгжил санд 2016 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх орлого, тус сангаас зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ, эрсдэлийн нөөц хөрөнгийн хэмжээ, төсвийн алдагдлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, мөнгөн гүйлгээтэй холбогдох хязгаарлалтыг тогтоох, зарцуулах эрх олгохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Хүний хөгжил сангийн 2016 оны төсвийн тухай хууль тогтоомж

2.1.Хүний хөгжил сангийн 2016 оны төсвийн тухай хууль тогтоомж нь Төсвийн тухай хууль¹, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль², Хүний хөгжил сангийн тухай хууль³, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН 2016 ОНЫ ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХӨРӨНГӨ, ӨР ТӨЛБӨР, ЭРСДЭЛИЙН НӨӨЦ ХӨРӨНГӨ

3 дугаар зүйл.Хүний хөгжил сангийн төсөвт 2016 оны төсвийн жилд төвлөрүүлэх төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын хэмжээг 267,654.9 сая төгрөгөөр, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг доор дурдсанаар баталсугай:

¹ Төсвийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2012 оны 03 дугаарт нийтлэгдсэн.

² Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2010 оны 30 дугаарт нийтлэгдсэн.

³ Хүний хөгжил сангийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2009 оны 45 дугаарт нийтлэгдсэн.

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Сангийн сайд	267,654.9
	1.1.Гааль, татварын ерөнхий газар	257,654.9
	1.1.1.Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийн 3.2.2-т заасан орлого	257,654.9
	1.2.Сангийн яам	10,000.0
	1.2.1.Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийн 3.2.1-д заасан орлого	10,000.0

4 дүгээр зүйл.Хүний хөгжил сангийн төсвөөс 2016 оны төсвийн жилд зарцуулах төсвийн зарлагын хэмжээг 221,079.4 сая төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагчид доор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

Д/д	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	Дүн /сая төгрөгөөр/
1	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд	144,000.0
	1.1.Хүүхдийн мөнгө	144,000.0
2	Сангийн сайд	381,739.3
	2.1.Засгийн газрын бондын хүүгийн зардал	62,057.4
	2.2.Татварын орлогоос суутгаж төлөх урьдчилгаа мөнгө, зээлийн хүүгийн зардал	15,022.0
	2.3.Татварын орлогоос суутгаж төлөх урьдчилгаа мөнгө, зээлийн үндсэн төлбөр	87,476.1
	2.4.Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөрт	217,183.8
	2.5.Эрсдэлийн нөөц хөрөнгө	0.0

5 дугаар зүйл.Хүний хөгжил санд 2016 оны төсвийн жилд хуримтлуулах мөнгөн хөрөнгийн хэмжээг 0.0 төгрөг байхаар баталсугай.

6 дугаар зүйл.Хүний хөгжил сангийн 2016 оны төсвийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг доор дурдсанаар баталсугай:

6.1.шинээр гаргах болон дахин санхүүжүүлэх Засгийн газрын он дамжих үнэт цаас 171,028.5 сая төгрөг хүртэл;

6.2.урьдчилгаа мөнгө, зээлийн үндсэн болон хүүгийн төлбөрт суутгагдсан улсын төсвийн орлогын дүнгээр улсын төсөвт өгөх өглөг үүсгэх хэмжээ 87,623.7 сая төгрөг хүртэл.

**ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
БУСАД ЗҮЙЛ**

7 дугаар зүйл.Энэ хуулийг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ОЛОН УЛСЫН ЦАХИЛГААН ХОЛБООНЫ
БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ДҮРЭМ,
КОНВЕНЦИД ОРСОН НЭМЭЛТ,
ӨӨРЧЛӨЛТИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Мексикийн Нэгдсэн Улсын Гуадалахара хотноо 2010 оны 10 дугаар сард хуралдсан Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагын Бүрэн Эрхт төлөөлөгчдийн ээлжит их хурлаар хэлэлцэн баталсан “Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагын Үндсэн дүрэм, Конвенци”-д орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 20-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**ЯЛТАН ШИЛЖҮҮЛЭХ ТУХАЙ КОНВЕНЦИД
НЭГДЭН ОРОХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл.Европын зөвлөлөөс Страсбург хотноо 1983 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдөр баталсан Ялтан шилжүүлэх тухай конвенцид Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр нэгдэн орсугай.

2 дугаар зүйл.Энэ конвенцид нэгдэн орсонтой холбогдуулан дараах зүйлийг Европын зөвлөлийн Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдсүгэй:

1/Монгол Улсын хувьд “иргэн” гэсэн нэр томъёог дотоодын хууль тогтоомжид зааснаар ойлгоно;

2/Монгол Улсын дотоодын хууль тогтоомжид заасан байгууллага ялтан шилжүүлэх тухай хүсэлтийг хүлээн авах буюу илгээх бөгөөд тус байгууллага нь шаардлагатай тохиолдолд дипломат суваг ашиглаж болно;

3/конвенцийн 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн “а”-д заасан журам нь Монгол Улс хэлэлцэн тохирогч бусад талуудтай харилцахад үйлчлэхгүй;

4/конвенцийн 16 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт зааснаар ялтныг Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээгүүр дамжин өнгөрүүлэх тохиолдолд энэ тухайгаа урьдчилан мэдэгдэх шаардлагатай;

5/ялтан шилжүүлэх тухай хүсэлт, холбогдох бичиг баримтын монгол эсхүл англи хэлнээ хөрвүүлсэн орчуулгыг хавсаргасан байх шаардлагатай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 26-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН СОНГУУЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.6 дахь хэсгийн “Улс төрийн албан хаагчаас бусад төрийн албан хаагч,” гэснийг “Төрийн жинхэнэ албан хаагч болон төрийн үйлчилгээний албаны удирдах албан тушаалтан,” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2015 оны 11 дүгээр сарын 26-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 93

Улаанбаатар
хот

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2016 онд баримтлах үндсэн чиглэл батлах тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт, Төв банк /Монголбанк/-ны тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.“Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2016 онд баримтлах үндсэн чиглэл”-ийг хавсралтаар баталсугай.

2.Макро эдийн засгийн тэнцвэрийг хангаж, эдийн засаг тогтвортой өсөх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор дунд хугацаанд төсвийн нэгдмэл байдлыг хангасан бодлого хэрэгжүүлэн улсын төсвийг алдагдалгүй байлгаж, гадаад валютын орох урсгалыг нэмэгдүүлэх замаар төлбөрийн тэнцлийн тогтвортой байдлыг ханган, улсын өрийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Улсын Засгийн газар /Ч.Сайханбилэг/-т даалгасугай.

3.Доор дурдсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /Ч.Сайханбилэг/, Монголбанк /Н.Золжаргал/, Санхүүгийн зохицуулах хороо /З.Нарантуяа/-нд тус тус даалгасугай:

1/санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах, санхүүгийн салбарт эрсдэл хуримтлагдахаас сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд активын удирдлагын мэргэшсэн институцийг хөгжүүлж, эрх зүйн орчныг сайжруулах;

2/улсын төсөв, санхүү, мөнгөний бодлогыг эдийн засгийн бодит секторыг дэмжих, хувийн хэвшлийн идэвхжилийг сайжруулахад чиглүүлэх;

3/Монгол Улсын зээлжих зэрэглэл, эдийн засгийн орчныг сайжруулах чиглэлээр хамтран ажиллах;

4/зээлийн эрсдэлийг бууруулж, санхүүгийн зуучлалын үр ашгийг нэмэгдүүлэх замаар зээлийн жилийн хүүг дунджаар 1-3 хувиар

бууруулах бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх.

4.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хороо /Ж.Батсуурь/-нд үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны
93 дугаар тогтоолын хавсралт

**ТӨРӨӨС МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ТАЛААР
2016 ОНД БАРИМТЛАХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ**

Мөнгөний бодлогын үндсэн зорилт нь эдийн засгийн урт хугацааны тогтвортой өсөлтийн суурь болох макро эдийн засгийн тэнцвэрийг хангаж, банк, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хадгалахад чиглэнэ.

1.Мөнгөний бодлогын зорилтын хүрээнд:

1.1.Хэрэглээний үнийн индексээр хэмжигдэх инфляцийг 2016 оны эцэст 7 хувьд, 2017-2018 онд 5-7 хувьд тогтворжуулсны үндсэн дээр эдийн засгийн гадаад, дотоод тэнцвэрийг ханган эдийн засаг тогтвортой өсөх нөхцөл бүрдүүлнэ.

1.2.Төгрөгийн гадаад валюттай харьцах ханш нь эдийн засгийн суурь нөхцөлтэй нийцтэйгээр уян хатан тогтох зарчмыг баримтална.

2.Банкны салбарын тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх хүрээнд:

2.1.Банкуудын төлбөрийн чадварыг хадгалж, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах, болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.2.Олон улсад мөрдөгдөж байгаа хяналт шалгалтын зарчим, зохицуулалтын арга хэрэгслийг банкны салбарын үйл ажиллагааны онцлогтой уялдуулан эрсдэлийн үнэлгээнд суурилсан хяналт шалгалтын шинэчлэлийг үргэлжлүүлнэ.

2.3.Санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах, үр нөлөөтэй хяналт шалгалтыг боловсронгуй болгох чиглэлээр дотоод, гадаадын эрх бүхий байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

3.Санхүүгийн зах зээлийн дэд бүтэц, түүний институцийг бэхжүүлэх хүрээнд:

3.1.Монгол Улсын төлбөрийн системийн найдвартай, тасралтгүй ажиллагааг ханган, төлбөрийн системийн шинэчлэлийг эрчимжүүлж, эрх зүйн орчныг сайжруулна.

3.2.Санхүүгийн салбарын активын удирдлагын бүтцийг төрөлжүүлэх, хоёрдогч зах зээлийг хөгжүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

3.3.Олон нийтийн санхүүгийн суурь мэдлэгийг дээшлүүлэх хөтөлбөрийг холбогдох байгууллагатай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 96

Улаанбаатар
хот

**Гадаадын зээл тусламжийг зохицуулах
тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай
хуулийн төсөл буцаах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2015 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Гадаадын зээл тусламжийг зохицуулах тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 97

Улаанбаатар
хот

**Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы
хуралдааны дэгийн тухай хуульд нэмэлт
орлуулах тухай хуулийн төсөл буцаах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2015 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 98

Улаанбаатар
хот

**Эрчим хүчний тухай хуульд нэмэлт
оруулах тухай хуулийн төсөл
буцаах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2015 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Эрчим хүчний тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 19-ний өдөр

Дугаар 99

Улаанбаатар
хот

**Аудитын тухай хуульд нэмэлт,
өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн
төсөл буцаах тухай**

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.5 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2015 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Аудитын тухай хуульд нэмэлт,

өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 100

Улаанбаатар
хот

**“Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн
ерөнхий бүдүүвчийг шинэчлэн батлах тухай”
Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын
хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай**

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Их Хурлын 2014 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 75 дугаар тогтоолын хавсралт буюу “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч”-ийн Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг гэсэн хэсэгт Сангийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд “5. Гаалийн ерөнхий газар, 6. Татварын ерөнхий газар” гэснийг “5. Гааль, татварын ерөнхий газар” гэж, мөн хэсгийн Хууль зүйн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд “7. Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар” гэснийг “6. Улсын бүртгэл, статистикийн ерөнхий газар” гэж, мөн хэсгийн 8-19 дэх заалтын дугаарыг “7-18” гэж, Засгийн газрын тохируулагч агентлаг гэсэн хэсгийн 3-10 дахь заалтын дугаарыг “2-9” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2. Монгол Улсын Их Хурлын 2014 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 75 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч”-ийн Засгийн газрын тохируулагч агентлаг гэсэн хэсэгт Монгол Улсын Ерөнхий сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд “2. Төрийн өмчийн хороо” гэснийг хассугай.

3. Энэ тогтоолыг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс нь эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 101

Улаанбаатар
хот

Бүх шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 28¹ дүгээр зүйлийн 28^{1.2} дахь хэсэг, Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.7 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Бүх шатны шүүхийн шүүгчийн албан тушаалын цалингийн хэмжээг хавсралтаар шинэчлэн тогтоосугай.

2.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан “Шүүгчийн болон прокурорын албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2011 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 54 дүгээр тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

3.Энэ тогтоолыг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны
101 дүгээр тогтоолын хавсралт

БҮХ ШАТНЫ ШҮҮХИЙН ШҮҮГЧИЙН АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭ

Д/д	Албан тушаал	Албан тушаалын сарын цалингийн хэмжээ (тегрөгөөр)
1	Хяналтын шатны шүүхийн Ерөнхий шүүгч	3 300 000
2	Хяналтын шатны шүүхийн шүүгч	3 200 000
3	Давж заалдах шатны шүүхийн Ерөнхий шүүгч	3 000 000
4	Давж заалдах шатны шүүхийн шүүгч	2 900 000
5	Анхан шатны шүүхийн Ерөнхий шүүгч	2 800 000
6	Анхан шатны шүүхийн шүүгч	2 700 000

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Дугаар 102

Улаанбаатар
хот

“Төрийн өмчийг 2015-2016 онд хувьчлах, өөрчлөн байгуулах үндсэн чиглэл батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.“Төрийн өмчийг 2015-2016 онд хувьчлах, өөрчлөн байгуулах үндсэн чиглэл батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн 70 дугаар тогтоолын хавсралтын 4 дүгээр зүйлд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг нэмсүгэй:

“4.18.“Төрийн банк” хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанийн төрийн эзэмшлийн нийт хувьцааг арилжих;

4.19.“Монголын хөрөнгийн бирж” төрийн өмчит хувьцаат компанийн төрийн эзэмшлийн нийт хувьцааг хувьчлах.”

2.Энэ тогтоолыг 2015 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2015 оны 11 дүгээр
сарын 13-ны өдөр

Дугаар 103

Улаанбаатар
хот

Хүний хөгжил сангаас Монгол Улсын иргэнд 2016 онд хүртээх хишиг, хувийн хэмжээг тогтоох тухай

Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2, 15.3 дахь хэсэг, 17 дугаар зүйлийн 17.1.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Хүний хөгжил сангаас 2016 оны төсвийн жилд хүүхдийн мөнгө хэлбэрээр нийт 144,000.0 сая төгрөгийн хишиг, хувь олгохоор тогтоосугай.

2.Өрхийн амьжиргааны түвшинг тодорхойлох судалгаанд хамрагдсан 1-17 дугаар бүлгийн өрхийн 0-18 хүртэлх насны хүүхдэд

хүүхдийн мөнгө олгох журам баталж хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар/Ч.Сайханбилэг/-т даалгасугай.

3.Өрхийн амьжиргааны түвшинг тодорхойлох судалгааны үр дүнд үндэслэн хүүхдийн мөнгөнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ энэ тогтоолын 1 дэх заалтад заасан хэмжээнээс хэтрэх тохиолдолд шаардагдах хөрөнгийг Хүний хөгжил сангийн 2016 оны төсвийн тодотголд тусгуулах арга хэмжээ авахыг Монгол Улсын Засгийн газар/Ч.Сайханбилэг/-т даалгасугай.

4.Энэ тогтоолыг 2016 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

**МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН
ЦЭЦИЙН ТОГТООЛ**

2015 оны 11 дүгээр
сарын 25-ны өдөр

Дугаар 09

Улаанбаатар
хот

**Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн
7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалт Үндсэн хуулийн
холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх маргааныг
эцэслэн шийдвэрлэсэн тухай**

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны
танхим 14.00 цаг.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн их суудлын хуралдааныг Үндсэн хуулийн цэцийн дарга Ж.Амарсанаа даргалж, Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн П.Очирбат, Т.Лхагваа, Ш.Цогтоо, Д.Сугар, Д.Наранчимэг, Д.Солонго, Д.Ганзориг /илтгэгч/ нарын бүрэлдэхүүнтэй, хуралдааны нарийн бичгийн даргаар Ц.Долормааг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд нээлттэй хийв.

Үндсэн хуулийн цэцийн их суудлын хуралдаанд мэдээлэл гаргагч, иргэн П.Баттулга, М.Мөнхжаргал, Монгол Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч Улсын Их Хурлын гишүүн О.Баасанхүү нар оролцов.

Үндсэн хуулийн цэцийн их суудлын хуралдаанаар Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилгогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах...” гэж

заасны “... томилогдсон ... огцруулах ...” гэсэн хэсэг нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн холбогдох заалтыг тус тус зөрчсөн эсэх тухай маргааныг дахин хянан үзэж, эцэслэн шийдвэрлэн, Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн “Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийн тухай” 83 дугаар тогтоолын үндэслэлийг хянан хэлэлцэв.

Нэг. Иргэн П.Баттулга, М.Мөнхжаргал, Б.Төрболд, Б.Эрхэмбаяр нараас Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцэд дараах агуулга бүхий мэдээллийг ирүүлсэн байна:

“Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалтад Монгол Улсын Их Хурал нь “Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүд, хуульд зааснаар Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг бусад байгууллагын бүрэлдэхүүнийг томилох, өөрчлөх, огцруулах” онцгой бүрэн эрхтэй гэжээ. Үүнийг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад хуульчлахдаа Улсын Их Хурлын гишүүнд Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах санал гаргах бүрэн эрхийг олгосон нь Үндсэн хууль зөрчсөн гэж үзэж байгаа болно. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулиар Улсын Их Хурлын гишүүн Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах санаачилгыг хэдийд ч гаргаж Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлэх боломжтой болсон жишиг тогтсоор өдийг хүрлээ. Ийнхүү Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах санал гаргах бүрэн эрхийг олгосон нь Засгийн газрын кабинетын зарчмаар ажиллах Үндсэн хуулийн үзэл баримтлалыг алдагдуулах шалтгаан болж байна.

Үндсэн хуулийн Дөчдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Засгийн газрын бүрэн эрх Улсын Их Хурлаас Ерөнхий сайдыг томилсноор эхэлж, шинэ Ерөнхий сайдыг томилсноор дуусгавар болно.”, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна.”, Дөчин гуравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Ерөнхий сайд, эсхүл Засгийн газрын гишүүдийн тэн хагас нь нэгэн зэрэг огцорвол Засгийн газар бүрэлдэхүүнээрээ огцорно.” гэсэн нь Монгол Улсын Засгийн газар хамтын хариуцлага хүлээдэг кабинетын зарчмаар ажилладаг болохыг тодорхойлж байна. Засгийн газар кабинетын зарчмаар ажиллах гол агуулга нь Ерөнхий сайд дангаараа салбарын сайд нарынхаа ажлын талаар парламентын өмнө хариуцах бөгөөд Ерөнхий сайд ямар багтай ажиллахаа өөрөө шийднэ гэсэн хууль зүйн логик байна.

Улсын Их Хурлаас Ерөнхий сайдыг томилсноор Засгийн газрын бүрэн эрх эхэлдэг бөгөөд Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц,

бүрэлдэхүүний тухай асуудлыг Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцсөний үндсэн дээр Улсын Их Хуралд оруулж шийдвэрлүүлэхээр Үндсэн хуульд заасан тул Улсын Их Хурлын гишүүн Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах саналтай байгаа бол тэрхүү саналаа эхлээд Ерөнхий сайдад тавьж уг саналыг хүлээж аваад тухайн Засгийн газрын гишүүнийхээ асуудлыг Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлэх эсэх нь Ерөнхий сайдын бүрэн эрхийн асуудал гэж үзэж байна.

Үндсэн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт “Улсын Их Хурлын гишүүдийн дөрөвний нэгээс доошгүй нь Засгийн газрыг огцруулах тухай саналыг албан ёсоор тавибал Улсын Их Хурал хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.” гэсэн нь Үндсэн хуулиар Улсын Их Хурлын гишүүнд Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах санаачилга гаргах бүрэн эрхийг олгоогүй, харин Улсын Их Хурлын 19 ба түүнээс дээш гишүүнд Засгийн газрыг огцруулах санаачилгыг хамтарч гаргахыг зөвшөөрчээ.

Иймд Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах...” гэсний “... томилогдсон ... огцруулах ...” гэсэн нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн “Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ”, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан “Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна.” гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.” гэжээ.

Хоёр. Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанд Монгол Улсын Их Хурлыг төлөөлөн оролцох итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр томилогдсон Улсын Их Хурлын гишүүн Х.Тэмүүжин Үндсэн хуулийн цэцэд дараах агуулга бүхий тайлбарыг ирүүлжээ. Үүнд:

“1/ Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтад заасны дагуу Улсын Их Хурал нь Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүдээс гадна Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Хүний эрхийн Үндэсний комисс, Үндэсний аудитын газар, Төрийн албаны зөвлөл, Үндэсний статистикийн газар, Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, гишүүдийг томилдог тул Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад заасан “томилогддог албан тушаалтан” гэдэгт зөвхөн Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүн байна гэж үзэх боломжгүй.

2/ Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасны дагуу Улсын Их Хурал нь дээрх байгууллагын тайлан, мэдээлэл, илтгэл сонсох, эдгээр байгууллагын албан тушаалтанд асуулга тавих, асуулт тавьж хариулт авах, тэдэнтэй холбогдсон ажил хэрэг, ёс зүйн зөрчлийг шалгаж, санал дүгнэлт гаргах зэрэг хэлбэрээр хяналт тавих бөгөөд үүнтэй холбоотойгоор Улсын Их Хурлын гишүүн дээрх албан тушаалтнуудыг огцруулах санал гаргах эрхтэй.

Энэ нь Улсын Их Хурал Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтад заасан онцгой бүрэн эрхээ Улсын Их Хурлын гишүүний саналаар дамжуулан хэрэгжүүлэх нэг хэлбэр юм.

3/ Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлд заасны дагуу Засгийн газрын гишүүдийг Ерөнхий сайдын өргөн мэдүүлснээр Улсын Их Хурал хүн бүрээр хэлэлцэж томилно. Ийнхүү томилогдсон Засгийн газрын гишүүн нь Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 4, 5 дахь хэсэгт заасан эрхлэх асуудлын хүрээнд төрийн бодлого боловсруулах, хууль тогтоомж, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Засгийн газрын шийдвэрийг биелүүлэх ажлыг Засгийн газрын өмнөөс эрхлэн гүйцэтгэж, хариуцсан салбарын үр дүнг Ерөнхий сайдын өмнө дангаараа хариуцна. Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлд заасны дагуу Улсын Их Хурлын бүтцийн байгууллага болох Байнгын хорооны хуралдаанаар Засгийн газрын гишүүд тайлангаа хэлэлцүүлж, өөрийг нь томилсон Улсын Их Хурлын хяналтад багтдаг байна.

Ийнхүү нэг талаас Засгийн газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтад заасны дагуу Ерөнхий сайд Засгийн газрын гишүүнийг албан тушаалаас нь огцруулах тухай саналаа Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж, хариуцлага тооцуулах, нөгөө талаас Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад заасны дагуу Улсын Их Хурлын гишүүн нь Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах саналыг Улсын Их Хуралд гаргах боломжтой. Дээрх саналыг Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэж, хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар огцруулах эсэх асуудлыг эцэслэн шийдвэрлэнэ.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль

биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах, Дөчин гуравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу Ерөнхий сайд, эсхүл Засгийн газрын гишүүдийн тэн хагас нь нэгэн зэрэг огцорвол Засгийн газар бүрэлдэхүүнээр огцрох бөгөөд энэ нь Засгийн газрын гишүүд Засгийн газрын үйл ажиллагааны талаар хамтын хариуцлага хүлээх хууль зүйн үндэслэл болно.

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтын “Улсын Их Хурлаас ... томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, ... тэдгээрийг ... огцруулах ...” гэсэн нь Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүдээс гадна Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг олон байгууллагын албан тушаалтанд хамааралтай төдийгүй, “илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх”, “тэдгээрийг огцруулах” гэсэн нь албан тушаалтны хариуцлагыг дээшлүүлсэн, Улсын Их Хурлын хянан шалгах эрхийг баталгаажуулсан хоорондоо уялдаа холбоотой зохицуулалт юм.

Дээр дурдсаныг үндэслэн тус заалт Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг тус тус зөрчөөгүй гэсэн тайлбарыг үүгээр Танд уламжилж байна.” гэжээ.

Гурав. Монгол Улсын Засгийн газраас уг маргаанд холбогдуулан дараах агуулга бүхий тайлбарыг ирүүлсэн байна.

“1. Монгол Улсын Засгийн газар гэсэн нэр томъёо, ухагдахуунд Ерөнхий сайд, гишүүд хамаарна. Өөрөөр хэлбэл, Засгийн газар нь Ерөнхий сайд, гишүүд мөн.

2. Засгийн газар /Ерөнхий сайд, гишүүд/ нь үйл ажиллагаагаа танхимын зохион байгуулалттайгаар явуулах учиртай бөгөөд бүрэн эрх нь Монгол Улсын Ерөнхий сайд томилогдсоноор эхэлж, шинэ Ерөнхий сайд томилогдсоноор дуусгавар болж байна.

Засгийн газрыг эмхлэн байгуулах болон хууль тогтоох эрх мэдлийн зүгээс буюу Улсын Их Хурлын гишүүдийн санаачилгаар Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүдийг огцруулах журмыг Үндсэн хуульд тусгайлан заасан бөгөөд хүндэтгэн үзэх болон бусад шалтгаанаар тэдгээрийг үүрэгт ажлаас нь чөлөөлөхтэй холбогдсон харилцааг Үндсэн хуулийн органик хууль болох Засгийн газрын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлээр зохицуулж байна.

3. Огцруулах, чөлөөлөх ойлголт нь агуулгын хувьд ялгаатай. Монгол Улсын Үндсэн хууль, түүний органик хууль болох Засгийн газрын тухай хуульд Засгийн газар /Ерөнхий сайд, гишүүд/-ыг огцруулах болон чөлөөлөх санал гаргах нөхцөл, журмыг харилцан адилгүй байдлаар тусган хуульчилсан. Тухайлбал, тодорхой шалтгааны улмаас буюу бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжгүй гэж үзвэл Ерөнхий сайдын, эсхүл Засгийн газрын гишүүдийн тэн хагасын санаачилгаар, мөн түүнчлэн Ерөнхийлөгчийн саналаар тус тус огцруулах асуудлыг хэлэлцдэг.

Харин биеийн эрүүл мэндийн байдал болон хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаанаар бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон нөхцөлд чөлөөлж өгөх хүсэлтээ Ерөнхий сайд Улсын Их Хуралд, Засгийн газрын гишүүн Ерөнхий сайдад тус тус өргөн мэдүүлсний дараа Ерөнхий сайд, Засгийн газар гишүүдийг чөлөөлөх асуудлыг хэлэлцдэг байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин наймдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт “Засгийн газрын тодорхой бүрэн эрх, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны журмыг хуулиар тогтооно.” гэж хуульчилсны дагуу Монгол Улсын Их Хурлаас 1993 оны 5 дугаар сарын 6-ны өдөр баталсан Засгийн газрын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт Засгийн газрын гишүүн нь биеийн эрүүл мэндийн байдал болон хүндэтгэн үзэх бусад шалтгаанаар бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд албан тушаалаасаа чөлөөлж өгөх тухай хүсэлтээ Ерөнхий сайдад өргөн мэдүүлэхээр, мөн зүйлийн 3 дахь хэсэгт Засгийн газрын гишүүн өөрийн эрхэлсэн асуудлын хүрээний бодлогын асуудлаар Ерөнхий сайдтай, эсхүл гишүүдийн олонхтой санал зөрсөн зэргээс бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон, түүнчлэн хуульд заасан бусад үндэслэл байна гэж үзвэл албан тушаалаасаа огцрох хүсэлтээ Ерөнхий сайдад хэдийд ч гаргаж болохоор тус тус хуульчилсан нь Засгийн газар танхимын зохион байгуулалттайгаар үйл ажиллагаагаа явуулдгийг, Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах, чөлөөлөх асуудлыг Үндсэн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд гагцхүү Ерөнхий сайдын санаачилгаар шийдвэрлэх шаардлагатайг тодотгосон зохицуулалт болно.

4. Улсын Их Хурлын санаачилгаар Засгийн газрыг огцруулах тохиолдолд Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасны дагуу Улсын Их Хурлын гишүүдийн дөрөвний нэгээс

доошгүй нь Засгийн газрыг огцруулах тухай саналыг албан ёсоор тавьсан байх шаардлагатай байна. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу Засгийн газар нь Ерөнхий сайд, гишүүд тул дээр дурдсан хуулийн шаардлага Ерөнхий сайд болон Засгийн газрын гишүүдийг огцруулах асуудлыг шийдвэрлэхэд аль алинд нь хамаарна гэж үзэж болохоор байна.

Улсын Их Хурлын гишүүн нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд буюу уг хуульд зааснаас өөр журмаар Засгийн газар /Ерөнхий сайд, гишүүд/-ыг огцруулах саналыг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх хууль зүйн үндэслэлгүй болно. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан Улсын Их Хурлын гишүүний “хууль санаачлах эрх” энэ тохиолдолд мөн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлээр хязгаарлагдаж байгаа болно.

5. Үндсэн хуулийн Дөчин гуравдугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд Засгийн газрын гишүүдийг чөлөөлөх огцруулах асуудлыг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх нь Монгол Улсын Ерөнхий сайдын бүрэн эрх болох нь тодорхой байна.

Харин Үндсэн хуулийн органик хууль болох Засгийн газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтад заасны дагуу Монгол Улсын Ерөнхий сайд шаардлагатай тохиолдолд өөрийн бүрэн эрхийн хүрээнд Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах саналыг тухай бүр Улсын Их Хуралд оруулж шийдвэрлүүлэх хууль зүйн боломж нээлттэй юм. Энэхүү зохицуулалт нь эрх мэдлийг харилцан хамаарал, хяналт, тэнцвэртэйгээр хэрэгжүүлэх зарчимд нийцэж байгаа бөгөөд Засгийн газар чиг үүргээ парламентын хяналт дор харьцангуй хараат бусаар тогтвортой хэрэгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой зохицуулалт юм.

Монгол Улсын Үндсэн хуульд аливаа хууль, зарлиг, төрийн байгууллагын шийдвэр, нийт байгууллага, иргэний үйл ажиллагаа бүрнээ нийцсэн байвал зохих тул Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад заасан Улсын Их Хурлын гишүүн “огцруулах санал гаргах” гэснийг Засгийн газар /Ерөнхий сайд, гишүүд/-т хамаарахгүй байхаар өөрчилж, Монгол Улсын Үндсэн хуульд нийцүүлэх нь зүйтэй байна.” гэжээ.

Дөрөв. Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 9 дүгээр сарын 9-ний өдрийн дунд суудлын хуралдаанаар энэхүү маргааныг хэлэлцэж 11 дүгээр дүгнэлт гаргасан байна.

Уг дүгнэлтийн үндэслэх хэсэгт:

“1. Улсын Их Хурлын гишүүн хууль санаачлах, аливаа асуудлаар санал гаргах эрхтэй боловч Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.” гэж заасан тул Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах асуудал Ерөнхий сайдын эрх хэмжээнийх байхаар зохицуулжээ. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах. ...” гэсний “... томилогдсон ... огцруулах ...” гэсэн хэсэг нь Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг зөрчсөн байх үндэслэлтэй байна.

2. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт “Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна.”, Дөчин гуравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Ерөнхий сайд, эсхүл Засгийн газрын гишүүдийн тэн хагас нь нэгэн зэрэг огцорвол Засгийн газар бүрэлдэхүүнээрээ огцорно.” гэж заасан нь Засгийн газар хамтын хариуцлага хүлээдэг, танхимын зарчмаар ажиллах ёстойг нотолж байна. Гэтэл Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах асуудлыг Ерөнхий сайд өргөн мэдүүлэхгүйгээр, Улсын Их Хурлын гишүүний саналаар Улсын Их Хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэж байгаа нь танхимын зарчмаар ажиллах Үндсэн хуулийн үзэл баримтлалыг алдагдуулж байна.

3. Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт “... Засгийн газрын ... бүрэлдэхүүн, түүнд ... өөрчлөлт оруулах ...” гэснийг Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтад “... Засгийн газрын гишүүнийг томилох, албан тушаалаас чөлөөлөх, огцруулах тухай саналаа ...” гэж дэлгэрүүлэн зохицуулсан байна.” гээд

Уг дүгнэлтийн дүгнэлт гаргах хэсэгт:

“1. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан

тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах. ..." гэсний "... томилогдсон ... огцруулах ..." гэсэн хэсэг нь Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.", Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна." гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

2. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад "Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах. ..." гэж заасны "... томилогдсон ... огцруулах ..." гэсэн хэсгийг Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн дагуу 2015 оны 9 дүгээр сарын 9-ний өдрөөс эхлэн түдгэлзүүлсүгэй." гэсэн болно.

Тав. Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн "Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийн тухай" 83 дугаар тогтоолд:

"1."Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад "Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах..." гэсний "... томилогдсон ... огцруулах ..." гэсэн хэсэг нь Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.", Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна." гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна." гэсэн Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй гэж үзсүгэй." гэжээ.

Зургаа. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн их суудлын хуралдаанд Монгол Улсын Их Хурлыг төлөөлөн оролцох итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр томилогдсон Улсын Их Хурлын гишүүн О.Баасанхүү Үндсэн хуулийн цэцэд ирүүлсэн тайлбартаа:

“Монгол Улсын Их Хурал 2015 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдөр ... Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийг хэлэлцэн уг дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй гэж үзэн Улсын Их Хурлын 83 дугаар тогтоолыг баталсан бөгөөд уг тогтоолын үндэслэлийг дараах байдлаар тайлбарлан хүргүүлж байна:

1. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалтад “Улсын Их Хурал төрийн дотоод, гадаад бодлогын аль ч асуудлыг санаачлан хэлэлцэж болох бөгөөд дараах асуудлыг өөрийн онцгой бүрэн эрхэд хадгалж шийдвэрлэнэ: ... 6. Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүд, хуульд зааснаар Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг бусад байгууллагын бүрэлдэхүүнийг томилох, өөрчлөх, огцруулах;” гэж заасан.

... Монгол Улсын Их Хурал нь Үндсэн хуульд заасан онцгой бүрэн эрхээ Улсын Их Хурлын гишүүний саналаар дамжуулан хэрэгжүүлэх бөгөөд уг асуудлыг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтаар дэлгэрүүлэн зохицуулсан болно.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.” гэж заасан.

Засгийн газрын гишүүнийг томилох, огцруулах болон Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүнийг тогтоох асуудал нь хууль зүйн өөр өөр ойлголт учраас тухайн асуудлыг Улсын Их Хуралд өөр өөр байдлаар зохицуулсаар ирсэн. Тухайлбал, Засгийн газар Ерөнхий сайд, гишүүдээс бүрдэх бөгөөд чухам хэдэн гишүүнтэй байхыг Ерөнхий сайдын өргөн мэдүүлсний дагуу Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтад зааснаар бүтэц, бүрэлдэхүүнийг тогтоож, өөрчилдөг. Энэ ч үүднээс Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүнийг байн байн өөрчлөх нь ажил хэргийг завсардуулж, эзэнгүйдүүлж, иргэдийг чирэгдүүлж, төрийн албыг хүчгүйдүүлж, удирдлагын чадавх, үр нөлөөг бууруулдаг тул түүнийг тогтвортой байлгах зорилгоор хуулиар тогтоож, өөрчлөлтийг мөн хуулиар шийдвэрлэдэг.

Харин Ерөнхий сайдыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Засгийн газрын гишүүдийг Ерөнхий сайдын санал болгосноор Улсын Их Хурал хүн нэг бүрээр хэлэлцэж томилохоор зохицуулсан байдаг.

... Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалт нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх арга замыг зохицуулсан, тухайн зохицуулалтыг дэлгэрүүлэн зохицуулсан зохицуулалт бөгөөд уг зохицуулалтыг Монгол Улсын Үндсэн хуулийг зөрчсөн гэж дүгнэсэн нь улмаар Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт болон Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг өөр хоорондоо зөрчилтэй байна гэж үзэх бүрэн үндэслэлийг бий болгож байна.

Үндсэн хуулийн өөр хоорондоо зөрчилтэй гэсэн зохицуулалтыг зөвхөн хууль тогтоогч Монгол Улсын Үндсэн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар шийдвэрлэх боломжтой болно.

2. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүдээс гадна хуульд зааснаар Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадаг бусад байгууллагын буюу Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Хүний эрхийн Үндэсний комисс, Үндэсний аудитын газар, Төрийн албаны зөвлөл, Үндэсний статистикийн хороо, Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, гишүүдийн асуудал ч хамаарч байгаа болно.

Гэтэл тухайн Цэцийн дүгнэлтээр түдгэлзүүлсэн заалт нь маш өргөн хүрээг хамарч байгаа атал Үндсэн хуулийн цэц зөвхөн Засгийн газрын үйл ажиллагааны нөхцөл байдлыг дүгнэж түдгэлзүүлж байгаа нь хэт өрөөсгөл болсон байна. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасны дагуу Улсын Их Хурал нь дээрх байгууллагын тайлан мэдээлэл, илтгэл сонсох, эдгээр байгууллагын албан тушаалтанд асуулга тавих, асуулт тавьж хариулт авах, тэдэнтэй холбогдсон ажил хэрэг, ёс зүйн зөрчлийг шалгаж, санал дүгнэлт гаргах зэрэг хэлбэрээр хяналт тавих бөгөөд үүнтэй холбоотойгоор Улсын Их Хурлын гишүүн дээрх албан тушаалтнуудыг огцруулах санал гаргах эрхтэй.

Энэ нь Улсын Их Хурал Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалтад заасан онцгой бүрэн эрхээ Улсын Их Хурлын гишүүний саналаар дамжуулан хэрэгжүүлэх нэг хэлбэр юм. Гэтэл уг онцгой бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх боломжийг шууд үгүйсгэж, холбогдох албан тушаалтнуудад хариуцлага хүлээлгэх эрх зүйн үндсийг ойлгомжгүй болгосон байна.

Иймд Улсын Их Хурал Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийг хэлэлцэн уг дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй гэж үзэн 83 дугаар тогтоолыг баталсныг үүгээр уламжилж байна.” гэсэн байна.

ҮНДЭСЛЭЛ:

1. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2, 3; Дөчдүгээр зүйлийн 2; Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1; Дөчин гуравдугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, ажлаа Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах, Засгийн газрын бүрэн эрхийн хугацаа Ерөнхий сайдын бүрэн эрх эхэлж, дуусгавар болохтой шууд хамааралтай байх, Ерөнхий сайдын саналаар Засгийн газрыг бүрдүүлэх зэрэг зохицуулалтыг хуульчилж Монгол Улсын Засгийн газар нь танхимын зарчмаар үйл ажиллагаагаа явуулах Үндсэн хуулийн үзэл баримтлалыг тусгасан байна.

Хууль тогтоогч Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд Засгийн газрын үйл ажиллагааны зарчмыг тогтоосон ба үйл ажиллагааныхаа талаар Улсын Их Хурлын өмнө хамтын хариуцлага хүлээхээр заасан.

2. Үндсэн хууль болон холбогдох хуулиар баталгаажуулсан дээрх зарчмын хүрээнд, түүнчлэн Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. ...” гэж заасны дагуу Засгийн газрын бүрэлдэхүүнийг санал болгох, түүнд өөрчлөлт оруулах буюу Засгийн газрын гишүүнийг чөлөөлөх, огцруулах, Засгийн газрын шинэ гишүүнийг томилох асуудалд Ерөнхий сайдын санал шийдвэрлэх үүрэгтэй.

Гэтэл Засгийн газрын гишүүнийг огцруулах асуудлыг Ерөнхий сайдын оролцоогүй буюу түүний саналгүйгээр Улсын Их Хурлын нэг гишүүний

саналыг үндэслэн Улсын Их Хурал шууд хэлэлцэн шийдвэрлэх боломжийг Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалт бүрдүүлсэн байгаа нь эрх мэдэл хуваарилах болон танхимын зарчмын талаарх Монгол Улсын Үндсэн хуулийн суурь үзэл баримтлалыг алдагдуулан, Ерөнхий сайдын бүрэн эрхэд халдаж, улмаар Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2, Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг зөрчсөн гэж үзэх үндэслэлтэй байна.

3. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтын “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах. ...” гэсний “... томилогдсон ... огцруулах ...” гэсэн хэсэг нь Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн “Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. ...”; Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн “Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна.” гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн гэсэн Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 9 дүгээр сарын 9-ний өдрийн 11 дүгээр дүгнэлт үндэслэлтэй байна.

4. Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн “Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийн тухай” 83 дугаар тогтоолд Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасны дагуу Үндсэн хуулийн цэцийн уг дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй гэсэн шийдвэрийн үндэслэлийг заагаагүй байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Жаран дөрөвдүгээр зүйл; Жаран зургадугаар зүйлийн 3, 4 дэх хэсэг; Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 2, 4 дэх хэсэг; Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг; 36 дугаар зүйлийн 3, 4 дэх хэсгийн заалтыг удирдлага болгон

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН НЭРИЙН ӨМНӨЭС ТОГТООХ НЬ:

1. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.12 дахь заалтад “Улсын Их Хурлаас сонгогдсон буюу томилогдсон албан

тушаалтны илтгэл, сонсгол хэлэлцүүлэх, тэдгээрийг эгүүлэн татах, огцруулах санал гаргах. ..." гэсний "... томилогдсон ... огцруулах ..." гэсэн хэсэг нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Гучин есдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Монгол Улсын Ерөнхий сайд Засгийн газрын бүтэц, бүрэлдэхүүн, түүнд өөрчлөлт оруулах саналаа Ерөнхийлөгчтэй зөвшилцөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ. ..."; Дөчин нэгдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Ерөнхий сайд Засгийн газрыг удирдаж, төрийн хууль биелүүлэх ажлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцна." гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байх тул хүчингүй болгосугай.

2. Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн "Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн 2015 оны 11 дүгээр дүгнэлтийн тухай" 83 дугаар тогтоолыг хүчингүй болгосугай.

3. Энэхүү тогтоол гармагцаа хүчин төгөлдөр болохыг дурдсугай.

ДАРГАЛАГЧ

ГИШҮҮД

Ж.АМАРСАНАА

**П.ОЧИРБАТ
Т.ЛХАГВАА
Ш.ЦОГТОО
Д.СУГАР
Д.НАРАНЧИМЭГ
Д.СОЛОНГО
Д.ГАНЗОРИГ**

Хаяг:

"Төрийн мэдээлэл" эмхэтгэлийн редакци.
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turiin_medecelel@parliament.mn

Утас: 262420

Хэвлэлийн хуудас: 7.25

Индекс: 14003